13 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2021 (2021-2022)

Algemene toelichting

bij de middelenbegroting
en de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2022

verzendcode: BEG

Vlaams Parlement

Inhoudstafel

1 INLEIDING 11
2 CREATIE EN AANWENDING VAN DE NETTO-BELEIDSRUIMTE 13
2.1 Tabel netto-beleidsruimte 13
3 DE MIDDELENBEGROTING 15
3.1 Totale middelen 15
3.2 Opcentiemen en dotaties Gewest 17
3.2.1 Bruto opcentiemen 17
3.2.2 Toegewezen gedeelte van de PB 20
3.3 Dotaties Gemeenschap 22
3.3.1 Toegewezen gedeelte van de btw 22
3.3.2 Toegewezen gedeelte van de PB 22
3.3.3 Andere federale dotaties 22
3.4 Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW 23
3.5 Specifieke dotaties vanwege de federale overheid 26
3.6 Gewestelijke belastingen 27
3.7 Toegewezen ontvangsten 29
3.8 Andere ontvangsten 30
3.9 Lotto-middelen 30
3.10 Te consolideren instellingen 30
4 DE UITGAVENBEGROTING 35
4.1 Inleiding 35
4.2 Index en sensitiviteit voor inflatie 35
4.2.1 Index 35
4.2.2 Sensitiviteit van de uitgaven voor inflatie 36
4.3 De beleids- en vereffeningskredieten 37
4.3.1 Beleidskredieten 38
4.3.2 Vereffeningskredieten 39
4.3.3 De globale evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten 40
4.4 De beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein 42
4.5 Bespreking per beleidsdomein 43
4.5.1 Algemeen 43
4.5.2 Financiën en Begroting 43
4.5.3 Economie, Wetenschap en Innovatie 46
4.5.4 Onderwijs en Vorming 48
4.5.5 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 50
4.5.6 Cultuur, Jeugd, Sport en Media 53

4.5.7 Werk en Sociale Economie 54
4.5.8 Landbouw en Visserij 55
4.5.9 Mobiliteit en Openbare Werken 56
4.5.10 Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie 58
4.5.11 Omgeving 61
5 HET VORDERINGENSALDO 64
5.1 Vorderingensaldo 64
5.2 ESR-ontvangsten 64
5.3 ESR-uitgaven 65
5.4 Onderbenutting 66
5.5 ESR-correcties en correcties voor de aftoetsing van de evenwichtsdoelstelling 67
5.6 Tabel Vorderingensaldo 68
6 EUROPEES KADER EN NORMERING 70
6.1 Situering 70
6.2 Stabiliteitsprogramma 70
6.3 Landenspecifieke aanbevelingen 71
6.4 Faciliteit voor herstel en veerkracht 72
6.5 Ontwerpbegrotingsplan 72
7 HET FINANCIEEL BEHEER 74
7.1 De geconsolideerde schuld: inleiding 74
7.2 Evolutie van de geconsolideerde bruto-schuld in 2020 en 2021 76
7.2.1 Het begrotingssaldo in ESR-termen 76
7.2.2 Kredietverleningen en participaties in 2022 77
7.2.3 ESR-9 van de niet-CFO-leden 78
7.2.4 Samenvatting 79
7.3 Herfinancieringsbehoeften en nieuwe financieringsbehoeften in 2022 van de Vlaamse ministeries 80
7.4 Gewaarborgde schulden 83
7.5 Renteontwikkelingen en sensitiviteit van de rente 84
7.5.1 Renteontwikkelingen 84
7.5.2 Sensitiviteitsanalyse van de rente 84
8 BIJLAGEN 86
8.1 Bijlage 1: Tabel netto-beleidsruimte 86
8.2 Bijlage 2: Parameteroverzicht 92
8.3 Bijlage 3: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen 95
8.4 Bijlage 4: De HRF-methode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen 96
8.5 Bijlage 5: Geconsolideerde schuld 106

Lijst met tabellen

Tabel 2-1: Samenvattende tabel netto-beleidsruimte (in duizend euro) 13
Tabel 2-2: Uitbreiding netto-beleidsruimte (in duizend euro) 14
Tabel 2-3: Uitbreiding netto-beleidsruimte (in duizend euro) 14
Tabel 3-1: Verwachte inflatie en economische groei in 2021 en 2022 15
Tabel 3-2: Sensitiviteit (in duizend euro) 16
Tabel 3-3: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro) 16
Tabel 3-4: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)..... 18
Tabel 3-5: Raming van de voorschotten (in duizend euro)..... 19
Tabel 3-6: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro) 20
Tabel 3-7: Bruto-opcentiemen 2021 & 2022 volgens HRF-methode (in duizend euro) 20
Tabel 3-8: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de btw (in duizend euro): BO 2022..... 24
Tabel 3-9: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro): BO 2022..... 26
Tabel 3-10: Gewestelijke belastingen (in duizend euro) 29
Tabel 3-11: Te consolideren instellingen (in duizend euro) 30
Tabel 4-1: Geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten (in duizend euro) 35
Tabel 4-2: Effect verschil overschrijding spilindex met 1 maand (in duizend euro) 36
Tabel 4-3: Effect wijziging GZI met 10 basispunten (in duizend euro)..... 37
Tabel 4-4: Ruiterwerking (in duizend euro) 38
Tabel 4-5: Saldi-berekening - Beleidskredieten ministeries (in duizend euro).... 39
Tabel 4-6: Saldi-berekening - Beleidskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)..... 39
Tabel 4-7: Saldi-berekening – Totaal beleidskredieten (in duizend euro)..... 39
Tabel 4-8: Saldi-berekening – Vereffeningskredieten ministeries (in duizend euro)..... 40
Tabel 4-9: Saldi-berekening – Vereffeningskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)..... 40
Tabel 4-10: Saldi-berekening – Totaal vereffeningskredieten (in duizend euro). 40
Tabel 4-11: Beleidskredieten per beleidsdomein (in duizend euro) 42
Tabel 4-12: Vereffeningskredieten per beleidsdomein (in duizend euro)..... 42
Tabel 5-1: Samenvattende tabel vorderingensaldo (in duizend euro)..... 64
Tabel 5-2: Van ontvangstenkredieten naar geconsolideerde ESR-ontvangsten (in duizend euro)..... 64
Tabel 5-3: Van uitgavenkredieten naar geconsolideerde primaire ESR-uitgaven (in duizend euro)..... 65
Tabel 5-4: Onderbenutting (in duizend euro)..... 67

Tabel 5-5: Overzicht ESR-correcties BO 2022 (in duizend euro) 67
Tabel 5-6: Vorderingensaldo (in duizend euro) 68
Tabel 7-1: Geconsolideerde brutoschuld in 2019 en 2020 (in duizend euro)..... 74
Tabel 7-2: Bijdrage tot Maastrichtschuld volgens INR-notificatie van oktober 2020 (in miljoen euro) 75
Tabel 7-3: ESR-resultaat (in duizend euro)..... 76
Tabel 7-4: Geraamde evolutie van de geconsolideerde schuld in 2021 en 2022 (in duizend euro)..... 79
Tabel 7-5: Overzicht correcties (in duizend euro) 80
Tabel 7-6: Netto bijdrage van VMSW, VWF en School Invest tot de bruto-geconsolideerde schuld (in duizend euro) 80
Tabel 7-7: Financieringsbehoefte ministerie (in duizend euro) 82
Tabel 7-8: Evolutie van de gewaarborgde schuld (in miljoen euro) 83
Tabel 7-9: Wijziging rentecurve met 100 basispunten (in duizend euro)..... 85
Tabel 8-1: Detailtabel netto-beleidsruimte (in duizend euro) 86
Tabel 8-2: Volledig parameteroverzicht..... 93
Tabel 8-3: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro) 98
Tabel 8-4: Raming van de voorschotten (in duizend euro)..... 98
Tabel 8-5: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)..... 99

Lijst met figuren

Figuur 3-1: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten 17
Figuur 4-1: De globale evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten (in duizend euro)..... 41
Figuur 4-2: Beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein BO 2022 (in duizend euro)..... 43
Figuur 7-1: Korte- en langetermijnrente 84
Figuur 8-1: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen (REA 2014 en BO 2022) 95

Afkortingenlijst

ABEX	Association Belge des Experts
ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
AgO	Agentschap Overheidspersoneel
AGODI	Agentschap voor Onderwijsdiensten
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AJ	Aanslagjaar
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
BA	Begrotingsaanpassing
BAF	Bunker Adjustment Factor
BAM	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
bbp	Bruto binnenlands product
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BCP	Belgian Commercial Paper
BFM	Budget Financiële Middelen
BFW	Bijzondere Financieringswet
BIV	Belasting op inverkeerstelling
BO	Begrotingsopmaak
BOB	Basisondersteuningsbudget
BS	Belgisch Staatsblad
BSL	Bijzondere sociale leningen
btw	Belasting over de toegevoegde waarde
CCS	Carbon capture and storage
CCU	Carbon capture and utilisation
CFO	Centraal Financieringsorgaan
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
CKG	Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning
CLB	Centrum voor leerlingenbegeleiding
CPI	Consumer Price Index/ Consumptieprijsindex
CVK	Centrum voor kortverblijf
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAC	Derde Arbeidscircuit
DBFM	Design Build Finance Maintenance
DENAT	Denataliteitscoëfficiënt
DIBISS	Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels
DKO	Deeltijds Kunstonderwijs
DWV	De Werkvennootschap
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMTN	Euro Medium Term Note
EPD	Elektronisch personeelsdossier
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
ETS	Emission trading scheme
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
EU	Europese Unie
EV	Eigen Vermogen
EVA	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FB	Financiën en Begroting
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
FFTF	Flanders Future Techfund
FIO	Fonds voor Innoveren en Ondernemen

FIT	Flanders Investment & Trade/ Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen
FJW	Fonds Jongerenwelzijn
FOD	Federale Overheidsdienst
FPB	Federaal Planbureau
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek
GBCS	Geïntegreerd beheers- en controlesysteem
GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
GO!	Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
GZI	Gezondheidsindex
G & G	Gewest en Gemeenschap
HFB	Het Facilitair Bedrijf
HR	Human Resources
HRF	Hoge Raad van Financiën
IBO	Individuele Beroepsopleiding
ICL	Indirecte Carbon Leakage
ILBV	Inspectie levensbeschouwelijke vakken
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij en Voedingsonderzoek
IMEC	Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IT	Integratietegemoetkoming
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap (van de Vlaamse overheid)
IVT	Inkomens vervangende tegemoetkoming
KBBJ	Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
KBUZA	Kanselarij en Buitenlandse Zaken
KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
KT	Korte termijn
LOM	Luchthavenontwikkelingsmaatschappijen
LRM	Limburgse Investeringsmaatschappij
LSM	Limburg Sterk Merk
LT	Lange termijn
MINA	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
MVG	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
O&O	Onderzoek en Ontwikkeling
OBU	On Board Unit
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OLO	Obligation Linéaire/Lineaire Obligatie
O.V.	Onroerende Voorheffing
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PB	Personenbelasting
PBD	Pedagogische begeleidingsdiensten
PDOS	Federale Pensioendienst
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PPS	Publiek-Private Samenwerking
PV	Fotovoltaïsch
PVF	Persoonsvolgende Financiering
PWA	Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
REA	Realisaties
REACT-EU	Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
RPA	Robotgestuurde procesautomatisering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

1 INLEIDING

De Algemene toelichting is een toelichtend document bij het ontwerp van middelen- en uitgavendecreet. Deze toelichting bevat een verantwoording van de middelen en uitgaven aan de hand van financiële en niet-financiële informatie.

De toelichting synthetiseert en analyseert de bredere context waarbinnen het Vlaamse begrotingsbeleid tot stand is gekomen en zoomt in op de verschillende deelaspecten:

- Hoofdstuk 2: creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte
- Hoofdstuk 3: duiding bij de middelenbegroting en middelenevolutie
- Hoofdstuk 4: duiding bij de uitgavenbegroting en uitgavenevoluties
- Hoofdstuk 5: het geconsolideerd vorderingensaldo en de correcties voor aftoetsing van de begrotingsdoelstelling
- Hoofdstuk 6: toelichting bij het Europees kader en de normering
- Hoofdstuk 7: de geconsolideerde schuld en het financieel beheer

De jaarlijkse begroting bevat een raming van de vermoedelijke ontvangsten (middelenbegroting) en uitgaven (uitgavenbegroting) voor het kalenderjaar 2022. Een begrotingsopmaak wordt ook in meerjarig perspectief gekaderd. Daarvoor wordt verwezen naar de meerjarenraming 2021-2026.

Doorheen het document zal u regelmatig een verwijzing vinden naar ESR of het Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen. Dat stelsel bevat de registratieregels die moeten worden toegepast om een onderling samenhangende, betrouwbare en vergelijkbare kwantitatieve beschrijving van de economieën van de lidstaten te verkrijgen. Het ESR is dus een belangrijk beleids- en beheersinstrument van en voor de Europese Unie.

Hoofdstuk 2 gaat in op de netto-beleidsruimte en de evolutie ervan bij ongewijzigd beleid en de extra maatregelen en extra aanwending die de Vlaamse Regering voorziet naar aanleiding van deze begrotingsronde.

In het volgende hoofdstuk leest u op basis van welke parameters de middelen worden toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet (BFW), alsook vindt u er een sensitiviteitsanalyse. Naast de middelen die voortvloeien uit de BFW, komen ook de andere categorieën van ESR-ontvangsten aan bod: bruto aanvullende belasting op de PB, gewestelijke belastingen, eigen niet-fiscale, (niet) toegewezen ontvangsten en de eigen ESR-ontvangsten van Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren.

Hoofdstuk 4 gaat in op de uitgavenbegroting en de geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein, alsook de evolutie per beleidsdomein. U vindt er een technische toelichting om de overstap van de uitgavenkredieten zoals opgenomen in de administratieve tabel en de begrotingen van de instellingen, naar de geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten te kunnen maken.

De beleidskredieten zijn relevant om na te gaan welke beleidsaccenten de Vlaamse Regering legt, maar het zijn de vereffeningskredieten die een onmiddellijke impact hebben op het vorderingensaldo. De beleidskredieten geven weer in welke mate er verbintenissen kunnen worden aangegaan en de vereffeningkredieten geven weer welk bedrag er voorzien is in de begroting om de vastgelegde verbintenissen

te vereffenen. Beide benaderingen zijn dus relevant om een goed zicht te krijgen van de budgettaire situatie van de Vlaamse overheid.

In hoofdstuk 5 vindt u het geconsolideerd ESR-vorderingensaldo voor de Vlaamse overheid. Bij een vorderingenoverschot (als dat saldo positief is) beschikt een sector (bv. overheid) over financieringscapaciteit, met name over de mogelijkheid om andere sectoren te financieren of om bestaande schuld te verminderen. Is dat saldo negatief (vorderingentekort), dan moet een sector lenen bij andere sectoren om zijn werking te verzekeren (financieringsbehoefte). Bij de berekening van het saldo tellen onder meer financiële transacties (zoals kapitaalparticipaties of schuldaflossingen) niet mee.

Daarnaast is het belangrijk om de Vlaamse begroting te kaderen binnen België en het bredere Europees kader en de begrotingsnormering. Dat leest u in hoofdstuk 6 van dit document.

Ten slotte wordt er ingezoomd op de totale omvang en de evolutie van de geconsolideerde schuld en het financieel beheer van de Vlaamse overheid. Het gaat hier over de som van de schuld van alle tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid behorende entiteiten, met uitzuivering van de onderlinge schulden.

2 CREATIE EN AANWENDING VAN DE NETTO-BELEIDSRUIMTE

2.1 Tabel netto-beleidsruimte

De opzet van de tabel netto-beleidsruimte is voornamelijk om het onderscheid te maken tussen de evolutie bij ongewijzigd beleid en de maatregelen en/of extra aanwending die de Vlaamse Regering voorziet naar aanleiding van een begrotingsronde.

Tabel 2-1: Samenvattende tabel netto-beleidsruimte (in duizend euro)

	BO 2022
Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BA 2021 (1)	**-4.197.839**
Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling BA 2021 (2)	1.097.249
Oosterweel (hoofdwerken)	146.086
Relanceplan Vlaamse Veerkracht	951.163
Vorderingensaldo BA 2021 (3=1-2)	-5.295.088
Evolutie ongewijzigd beleid (4=a-b+c+d)	2.797.003
Ontvangsten (a)	2.325.194
Uitgaven (b)	-482.161
ESR-correcties (c)	3.414
Onderbenutting (d)	-13.766
Vorderingensaldo BO 2022 bij ongewijzigd beleid (5=3+4)	-2.498.085
Correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling BO 2022 (6)	1.007.874
Oosterweel (hoofdwerken)	246.944
Relanceplan Vlaamse Veerkracht (ontvangsten)	-839.070
Relanceplan Vlaamse Veerkracht (uitgaven)	1.600.000
Netto-beleidsruimte (7=5+6)	-1.490.211
Uitbreiding netto-beleidsruimte (8)	444.989
Extra aanwending (9)	-517.784
Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BO 2022 (10=7+8+9)	**-1.563.006**
Vorderingensaldo BO 2022 (11=10-6)	-2.570.880

Tabel 2-1 geeft weer hoe het saldo ten opzichte van de evenwichtsdoelstelling geëvolueerd is van de begrotingsaanpassing 2021 (-4,2 miljard euro) naar de begrotingsopmaak 2022 (-1,6 miljard euro).

Bij ongewijzigd beleid stijgen de ontvangsten met 2,3 miljard euro. De uitgaven bij ongewijzigd beleid dalen met 0,5 miljard euro, wat een positieve impact heeft op het vorderingensaldo en dus de beleidsruimte. De daling langs uitgavenzijde is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de bijstelling op de coronaprovisie (-1,85 miljard). Daar tegenover is er een natuurlijke groei van de uitgaven bij ongewijzigd beleid door indexering. De evolutie van de ESR-correcties heeft een positieve impact van 3,4 miljoen euro. De onderbenutting daalt met 13,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing.

Dat geeft als resultaat een vorderingentekort van 2,5 miljard euro bij ongewijzigd beleid. Dit resultaat wordt echter gecorrigeerd voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding (247,0 miljoen euro) en het relanceplan Vlaamse Veerkracht (netto 761,0 miljoen euro). De netto-beleidsruimte komt uit op -1,5 miljard euro bij ongewijzigd beleid.

Uitbreiding van de netto-beleidsruimte: 445,0 miljoen euro

De netto-beleidsruimte wordt uitgebreid door de genomen maatregelen. Bij de begrotingsopmaak 2022 worden maatregelen getroffen die voortvloeien uit het regeerakkoord. Die maatregelen resulteren in hogere ontvangsten van 2,8 miljoen euro en een daling van het uitgavenniveau met 174,6 miljoen euro. Daarnaast worden extra maatregelen genomen om de houdbaarheid van de financiën op langere termijn te blijven garanderen: +20,0 miljoen euro aan ontvangsten en -247,7 miljoen euro aan uitgaven.

Tabel 2-2: Uitbreiding netto-beleidsruimte (in duizend euro)

	Beleids-kredieten	**Vereffenings-kredieten**
Uitbreiding netto-beleidsruimte	**444.989**	**444.989**
Ontvangsten Regeerakkoord	**2.817**	**2.817**
Fiscaliteit - hervormingen	1.009	1.009
Punctuele maatregelen	1.808	1.808
Uitgaven Regeerakkoord	**174.570**	**174.570**
Fiscaliteit - hervormingen	93.498	93.498
Milderen groeipaden	40.441	40.441
Efficiëntie en kerntaken	21.989	21.989
Punctuele maatregelen	18.642	18.642
Extra maatregelen ontvangsten	**19.930**	**19.930**
Extra maatregelen uitgaven	**247.672**	**247.672**

Extra aanwending (nieuw beleid): -672,5 miljoen euro VAK en -517,8 miljoen euro VEK

De Vlaamse Regering voorziet ook nieuw beleid in 2022: in totaal gaat het om een extra aanwending van 672,5 miljoen euro beleids- en 517,8 miljoen euro vereffeningskredieten. Dat omvat 383,0 miljoen euro beleidskredieten en 295,0 miljoen euro nieuwe vereffeningskredieten voor de verdere uitvoering van het Regeerakkoord. Daarnaast wordt voor 289,4 miljoen euro vastleggingskredieten (VAK) en 222,8 miljoen euro vereffeningskredieten (VEK) aan nieuwe beleidsimpulsen voorzien.

Tabel 2-3: Uitbreiding netto-beleidsruimte (in duizend euro)

	Beleids-kredieten	**Vereffenings-kredieten**
Extra aanwending (nieuw beleid)	**-672.451**	**-517.784**
Uitgaven Regeerakkoord	**-383.027**	**-295.027**
Fiscaliteit	-7.000	-7.000
Warm Vlaanderen	-105.066	-105.066
Excelleren	-83.576	-83.576
Extra investeringen	-100.000	-12.000
Lokale besturen	-60.485	-60.485
Mobiliteit en openbare werken	-8.000	-8.000
Omgeving	-6.900	-6.900
Andere	-12.000	-12.000
Nieuwe beleidsimpulsen	**-289.424**	**-222.757**

3 DE MIDDELENBEGROTING

3.1 Totale middelen

Tabel 3-1 toont een overzicht van de belangrijkste parameters die bij de begrotingsaanpassing 2021 en de begrotingsopmaak 2022 gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de btw en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begrotingen van respectievelijk 11 februari 2021 (begrotingsaanpassing 2021) en 9 september 2021 (begrotingsopmaak 2022) en van de mededeling door de FOD Financiën van respectievelijk 3 maart 2021 en 23 september 2021.

Voor een volledig overzicht van de gehanteerde parameters verwijzen we naar Bijlage 2: Parameteroverzicht. Behalve de klassieke parameters van inflatie en economische groei, spelen ook de fiscale capaciteit van de gewesten en gemeenschappen en het aantal leerlingen en min 18-jarigen van de gemeenschap, het aantal 0- tot en met 18-jarigen en het aantal 80-plussers een belangrijke rol bij de berekening van de middelen toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet. Bovendien wordt de fiscale capaciteit vanaf het aanslagjaar 2015 ook geïnterpreteerd als de regionale opdeling van de opbrengst van de federaal gebleven personenbelasting. Voor begrotingsjaar 2022 wordt dus de fiscale capaciteit met betrekking tot aanslagjaar 2021 toegepast.

In vergelijking met de begrotingsaanpassing 2021 worden bij de begrotingsopmaak 2022 zowel de verwachte inflatie als de economische groei over het jaar 2021 naar boven bijgesteld. In 2022 zal het economisch herstel na de coronacrisis zich doorzetten.

Tabel 3-1: Verwachte inflatie en economische groei in 2021 en 2022

	BA 2021 (EB 2/2021)		**BO 2022 (EB 9/2021)**	
	2020 definitief	**2021 aangepast**	**2021 vermoedelijk**	**2022 initieel**
Bbp	-6,2%	4,1%	5,7%	3,0%
CPI	0,74%	1,3%	1,9%	2,1%
GZI	0,99%	1,1%	1,6%	2,1%

Bron: Federaal Planbureau

Begin oktober 2021 werden door het Federaal Planbureau geactualiseerde inflatievooruitzichten gepubliceerd, waarbij het nationaal indexcijfer van de consumptieprijzen (CPI) doorstijgt naar 2,1% in 2021 en 2,8% in 2022. Die actualisatie is in de voorliggende begrotingsopmaak 2022 nog niet verwerkt. De impact van de geactualiseerde inflatievooruitzichten op de dotaties uit de bijzondere financieringswet kan in 2022 op 299,3 miljoen euro worden geraamd, waarvan 52,6 miljoen euro afrekening over het begrotingsjaar 2021.

De inflatieversnelling heeft ook een effect langs uitgavenzijde van de Vlaamse begroting. In haar publicatie van oktober 2021 verwacht het Planbureau een evolutie van de gezondheidsindex (GZI) van 2,7% in 2022 en een volgende overschrijding van de spilindex in januari 2022. De cijfers in de begrotingsopmaak 2022 zijn nog gebaseerd op de vooruitzichten van september 2021, waar werd uitgegaan van een toename van de GZI met 2,1% en een overschrijding van de spilindex in juni 2022. De bijkomende impact op de uitgaven wordt geraamd op 183,6 miljoen euro VAK en 182,4 miljoen euro VEK.

Bij de begrotingsaanpassing 2022 sowieso zal een herraming van de middelen en een herberekening van de indexatie van de uitgaven plaatsvinden op basis van de op dat ogenblik meest actuele groei- en inflatievooruitzichten.

Gelet op de volatiliteit van de economische groei en de inflatie geeft Tabel 3-2 weer in welke mate de opcentiemen, het toegewezen gedeelte van de btw en de PB, en de specifieke dotaties (zie verder) reageren op een wijziging van de economische groei en de inflatie in begrotingsjaar 2022. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een wijziging van het bbp een impact heeft op de inkomensvorming en bijgevolg ook op de opcentiemen. Elke onderzochte wijziging heeft een grootte van 0,1 procentpunt (10 basispunten). De in het vet weergegeven bedragen in Tabel 3-2 (32.872 en 35.595 duizend euro) tonen de meerontvangsten op kruissnelheid van een stijging met 10 basispunten van respectievelijk het bbp en de CPI.

Tabel 3-2: Sensitiviteit (in duizend euro)

	Middelen 2022		
Parameter	**Afrekening 2021**	**Basis 2022**	**Totaal**
Bbp 2021	21.695	**32.872**	54.567
Bbp 2022	-	23.199	23.199
CPI 2021	26.301	**35.595**	61.896
CPI 2022	-	27.359	27.359

Tabel 3-3 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR-gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2021 en 2022. Voor beide begrotingsjaren gaat het om begrote cijfers. De cijfers in deze tabel zijn bedragen afgerond op hoofdcategorie. Ten opzichte van de bedragen in tabel 2-1 kunnen er daardoor afrondingsverschillen voorkomen.

Voor begrotingsjaar 2022 worden de ESR-gecorrigeerde ontvangsten op 50,0 miljard euro geraamd. Dat is 2,3 miljard euro of 4,9% meer dan bij de begrotingsaanpassing 2021. De toename van de ontvangsten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de bruto-opcentiemen, de dotaties uit de bijzondere financieringswet en de gewestbelastingen. De raming van de bruto-opcentiemen voor het begrotingsjaar 2022 weerspiegelt eigenlijk de inkomensvorming in 2021 die positief is omwille van (1) de hoge inflatie en (2) het aflopen van de coronacrisis. De stijging van de dotaties uit de bijzondere financieringswet wordt hoofdzakelijk verklaard door de sterke economische groei die in 2022 verwacht wordt (zie Tabel 3-1). De stijging van de gewestbelastingen bedraagt 315,4 miljoen euro en wordt vooral gedragen door een sterk presterende vastgoedmarkt waardoor de opbrengsten uit het verkooprecht op een hoog niveau blijven.

Tabel 3-3: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro)

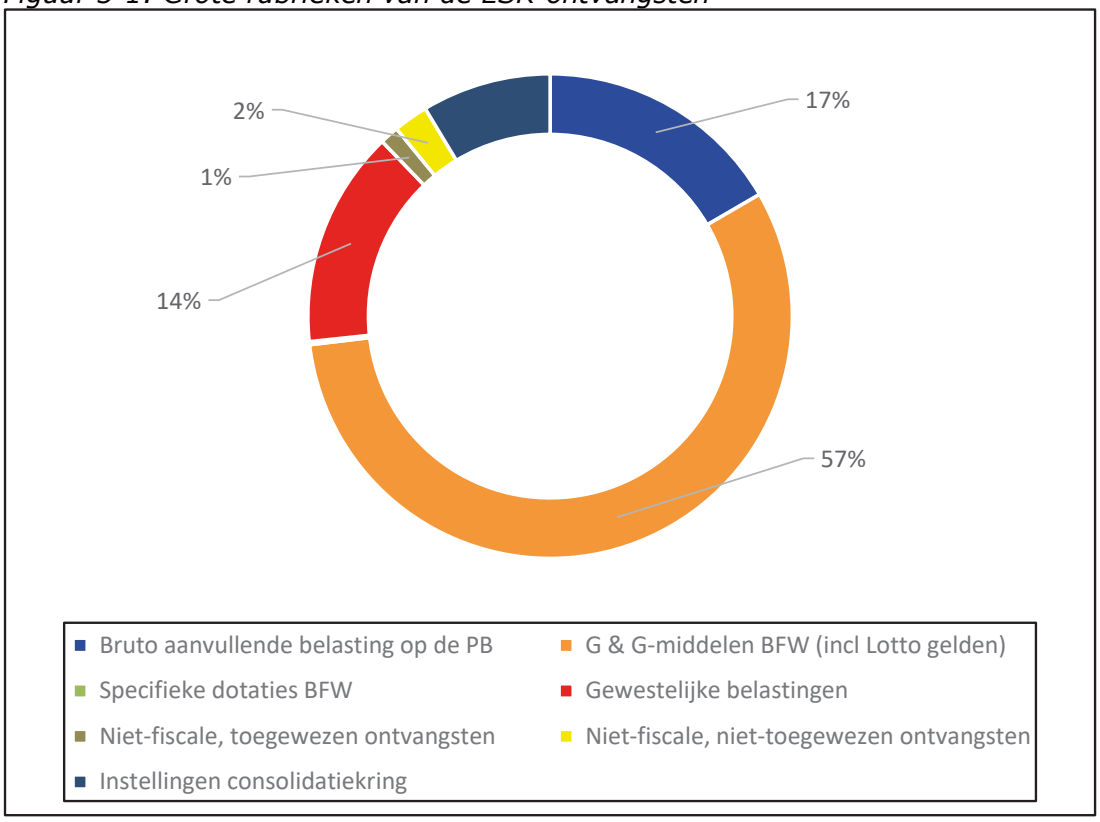
	REAL 2020	**BA 2021**	**BO 2022**	**BO - BA**	**BO - BA (%)**
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.872.907	7.923.895	8.304.538	380.643	4,8%
Gewestmiddelen BFW	2.313.110	2.534.109	2.907.503	373.393	14,7%
Gemeenschapsmiddelen BFW	21.682.688	24.034.444	25.281.128	1.246.684	5,2%
Specifieke dotaties BFW	98.269	100.458	103.999	3.540	3,5%
Gewestelijke belastingen	6.295.011	6.921.254	7.236.702	315.448	4,6%
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	592.742	587.171	630.809	43.638	7,4%
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	265.142	1.396.261	1.152.889	-243.372	-17,4%

	REAL 2020	BA 2021	BO 2022	BO - BA	BO - BA (%)
Lotto gelden	30.341	30.370	32.779	2.409	7,9%
Instellingen consolidatiekring	4.151.271	4.082.190	4.307.746	225.556	5,5%
TOTAAL	**43.301.480**	**47.610.153**	**49.958.093**	**2.347.939**	**4,9%**

Bron: departement FB, Vlabel

Figuur 3-1 toont voor het begrotingsjaar 2022 het relatieve aandeel van de inkomsten ten opzichte van de totale middelen. Uit deze figuur blijkt dat de Vlaamse opcentiemen 17% vertegenwoordigen van de Vlaamse (ESR-gecorrigeerde) ontvangsten. Het belang van de gewestbelastingen bedraagt 14%.

Figuur 3-1: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten

Bron: departement FB

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. In 2014 bedroeg de fiscale autonomie 19,4%. In 2022 zal de fiscale autonomie 31,1% bedragen.

3.2 Opcentiemen en dotaties Gewest

De gewestmiddelen worden in 2022 op 11.212.041 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 65.874 duizend euro. De raming 2022 houdt ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 een toename in van 754.036 duizend euro. In tabel 3-8 worden de geciteerde bedragen overzichtelijk opgelijst.

3.2.1 *Bruto opcentiemen*

De raming van de gewestelijke bruto-opcentiemen voor het begrotingsjaar 2022 is net zoals bij de vorige begrotingsrondes gebaseerd op de HRF-methode. De HRF-methode die in Bijlage 4 gedetailleerd wordt beschreven, houdt rekening met de in het begrotingsjaar t ontvangen voorschotten met betrekking tot het aanslagjaar

t (inkomsten jaar t-1) en de kasmatige afrekeningen die betrekking hebben op aan het jaar t voorafgaande aanslagjaren.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen vertrekt van de basisgegevens inzake bruto-opcentiemen en fiscale uitgaven voor het aanslagjaar 2022 die door de FOD Financiën op 23 september 2021 ter beschikking werden gesteld van de gewesten en gemeenschappen.

De parameter "belasting Staat" is van belang met het oog op de raming van de opcentiemen voor het aanslagjaar 2022. Voor de raming van de belasting Staat van het aanslagjaar 2022 baseert de FOD Financiën zich op de realisatiecijfers per 30 juni 2021 van de kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2020. De gewone aanslagtermijn met betrekking tot het aanslagjaar 2020 is immers per 30 juni 2021 verstreken waardoor de realisatiecijfers van het laatstbedoelde aanslagjaar beschikbaar zijn.

De raming van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen houdt ook rekening met de effecten van de Tax Shift en de andere federale maatregelen over de betrokken aanslagjaren. Tabel 3-4 toont de gecumuleerde impact van de federale Tax Shift en de andere federale maatregelen op de Vlaamse opcentiemen, berekend per aanslagjaar aan 100% (dus zonder rekening te houden met het voorschotten- of inningspercentage). Vanaf (aanslagjaar) 2021 worden er geen opstappen meer voorzien inzake Tax Shift. Het dient benadrukt te worden dat de Vlaamse begroting de verwachte minderontvangsten als gevolg van de federale maatregelen in de personenbelasting nog steeds absorbeert. De negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting wordt ook in 2022 niet tegengedraaid maar komt volledig ten goede aan de belastingbetalers. In de begroting 2022 loopt de belastingverlaging op tot 904,6 miljoen euro.

Tabel 3-4: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)

		AJ 2016	**AJ 2017**	**AJ 2018**	**AJ 2019**	**AJ 2020**	**AJ 2021**	**AJ 2022**
Impact TS I	(1)	-70,3	-145,4	-151,7	-158,0	-164,2	-167,1	-176,4
Impact TS II	(2)	0,0	-178,9	-186,6	-402,6	-648,4	-659,8	-696,6
Totaal TS I & II: delta opcentiemen	**(3)= (1)+(2)**	**-70,3**	**-324,3**	**-338,3**	**-560,6**	**-812,6**	**-826,8**	**-873,0**
Federale maatregelen excl. TS	(4)	**13,7**	**14,5**	**15,1**	**15,0**	**-42,3**	**-48,3**	**-31,7**
Totale delta opcentiemen	**(5)= (3)+(4)**	***-56,6***	***-309,8***	***-323,2***	***-545,7***	***-855,0***	***-875,1***	***-904,6***

Bron: basisgegevens FOD Financiën, simulatie departement FB

De voorschotten van de bruto opcentiemen voor 2022[1] worden, rekening houdend met het van toepassing zijnde voorschottenpercentage (99,07%), geraamd op 8.260.624 duizend euro. Rekening houdend met de voorschotten fiscale uitgaven, eveneens tegen het voorschottenpercentage (99,07%), krijgen we de voorschotten in netto-opcentiemen. Bemerk dat de fiscale uitgaven die naar aanleiding van de zesde staatshervorming geregionaliseerd werden, in de Vlaamse begroting niet als een minderontvangst maar als een uitgave worden begroot. Om de verwerking van

[1] De raming van de Vlaamse bruto-opcentiemen gebeurt op basis van de herziene autonomiefactor (van 25,990% tot en met aanslagjaar 2017 naar 24,957% vanaf aanslagjaar 2018) en de hiermee gepaard gaande verlaging van het opcentiementarief (van 35,117% naar 33,257%). De Vlaamse Regering heeft met andere woorden de verlaging van de autonomiefactor, wat het regionaal aandeel in de personenbelasting is, niet tegengedraaid (alhoewel zij hiervoor de bevoegdheid heeft).

de ramingen van de fiscale uitgaven te laten aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen, worden voor de fiscale uitgaven enkel de voorschotten geraamd. Iedere afrekening op de fiscale uitgaven wordt immers verwerkt bij de bruto-opcentiemen[2].

Tabel 3-5: Raming van de voorschotten (in duizend euro)

		AJ 2022
Federaal voorschottenpercentage (VS%)	(1)	99,07%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BO; aan 100%)	(2)	8.338.169
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BO; aan VS%)	**(3)=(2)*(1)**	**8.260.624**
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BO; aan 100%)	(4)	1.428.464
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BO; aan VS%)	**(5)=(4)*(1)**	**1.415.179**
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	**(6)= (3)-(5)**	**6.845.445**

Bron: FOD Financiën

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale begrotingsopmaak 2022 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren (uitvoeringscijfers tot en met aanslagjaar 2020, ramingen vanaf aanslagjaar 2021). Aangezien de federale uitvoeringscijfers en ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met 30 juni van het jaar aanslagjaar t+1), houdt de voorliggende raming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering[3] tot en met december van het jaar t en de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar t+1, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds in vorige begrotingsjaren aangerekende afrekeningen). De verschuiving van twee maanden bij de ontvangen bedragen heeft te maken met de betaaltermijn van twee maanden na het ontvangen van het kohier.

Finaal worden de volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren. De aanrekenbare bruto-opcentiemen van het begrotingsjaar 2022 bedragen 8.304.538 duizend euro en zijn dus samengesteld uit voorschotten (8.260.624 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2022) en afrekeningen (2.932 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2017; 2.114

[2] De verwerking van de afrekeningen m.b.t. het aanslagjaar t gebeurt in de begrotingsjaren volgend op het jaar t.

[3] Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2018; 3.181 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2019; 26.816 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2020 en 8.871 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2021). Voor de aanslagjaren 2015 en 2016 worden er geen afrekeningen meer verwacht.

Tabel 3-6: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode[4] (in duizend euro)

	2022
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ 2022	8.260.624
Afrekeningen AJ 2015	0
Afrekeningen AJ 2016	0
Afrekeningen AJ 2017	2.932
Afrekeningen AJ 2018	2.114
Afrekeningen AJ 2019	3.181
Afrekeningen AJ 2020	26.816
Afrekeningen AJ 2021	8.871
Totaal volgens HRF-definitie	**8.304.538**

Bron: FOD Financiën, departement FB

Tabel 3-7 toont aan dat de verwachte voorschotten bij de begrotingsopmaak 2022 434.925 duizend euro meer bedragen dan bij de begrotingsaanpassing 2021. Na de coronacrisis van 2020 verwacht de FOD Financiën dat het nominaal inkomen van de particulieren in het Vlaams Gewest in inkomstenjaar 2021 (= aanslagjaar 2022) met 4,41% zal toenemen. Rekening houdende met een elasticiteitscoëfficiënt van 1,319 komt dit neer op een nominale groei van de opcentiemen met 5,54% (bij constante wetgeving).

Tabel 3-7: Bruto-opcentiemen 2021 & 2022 volgens HRF-methode (in duizend euro)

	BA 2021	**BO 2022**	**BO 2022 - BA 2021**
Voorschotten	7.825.699	8.260.624	434.925
Afrekeningen vorige aanslagjaren	98.196	43.914	-54.282
Bruto-opcentiemen (CB0-9CDGADN-OW)	**7.923.895**	**8.304.538**	**380.643**

Bron: FOD Financiën, departement FB

3.2.2 *Toegewezen gedeelte van de PB*

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat uit drie componenten: middelen diverse bevoegdheden, middelen arbeidsmarktbevoegdheden en middelen fiscale uitgaven.

De dotatie middelen diverse bevoegdheden wordt verdeeld op basis van een vaste verdeelsleutel (50,33% voor het Vlaams Gewest). Bij de begrotingsopmaak 2022 bedraagt de dotatie voor het Vlaams Gewest 552.915 duizend euro (inclusief 10.972 duizend euro afrekening 2021).

[4] De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,72% voor aanslagjaar 2017; 99,72% voor aanslagjaar 2018; 99,65% voor aanslagjaar 2019; 99,77% voor aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren).

De gewesten ontvangen twee toelagen voor het financieren van bepaalde aspecten van het tewerkstellingsbeleid en voor het financieren van specifieke fiscale uitgaven [5]. Niet 100%, maar 60% van de overgedragen bevoegdheid inzake fiscale uitgaven wordt gefinancierd via een toelage vanwege de federale overheid. De resterende 40% financieren de gewesten via de opcentiemen. De nieuwe toelagen voor werk en voor fiscale uitgaven worden bij begrotingsopmaak 2022 respectievelijk op 1.388.219 duizend euro (inclusief 28.480 duizend euro afrekening 2021) en 1.287.926 duizend euro (inclusief 26.422 duizend euro afrekening 2021) geraamd.

Het bedrag van het gewestelijk deel van het overgangsmechanisme is negatief en wordt in 2022 op -321.557 duizend euro geraamd (geen afrekening). Het overgangsbedrag dat bedoeld was om de inwerkingtreding van de herziene Bijzondere Financieringswet budgettair neutraal te laten verlopen in het aanvangsjaar, wordt tot en met 2024 nominaal constant gehouden. Nadien wordt het over een periode van tien jaar lineair afgebouwd.

Ter compensatie van de pendelbewegingen wordt er een transfer ten gunste van het Brussel Hoofdstedelijk Gewest voorzien. In 2022 zal de totale pendeldotatie 44,0 miljoen euro bedragen. De pendeldotatie wordt gedragen door het Vlaams Gewest en het Waals Gewest a rato van hun aandeel in de netto stroom van pendelaars naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aandeel van het Vlaams Gewest in de netto stroom pendelaars naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in 2022 op 61,41% geraamd. Dit komt neer op 27.021 duizend euro (geen afrekening). Vanaf de begrotingsopmaak 2018 wordt de pendeldotatie niet meer als een minderontvangst begroot, maar als een uitgave (zie begrotingsartikel CB0-1CCG2CC-WT).

Tot slot wordt het toegewezen gedeelte van de PB nog verminderd met de responsabiliseringsbijdragen (voor het gewest en de gemeenschap samen) die tot en met 2020 nominaal vermeld staan in artikel 65quinquies van de Bijzondere Financieringswet. Vanaf begrotingsjaar 2021 wordt de responsabiliseringsbijdrage per deelgebied bepaald door een bijdragepercentage toe te passen op de weddenmassa die door de betrokken entiteit in het voorgaande kalenderjaar werd betaald. Dat bijdragepercentage zal tegen 2028 gelijk zijn aan het percentage van de sociale bijdrage die iedere werkgever moet betalen voor zijn werknemers die onderworpen zijn aan het pensioenstelsel dat geldt voor werknemers (momenteel 8,86%). In 2021 bedraagt het bijdragepercentage 30% van 8,86%. Vanaf 2022 wordt het percentage van 30% jaarlijks met 10 procentpunten opgetrokken totdat in 2028 100% van 8,86% bereikt wordt.

Bij de begrotingsopmaak 2022 werd bijgevolg een inschatting gemaakt van de te betalen weddemassa tijdens het jaar 2021. De bedoelde weddemassa is deze die onderworpen is aan de afhouding bedoeld in artikel 60 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen. Dit zijn de wedden en de andere bezoldigingselementen die in aanmerking genomen worden voor de berekening van de rustpensioenen van de vastbenoemde ambtenaren en die onderworpen zijn aan de afhouding van 7,5% ten voordele van het Fonds voor Overlevingspensioenen. In 2022 wordt de responsabiliseringsbijdrage geraamd op 258.544 duizend euro, inclusief een negatieve afrekening over het begrotingsjaar 2021 van 2.645 duizend euro. Vanaf de begrotingsopmaak 2022 wordt de

[5] De raming van de toelage voor fiscale uitgaven is sinds de begrotingsopmaak 2017 (en definitief vanaf de begrotingsaanpassing 2017) gebaseerd op een geactualiseerd basisbedrag voor de fiscale uitgaven van het aanslagjaar 2015.

responsabiliseringsbijdrage niet meer als een minderontvangst begroot, maar als een uitgave (zie begrotingsartikel CB0-1CCG2CA-LO).

3.3 Dotaties Gemeenschap

De gemeenschapsdotaties worden in 2022 op 25.281.128 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 460.189 duizend euro. De raming 2022 houdt ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 een toename in van 1.246.684 duizend euro. In Tabel 3-8 worden de geciteerde bedragen overzichtelijk opgelijst.

3.3.1 *Toegewezen gedeelte van de btw*

De totale dotatie toegewezen gedeelte van de btw wordt bepaald uit de basis van het toegewezen gedeelte van de btw van het vorige jaar aangepast aan de inflatie, het bbp en de denataliteit. De totale dotatie van het lopende jaar wordt verdeeld over de gemeenschappen aan de hand van een verdeelsleutel gebaseerd op het aantal leerlingen.

Als dusdanig wordt voor de Vlaamse Gemeenschap het toegewezen gedeelte van de btw in 2022 op 10.698.939 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening over het begrotingsjaar 2021 van 210.697 duizend euro.

3.3.2 *Toegewezen gedeelte van de PB*

De totale dotatie toegewezen gedeelte van de PB wordt bepaald uit de basis van het toegewezen gedeelte van de PB van het vorige jaar aangepast aan de inflatie en het bbp. De totale dotatie van het lopende jaar wordt verdeeld aan de hand van het aandeel van de gemeenschap in de totale personenbelasting.

Het toegewezen gedeelte van de PB wordt voor de Vlaamse Gemeenschap in 2022 op 6.105.314 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening over het begrotingsjaar 2021 van 124.619 duizend euro.

3.3.3 *Andere federale dotaties*

De gemeenschappen ontvangen eveneens bijkomende toelagen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming werden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuizen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)). Voor de Vlaamse Gemeenschap worden de bijkomende middelen in 2022 op 8.324.080 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening over het begrotingsjaar 2021 van 124.874 duizend euro.

De inhoudingen die de FOD Financiën doorvoert inzake ziekenhuisinfrastructuur (inhouding op toelage ziekenhuisinfrastructuur) worden in de Vlaamse begroting als een uitgave begroot, en niet als een minderontvangst.

Ook voor de gemeenschappen voorziet de herziene Bijzondere Financieringswet een overgangsmechanisme. Het bedrag van het overgangsmechanisme is positief en wordt in 2022 op 152.795 duizend euro geraamd (geen afrekening). Het doel van het overgangsmechanisme was de inwerkingtreding van de herziene Bijzondere Financieringswet budgettair neutraal te laten verlopen in het aanvangsjaar. De budgettaire verschillen in het aanvangsjaar werden bijgevolg uitgevlakt via een egalisatiebedrag per gemeenschap. Het egalisatiebedrag wordt tot en met 2024 nominaal constant gehouden. Nadien wordt het over een periode van tien jaar lineair afgebouwd.

3.4 Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW

Tabel 3-8 toont de middelen die op basis van de BFW in 2022 mogen verwacht worden. De cijfers in deze tabel zijn afgeronde bedragen op dotatieniveau. Ten opzichte van de bedragen in tabellen 2-1 en 3-3 kunnen er daardoor afrondingsverschillen voorkomen.

Globaal gesteld nemen de middelen inzake de bruto aanvullende belasting op de PB en het toegewezen gedeelte van de btw en de PB bij de begrotingsopmaak 2022 toe met 2.000.720 duizend euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De toename is de resultante van enerzijds het aangroeimechanisme dat in de Bijzondere Financieringswet is ingebouwd en van de onderliggende macro-economische parameters voor het jaar 2022, en anderzijds van het verschil in afrekeningen bij begrotingsopmaak 2022 versus begrotingsaanpassing 2021. Zoals supra gesteld zijn de ramingen van de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de btw en de PB gebaseerd op macro-economische parameters van de Economische Begroting van 9 september 2022.

Zoals blijkt uit Tabel 8-2, het parameteroverzicht in Bijlage 2, worden bij de begrotingsopmaak en begrotingsaanpassing ook telkens de middelen van de Bijzondere Financieringswet van het voorgaande begrotingsjaar herraamd. In concreto worden bij de begrotingsopmaak 2022 het toegewezen gedeelte van de btw en de PB, en de toelagen voor de nieuwe bevoegdheden, met betrekking tot het begrotingsjaar 2021 herraamd. Deze herraming wordt vergeleken met de raming die ter gelegenheid van de begrotingsaanpassing 2021 werd opgesteld. De vergelijking in kwestie resulteert in een afrekening die in de ramingen voor het begrotingsjaar 2022 wordt geïntegreerd. Tabel 3-8 situeert voor iedere component van de middelenberekening het afrekeningssaldo 2021 in de raming van de middelen 2022 (kolom (d)).

Tabel 3-8: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de btw (in duizend euro)[6]: BO 2022

	BA 2021 incl. afrek 2020 geaggregeerd	2021 bij BA 2021 excl. afrek 2020	2021 bij BO 2022 excl. afrek 2020	2021 Afrekening bij BO 2022	BO 2022 incl. afrek 2021 geaggregeerd	BO 2022 incl. afrek 2021 geïntegreerd	B0 2022 - BA 2021
	(a)	(b)	(c)	(d) = (c) - (b)	(e)	(f)	(g) = (e) - (a)
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.923.895	7.923.895	7.923.895	0	8.304.538	8.304.538	380.643
Voorafnames op federale PB	2.971.220	2.971.220	3.037.095	65.874	3.163.185	3.229.059	191.965
middelen diverse bevoegdheden	*509.480*	*509.480*	*520.453*	*10.972*	*541.943*	*552.915*	*32.463*
middelen arbeidsmarktbeleid	*1.276.999*	*1.276.999*	*1.305.479*	*28.480*	*1.359.739*	*1.388.219*	*82.740*
middelen fiscale uitgaven	*1.184.741*	*1.184.741*	*1.211.163*	*26.422*	*1.261.503*	*1.287.926*	*76.762*
Mechanisme nationale solidariteit	0	0	0	0	0	0	0
Overgangsmechanisme	-321.557	-321.557	-321.557	0	-321.557	-321.557	0
Correcte financiering Brusselse instellingen							
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (Gew & Gem)	-188.579						188.579
Subtotaal middelen Vlaams Gewest	**10.384.980**	**10.573.559**	**10.639.434**	**65.874**	**11.146.167**	**11.212.041**	**761.187**
Afrekening over het jaar t-1	73.025				65.874		-7.151
Totale middelen Vlaams Gewest	**10.458.005**	**10.573.559**	**10.639.434**	**65.874**	**11.212.041**	**11.212.041**	**754.036**
Voorafnames op btw	9.802.297	9.802.297	10.012.994	210.697	10.488.242	10.698.939	685.945
Voorafnames op federale PB	5.617.421	5.617.421	5.742.039	124.619	5.980.696	6.105.314	363.275
Dotaties overgehevelde bevoegdheden inzake	7.783.925	7.783.925	7.908.799	124.874	8.199.206	8.324.080	415.281
kinderbijslagen	*4.059.058*	*4.059.058*	*4.099.040*	*39.982*	*4.224.523*	*4.264.505*	*165.465*

[6] Een uitgebreide toelichting aangaande de middelenvoorziening van Gewesten en Gemeenschappen na de zesde staatshervorming kan geraadpleegd worden via volgende weblink: https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%ABle-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staatshervorming

	BA 2021 incl. afrek 2020 geaggregeerd	2021 bij BA 2021 excl. afrek 2020	2021 bij BO 2022 excl. afrek 2020	2021 Afrekening bij BO 2022	BO 2022 incl. afrek 2021 geaggregeerd	BO 2022 incl. afrek 2021 geïntegreerd	B0 2022 - BA 2021
	(a)	(b)	(c)	(d) = (c) - (b)	(e)	(f)	(g) = (e) - (a)
ouderenzorg	*2.735.801*	*2.735.801*	*2.799.626*	*63.825*	*2.919.229*	*2.983.053*	*183.427*
diverse gezondheidszorgen en hulp aan personen	*525.850*	*525.850*	*537.043*	*11.193*	*560.834*	*572.027*	*34.984*
ziekenhuizen (vanaf bj 2016)	*386.253*	*386.253*	*394.481*	*8.228*	*411.953*	*420.181*	*25.700*
inhouding voor investeringen ziekenhuisinfrastructuur (vanaf bj 2016)	-	-	-	-	-	-	
justitiehuizen	*58.817*	*58.817*	*60.074*	*1.258*	*63.176*	*64.434*	*4.359*
interuniversitaire attractiepolen (vanaf bj 2018)	*18.147*	*18.147*	*18.535*	*388*	*19.492*	*19.880*	*1.345*
Overgangsmechanisme	152.795	152.795	152.795	0	152.795	152.795	0
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (zie Gewest)							
Subtotaal middelen Vlaamse Gemeenschap	**23.356.437**	**23.356.437**	**23.816.627**	**460.189**	**24.820.939**	**25.281.128**	**1.464.501**
Afrekening over het jaar t-1	678.007				460.189		-217.817
Totale middelen Vlaamse Gemeenschap	**24.034.444**	**23.356.437**	**23.816.627**	**460.189**	**25.281.128**	**25.281.128**	**1.246.684**
Vlaams Gewest + Vlaamse Gemeenschap	**34.492.449**	**33.929.997**	**34.456.060**	**526.064**	**36.493.169**	**36.493.169**	**2.000.720**

Bron: departement FB

3.5 Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

Tabel 3-9 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid voor de begrotingsopmaak 2022.

De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuizen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)), worden onder paragraaf 3.3 vermeld.

Tabel 3-9: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro): BO 2022

	BA 2021 incl. afrek 2020 geaggregeerd	**2021 bij BA 2021 excl. afrek 2020**	**2021 bij BO 2022 excl. afrek 2020**	**2021 Afrekening bij BO 2022**	**BO 2022 incl. afrek 2021 geaggregeerd**	**BO 2022 incl. afrek 2021 geïntegreerd**	**B0 2022 - BA 2021**
	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d) = (c) - (b)**	**(e)**	**(f)**	**(g) = (e) - (a)**
Buitenlandse studenten	40.600	40.600	40.840	240	41.698	41.938	1.098
Overname verkeersbelastingen	16.298	16.298	16.394	97	16.738	16.835	441
Dotatie Nationale Plantentuin	7.540	7.540	7.702	161	8.099	8.260	559
Overname registratie- en erfbelastingen	26.491	26.491	26.648	157	27.207	27.364	717
Compensatie dode hand	1.024	1.024	1.024	0	1.101	1.101	77
Overname spelen en weddenschappen, automatische ontspanningstoestellen en openingsbelasting	8.229	8.229	8.277	49	8.451	8.500	223
Subtotaal dotaties vanwege federale overheid	**100.181**	**100.181**	**100.885**	**704**	**103.295**	**103.999**	**3.114**
Afrekening over het jaar t-1	277				704		426
Totaal dotaties vanwege federale overheid	**100.458**	**100.181**	**100.885**	**704**	**103.999**	**103.999**	**3.540**

Bron: departement FB

Op basis van artikel 62 van de Bijzondere Financieringswet wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend ter financiering van het universitair onderwijs aan buitenlandse studenten. De basisbedragen die in de Bijzondere Financieringswet zijn voorzien, worden jaarlijks aan de inflatie aangepast.

Naar aanleiding van de overname vanaf 2011 van de dienst van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen (verkeersbelasting, belasting op de inverkeerstelling en eurovignet) ontvangt het Vlaamse Gewest van de federale overheid jaarlijks een extra dotatie om de kosten van het overgenomen federaal personeel te compenseren (artikel 68ter van de Bijzondere Financieringswet). De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde kostprijs van de dienst van de betrokken gewestbelastingen voor de jaren 1999, 2000 en 2001, uitgedrukt in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt dat bedrag (per gewestbelasting) aangepast aan de evolutie van de consumptieprijsindex. Een gelijkaardige dotatie wordt vanaf 2015 aan het Vlaamse Gewest toegekend voor de overname van de dienst van de registratie- en erfbelastingen, en vanaf 2019 voor de overname van de dienst van de belasting op spelen en weddenschappen en op automatische ontspanningstoestellen.

Naar aanleiding van de overdracht van de Nationale Plantentuin van België wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend. Het in artikel 62ter van de Bijzondere Financieringswet vermelde basisbedrag wordt jaarlijks aan de inflatie en aan de economische groei aangepast. De verdeling van het aangepaste bedrag over beide gemeenschappen gebeurt volgens een sleutel die in overeenstemming is met de taalrol van het effectief personeelsbestand van de Nationale Plantentuin op de dag van de overdracht. Deze overdracht vond plaats op 1 januari 2014. De in de middelenbegroting 2022 gehanteerde verdeelsleutel weerspiegelt dus de taalrol op 1 januari 2014.

Tot slot worden de gewesten op basis van artikel 63 van de Bijzondere Financieringswet vanaf 1 januari 2014 ook vergoed voor de derving van de gewestbelasting als gevolg van de niet-inning van de onroerende voorheffing op staatseigendommen die vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing.

3.6 Gewestelijke belastingen

Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2022 worden de gewestbelastingen op 7,24 miljard euro geraamd, 315,4 miljoen euro meer dan bij de begrotingsaanpassing 2021. Tabel 3-10 toont een overzicht van de begrotingsposten en de verschillende bedragen. De getoonde bedragen zijn ESR-ontvangsten.

De raming van het verkooprecht vertrekt van de prognose voor 2021 die 2.756,5 miljoen euro bedraagt, 312,5 miljoen euro meer dan voorzien in de begrotingsaanpassing 2021. Het aantal akten in de prognose voor 2021 ligt 9% hoger dan voorzien in de begrotingsaanpassing 2021. De raming 2022 houdt het aantal akten constant op het niveau 2021. Inzake prijzen wordt uitgegaan van een stijging met 2,1%, wat overeenkomt met de evolutie van de inflatie. De recent aangekondigde wijzigingen van het verkooprecht zijn tijdens de overgangsfase (2022-2023) budgetneutraal. Met die assumpties bedraagt de raming 2022 voor het verkooprecht 2.812,7 miljoen euro.

De ontvangsten uit het verdeelrecht worden geraamd op 83,6 miljoen euro.

De ontvangsten uit het recht op hypotheekvestiging worden geraamd op 186,4 miljoen euro. De raming vertrekt van de prognose voor 2021 die 182,9 miljoen euro bedraagt. Het aantal akten wordt in 2022 constant gehouden op het niveau

van de prognose 2021. Er wordt een stijging van het gemiddelde recht voorzien met 2,1%, wat overeenkomt met de evolutie van de inflatie.

De raming van de ontvangsten uit de schenkbelasting bedraagt 397 miljoen euro. De raming vertrekt van de prognose voor 2021 die 416 miljoen euro bedraagt, 35 miljoen meer dan voorzien in de begrotingsaanpassing 2021. Het aantal schenkingen is sterk toegenomen, zowel de roerende als de onroerende schenkingen. De toename wordt toegeschreven aan de coronacrisis en de afschaffing van het duolegaat. Er wordt verondersteld dat de toename een eenmalige component heeft (schenkingen worden vervroegd uitgevoerd) en een structurele component (meer schenkingen). Door het wegvallen van de eenmalige component wordt verwacht dat het aantal schenkingen in 2022 lager zal liggen. Voor 2022 wordt rekening gehouden met een volume aan schenkingen dat het midden houdt tussen het niveau 2021 en het gemiddelde over de periode 2016-2020. Het gemiddelde recht neemt in 2022 toe in functie van de inflatie (+2,1%).

De ontvangsten uit erfbelasting worden voor 2022 geraamd op 1.493,1 miljoen euro. De ontvangsten (exclusief fiscale regularisatie) dalen met 72,1 miljoen euro ten opzichte van de raming van de begrotingsaanpassing 2021. De oversterfte van 2020 heeft geleid tot een sterke toename van de ontvangsten in 2021. Die uitzonderlijke ontvangsten vallen weg in 2022. De gemiddelde ontvangst per overlijden evolueert in functie van de inflatie.
Er worden in 2022 geen ontvangsten uit de fiscale regularisatie meer voorzien.

De ontvangsten uit de onroerende voorheffing worden geraamd op 289,6 miljoen euro. De raming houdt rekening met de jaarlijkse indexering (1,94%) en een groei van het KI met 0,6%. De ontvangsten 2021 bevatten 7 miljoen euro eenmalige ontvangsten als gevolg van het betalingsuitstel dat in 2020 werd toegestaan aan ondernemingen als steunmaatregel. Die eenmalige ontvangsten vallen in 2022 weg. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 nemen de ontvangsten toe met 1,2 miljoen euro (inclusief uitbreiding netto-beleidsruimte).

De ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting worden geraamd op 1.060,8 miljoen euro. De raming vertrekt van de prognose 2021 die 1.073,1 miljoen euro bedraagt. De raming 2022 houdt rekening met de jaarlijkse indexatie en een negatief effect van de vergroening van het wagenpark van -3%. De omvang van het wagenpark wordt verondersteld constant te blijven op het niveau 2021.

De raming van de ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling wordt geraamd op 276,2 miljoen euro. De raming vertrekt van de prognose 2021 die 293,2 miljoen euro bedraagt. De prognose 2021 bevat 15 miljoen euro eenmalige ontvangsten ingevolge het verlengen van de betaaltermijn in 2020. Die ontvangsten vallen in 2022 weg. De vergroening van het wagenpark wordt verondersteld de ontvangsten negatief te beïnvloeden (-4,5% in 2021 en -2,5% in 2022). Het aantal inschrijvingen wordt verwacht toe te nemen met 5% ten opzichte van de prognose 2021.

De raming voor de kilometerheffing vertrekt van de gerealiseerde ontvangsten tot en met eind augustus. De prognose voor 2021 ligt 12,7 miljoen euro hoger dan geraamd bij de begrotingsaanpassing 2021, hoofdzakelijk door een toename van het aantal afgelegde kilometer. Voor 2022 wordt rekening gehouden met een toename van het aantal afgelegde kilometer met 3% (=bbp). De inflatie bedraagt op jaarbasis 1,9%. Het effect van de vergroening wordt ingeschat op -0,8%. Rekening houdend met die parameters bedragen de ontvangsten 551,5 miljoen euro (inclusief uitbreiding netto-beleidsruimte).

De prognose voor aanslagjaar 2021 voor de belasting op spelen en weddenschappen komt uit op 61,3 miljoen euro aan vastgestelde rechten.

Rekening houdend met het inningsritme en een terugbetaling van 1,7 miljoen euro op een historisch dossier van de FOD Financiën bedragen de ESR-ontvangsten voor 2021 57,6 miljoen euro. De raming voor 2022 vertrekt van de prognose van de vastgestelde rechten voor aanslagjaar 2021 die wordt verhoogd met 4,8%, zijnde de helft van de gemiddelde groei over de periode 2015 – 2021. Rekening houdend met het inningsritme bedragen de ESR-ontvangsten voor 2022 dan 63,7 miljoen euro.

De ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen bedragen ongeveer 5,5 miljoen euro per kwartaal. Voor 2022 wordt uitgegaan van 4 volwaardige kwartalen aan ontvangsten, ofwel 22 miljoen euro.

Tabel 3-10: Gewestelijke belastingen (in duizend euro)

	REAL 2020	**BA 2021**	**Prognose 2021**	**BO 2022**	**BO 2022 - BA 2021**
Verkooprecht	2.197.627	2.444.020	2.756.534	2.812.737	368.717
Verdeelrecht	72.953	78.897	81.913	83.638	4.741
Recht op hypotheekvestiging	145.476	170.245	182.910	186.388	16.143
Schenkbelasting	361.733	380.865	415.992	397.043	16.178
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.354.578	1.565.180	1.588.594	1.493.098	-72.082
Erfbelasting fiscale regularisaties	14.236	15.807	15.807	0	-15.807
Onroerende voorheffing	267.156	288.411	288.425	289.648	1.237
Verkeersbelasting	1.083.857	1.083.743	1.073.068	1.060.766	-22.977
Belasting op inverkeerstelling	250.968	308.944	293.277	276.190	-32.754
Eurovignet	3		0		0
Kilometerheffing	484.230	516.165	528.913	551.461	35.296
Spelen en weddenschappen	51.285	55.227	57.638	63.733	8.506
Automatische ontspanningstoestellen	10.908	13.750	11.000	22.000	8.250
Totaal	**6.295.011**	**6.921.254**	**7.294.071**	**7.236.702**	**315.448**

Bron: Vlabel

3.7 Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, decretaal omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten voor het begrotingsjaar 2022 bedraagt 630,8 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 houdt deze raming een toename in van 43,6 miljoen euro.

De evolutie van de toegewezen ontvangsten in 2022 wordt in belangrijke mate verklaard door de evolutie van de ontvangsten van het Fonds Waarborgregeling (-12,1 miljoen), het Fonds Volwassenenonderwijs (-7,4 miljoen), het Fonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd (-6,0 miljoen), het Energiefonds (+22,0 miljoen), het Klimaatfonds (+60,5 miljoen), het Verkeersveiligheidsfonds (+6,1 miljoen) en het Fonds Onroerende Goederen (-6,6 miljoen).

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:
- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid.

De ontvangsten van het Klimaatfonds, dat wordt gespijsd met middelen uit de Belgische veiling van emissierechten, nemen bij de begrotingsopmaak 2022 met

60,5 miljoen euro toe. Bij de begrotingsopmaak 2022 wordt er uitgegaan van een gemiddelde CO2-prijs op de ETS-markt van 50,0 euro per ton (deels gerealiseerde prijs, deels geraamde prijs, omdat het aanrekeningsjaar 2022 loopt van 1 mei 2021 tot en met 30 april 2022). De voorliggende raming gaat uit van een continuering van het huidige intra Belgisch akkoord aangaande de verdeling van de veilingopbrengsten.

3.8 Andere ontvangsten

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen worden bestempeld als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren.

De raming van de andere ontvangsten (exclusief Lotto-middelen) voor het begrotingsjaar 2022 bedraagt 1,2 miljard euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 houdt deze raming een daling in van 243,4 miljoen euro. Die evolutie wordt hoofdzakelijk verklaard door de verwachte Europese ontvangsten in het kader van relanceplan Vlaamse Veerkracht (839,0 miljoen euro in 2022; dit is een daling van 209,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021). Verder worden de ontvangsten in het kader van het bouwdossier Sluis Terneuzen op 14,7 miljoen euro geraamd. Dit betekent een daling met 48,7 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 die te verklaren is door het wegvallen van de, in 2021 hogere, compensatie door Nederland in het project.

In deze middelencategorie dient te worden vermeld dat ook in 2022 een Ethias-dividend verwacht wordt. Ook bij de begrotingsaanpassing 2021 werd ervan uitgegaan dat er een Ethias-dividend zal uitgekeerd worden (in principe 32,6 miljoen euro in beide begrotingsjaren).

3.9 Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de Bijzondere Financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. De raming van de Lotto-middelen voor 2022 bedraagt 32,8 miljoen euro, een stijging met 2,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Deze raming is gebaseerd op het definitief verdelingsplan van het dienstjaar 2020.

3.10 Te consolideren instellingen

Tabel 3-11 geeft een overzicht van de ESR-ontvangsten van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. De ESR-ontvangsten 2022 van de te consolideren instellingen nemen in vergelijking met de begrotingsaanpassing 2021 met 225,6 miljoen euro toe. Instellingen met aanzienlijke bedragen aan eigen ontvangsten worden hier apart vermeld.

Tabel 3-11: Te consolideren instellingen (in duizend euro)

	REA 2020	**BA 2021**	**BO 2022**	**BO - BA**
MINA	258.542	127.020	144.767	17.747
VIF	54.097	56.379	58.503	2.124
Loodswezen	86.955	94.546	94.927	381
Andere instellingen met DAB-vorm	18.608	25.537	23.025	-2.512
VDAB	93.567	138.493	143.941	5.448
VRT	189.203	190.588	190.017	-571
Opgroeien Regie	175.341	217.765	216.383	-1.382

	REA 2020	BA 2021	BO 2022	BO - BA
VSB	299.420	272.350	272.870	520
VVM - De Lijn	166.003	235.315	236.434	1.119
VEB	226.127	234.101	295.879	61.778
VIB	59.462	50.475	55.032	4.557
VITO	71.644	80.185	82.703	2.518
Tunnel Liefkenshoek	63.359	68.608	73.215	4.607
Vlaamse Waterweg	108.547	93.347	68.869	-24.478
De Werkvennootschap	23.761	66.739	84.246	17.507
VWF	62.432	72.368	79.474	7.106
VMSW	243.769	252.782	257.057	4.275
Scholen van Morgen	106.165	112.380	123.139	10.759
Hogescholen en universiteiten	1.246.742	1.159.049	1.206.598	47.549
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	597.527	534.163	600.667	66.504
Totaal	**4.151.271**	**4.082.190**	**4.307.746**	**225.556**

Bron: departement FB

De ESR-ontvangsten van het **Minafonds** bestaan in hoofdzaak uit heffingen die geïnd worden door de Vlaamse openbare milieu-instellingen (OVAM, VMM en VLM). De totale ESR-ontvangsten worden bij de begrotingsopmaak 2022 geraamd op 144,8 miljoen euro wat een stijging is van 17,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dit is het gevolg van:

- een stijging van de ontvangsten inzake de afvalheffingen als gevolg van een tariefverhoging ten belope van 17,4 miljoen euro;
- een daling van de ontvangsten inzake de afvalheffingen bij constant beleid ten belope van 2,0 miljoen euro;
- een eenmalige ontvangst van achterstallen inzake oppervlaktewater en grondwaterheffingen ten belope van 2,5 miljoen euro.

De totale ESR-gecorrigeerde ontvangsten van het **Vlaams Infrastructuurfonds (VIF)** worden bij de begrotingsopmaak 2022 op 58,5 miljoen euro geraamd, een stijging met 2,1 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dit is het gevolg van:

- een recuperatie van het historisch saldo van het EV Flanders Hydraulics (+0,7 miljoen euro);
- de structurele recuperatie van de meerontvangsten uit boetes van de weginspectie en politie (+1,2 miljoen euro);
- de ontvangsten uit Europese subsidies (+0,2 miljoen euro).

De ESR-ontvangsten van de **DAB Loodswezen** worden bij de begrotingsopmaak 2022 op 94,9 miljoen euro geraamd, een stijging met 0,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dit is het gevolg van:

- een indexatie van de loodsgelden (+0,8 miljoen euro);
- een verwachte positieve afrekening met het Nederlands loodswezen (+0,1 miljoen euro);
- een daling van de ontvangsten uit de bunker adjustment factor of BAF (-0,5 miljoen euro).

Bij begrotingsopmaak 2022 stijgen de ESR-ontvangsten van **de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB)** met 5,5 miljoen euro ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021, tot 143,9 miljoen euro. Onderstaande niet-exhaustieve opsomming geeft de voornaamste oorzaken van die stijging weer:

- De subsidies van de Europese Unie via de ESF-regiedossiers stijgen met 11,9 miljoen euro doordat VDAB nieuwe tenders zal opstarten die ingediend worden via het ESF-agentschap in het kader van het REACT-EU pakket.

- In tegenstelling tot de regiedossiers, zullen de ontvangsten uit de actordossiers dalen met 7,5 miljoen euro. VDAB vermeldt hierbij wel dat de ontvangsten uit het nieuw operationeel programma van ESF (2021-2027) minimaal zijn opgenomen.
- De ontvangsten uit de samenwerking met het RIZIV stijgen met 4,0 miljoen euro ten gevolge van het nieuwe samenwerkingsakkoord.
- De opbrengsten uit wijk-werken dalen met 2,1 miljoen euro.
- De opbrengsten uit de verkoop van eigen gebouwen dalen met 2,1 miljoen euro.
- De ontvangsten uit het samenwerkingsakkoord met Actiris stijgen met 0,6 miljoen euro.
- De ontvangsten uit IBO en opleidingen op verzoek van de werkgevers blijven voor 2022 constant.

De ESR-ontvangsten van de **Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT)** worden bij de begrotingsopmaak 2022 op 190,0 miljoen euro geraamd. Dit bedrag houdt een daling in van 0,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De ontvangsten uit de verkoop van gronden in het kader van het nieuwbouwproject dalen met 2,6 miljoen euro naar 12,9 miljoen euro. De ontvangsten uit de verkoop van niet-duurzame goederen en diensten nemen met 2,1 miljoen euro toe terwijl de inkomensoverdrachten vanuit EU-instellingen met 0,1 miljoen euro dalen. Bij de begrotingsopmaak 2022 wordt er, net zoals in 2021, enkel een gewoon, geen buitengewoon, dividend van de VAR voorzien (5,6 miljoen euro). De rente-ontvangsten wijzigen niet.

De totale ESR-ontvangsten van **Opgroeien Regie** dalen bij de begrotingsopmaak 2022 met -1,4 miljoen euro tot 216,4 miljoen euro. Dit bedrag is samengesteld uit:
- minder terugvorderingen van uitgekeerde gezinsbijslag (-3,3 miljoen euro);
- een indexatie van de ouderbijdragen van de kinderopvang (+0,6 miljoen euro);
- een toename van de gezinsbijslagontvangsten bij het voormalige Fonds Jongerenwelzijn (+1,3 miljoen euro).

De ESR-ontvangsten van het agentschap **Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)** worden bij de begrotingsopmaak 2022 geraamd op 272,9 miljoen euro. Dit betekent een toename van 0,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Die toename is het resultaat van verschillende factoren met hetzij positieve, hetzij negatieve impact op de ontvangsten, namelijk:
- een toename van de inkomsten uit zorgpremies met 3,8 miljoen euro (waarvan 0,7 miljoen euro door de invoering van strengere verblijfsvoorwaarden en inburgeringsplicht);
- een toename van de geïnde dossiertaksen in het kader van ingediende bezwaren bij de Administratieve Beroepscommissie met 0,1 miljoen euro;
- een daling van de inkomsten uit beleggingen overheid met 1,4 miljoen euro;
- een daling va de inkomsten uit beleggingen niet-overheid met 1,2 miljoen euro;
- een daling van de inkomsten uit administratieve geldboetes en achterstallige zorgpremies met 0,6 miljoen euro;
- een daling van de terugvorderingen van tegemoetkomingen zorgbudget ouderen met een zorgnood van 0,2 miljoen euro.

De ESR-gecorrigeerde ontvangsten van **De Lijn** nemen bij constant beleid bij de begrotingsopmaak 2022 (236,4 miljoen euro) toe met 1,1 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 (235,3 miljoen euro) door de bijkomende verkoop van gronden voor hetzelfde bedrag. In functie van de maandelijkse monitoring over de terugkeer inzake gebruik openbaar vervoer post corona zal de begroting later moeten worden bijgesteld.

De ESR-ontvangsten van het **Vlaams Energiebedrijf (VEB)** zijn het gevolg van de verkopen van energie door het VEB. Bij de begrotingsopmaak 2022 worden die geraamd op 295,9 miljoen euro, een stijging met 61,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De ESR-ontvangsten betreffen één-op-één doorgerekende kosten van de leveringsactiviteit van het VEB.

De ESR-ontvangsten van het **Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB)** nemen toe tot 55,0 miljoen euro. Dat is een stijging met 4,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Die toename is het gevolg van:

- een stijging met 1,1 miljoen euro van verkopen van niet-duurzame goederen en diensten aan bedrijven, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen;
- een stijging met 2,4 miljoen euro van verkopen van niet-duurzame goederen en diensten aan het buitenland;
- een stijging met 1,3 miljoen euro van de inkomensoverdrachten van de federale overheid.

De ESR-ontvangsten van het **Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)** nemen toe met 2,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Die toename situeert zich vooral (2,4 miljoen euro) binnen de lopende ontvangsten voor goederen en diensten. Die lopende ontvangsten kenden een stabiele groei tot in het jaar 2020. Op dat ogenblik heeft de coronapandemie een significante impact gehad op het contractonderzoek met een daling van 40%. Er wordt bij de raming voor begrotingsopmaak echter van uit gegaan dat er in 2022 een groei zal zijn naar de situatie van voor de pandemie, met zelfs nog een lichte meergroei er bovenop. De ontvangsten uit Europese projecten zijn min of meer stabiel gebleven. Op die manier worden de lopende ontvangsten voor 2022 geraamd op een totaalbedrag van 67,3 miljoen euro.

De inkomensoverdrachten van andere sectoren betreffen kortingen op de bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers. De lichte stijging ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021 (+0,5 miljoen euro) is het gevolg van een stijging van het aantal onderzoekers om de lopende projecten te kunnen uitvoeren.

Ten slotte wordt er nog een lichte daling (-0.3 miljoen euro) verwacht van de opbrengsten uit de verkoop van bestaande gebouwen.

Bij de begrotingsopmaak 2022 nemen de ESR-gecorrigeerde ontvangsten van **Tunnel Liefkenshoek** toe met 4,6 miljoen euro tot 73,2 miljoen euro. Bij de begrotingsopmaak en -aanpassing 2021 werd de omzet van de tunnel nog significant naar beneden bijgesteld ten gevolge van de coronacrisis. Het actuele trafiekniveau rechtvaardigen een herstel van de ontvangsten tot het pre-coronaniveau.

De totale ESR-gecorrigeerde ontvangsten van de **Vlaamse Waterweg** dalen bij de begrotingsopmaak 2022 met -24,5 miljoen euro tot 68,9 miljoen euro. Dit is voornamelijk het gevolg van de toepassing van het matchingprincipe van EU-subsidies in het kader van de EU-projecten Seine-Schelde en Bruggen Albertkanaal.

De totale ESR-gecorrigeerde ontvangsten van de **Werkvennootschap** worden geraamd op 84,2 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022, een toename met 17,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dat is voornamelijk het gevolg van een bijstelling van 21,6 miljoen euro voor de overname door het Agentschap Wegen en Verkeer van door de Werkvennootschap gerealiseerde investeringen. Daarnaast dalen de ontvangsten uit Europese subsidies met -4,1 miljoen euro.

De ESR-ontvangsten van het **Vlaams Woningfonds (VWF)** stijgen bij de begrotingsopmaak 2022 met 7,1 miljoen euro tot 79,5 miljoen euro. De belangrijkste wijzigingen situeren zich bij:
- de renteontvangsten (+9,2 miljoen euro);
- het wegvallen van een eenmalige inkomst uit de verkoop van kantoorgebouwen (-2,3 miljoen euro);
- een beperkte toename van diverse inkomsten zoals de huurhulpactiviteit (+0,2 miljoen euro).

Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 nemen de ESR-gecorrigeerde ontvangsten van de **Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)** bij de begrotingsopmaak 2022 toe met 4,3 miljoen euro tot 257,1 miljoen euro. De belangrijkste wijziging situeert zich bij de rente-ontvangsten (+4,2 miljoen euro). Daarnaast is er nog een beperkte toename van de eigen ontvangsten uit de terugvorderingen van gedetacheerde personeelsleden (+0,1 miljoen euro).

De ESR-ontvangsten van de **DBFM Scholen van Morgen** worden bij de begrotingsopmaak 2022 geraamd op 123,1 miljoen euro. Dit is een toename met 10,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Scholen van Morgen voert via het DBFM-programma nieuwbouw- en renovatieprojecten van schoolgebouwen uit om ze nadien tegen vergoeding ter beschikking te stellen van de aanvragende scholen. De ontvangsten van de rechtspersoon Scholen van Morgen komen integraal voort uit deze beschikbaarheidsvergoedingen.

De ESR-ontvangsten van de te consolideren **universiteiten en hogescholen** bedragen 1.206,6 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022, wat een stijging betekent met 47,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Het gaat om:
- 44,6 miljoen euro afkomstig van bedrijven voor de ondersteuning van onderzoek en kosten met betrekking tot vorming en bijscholing (toename met 1,6 miljoen euro);
- 375,3 miljoen euro afkomstig van gezinnen (toename van 7,8 miljoen euro);
- 164,3 miljoen euro ontvangsten vanuit andere Belgische overheden (lokaal/ gemeenschap/ gewest/ federaal/ Sociale Zekerheid; toename met 2,1 miljoen euro);
- 159,3 miljoen euro ontvangsten vanuit EU-instellingen (toename met 16,8 miljoen euro);
- 162,1 miljoen euro afkomstig van buitenlandse partners exclusief EU-instellingen (overheden en privépartners; toename met 4,1 miljoen euro);
- 84,8 miljoen euro subsidies afkomstig van overheidsdiensten die ze toekennen in het kader van de algemene bepalingen die van toepassing zijn op zowel privé- als op publieke actoren (toename met 13 miljoen euro).

De overige 16,3 miljoen euro aan ontvangsten komen voort uit renteopbrengsten (toename met 2,2 miljoen euro).

4 DE UITGAVENBEGROTING

4.1 Inleiding

Bij de begrotingsopmaak 2022 dalen de geconsolideerde beleidskredieten met 7.463,7 miljoen euro en de geconsolideerde vereffeningskredieten dalen met 386,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Het grote verschil tussen de beleids- en vereffeningskredieten is bij de begrotingsopmaak 2022 omgekeerd met hogere vereffeningskredieten i.p.v. hogere beleidskredieten, een daling van 7.077,0 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021.

Tabel 4-1: Geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c)= (b) - (a)**
Beleidskredieten	59.023.795	51.560.129	-7.463.666
Vereffeningskredieten	54.137.709	53.751.090	-386.619
Beleid – Vereffening	**4.886.086**	**-2.190.961**	**-7.077.047**

In dit hoofdstuk over de uitgavenbegroting wordt eerst de index en sensitiviteit voor inflatie toegelicht en vervolgens beschreven hoe de overstap gemaakt wordt van de uitgavenkredieten zoals opgenomen in de administratieve tabel en de begrotingen van de instellingen, naar de geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten zoals opgenomen in bovenstaande tabel.

In een volgend deel wordt het overzicht gegeven van de geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein evenals de evolutie per beleidsdomein.

4.2 Index en sensitiviteit voor inflatie

4.2.1 *Index*

Bij begrotingsopmaak 2022 nemen de uitgaven in totaal toe met 649,0 miljoen euro VAK en 644,9 miljoen euro VEK ten gevolge van de algemene indexatieprincipes: indexatie binnen systeem van de loonprovisie (spilindex) en buiten loonprovisie (gezondheidsindex). Er wordt rekening gehouden met de inflatievooruitzichten die op 7 september 2021 werden gepubliceerd door het Federaal Planbureau en waarbij wordt uitgegaan van een volgende overschrijding van de spilindex in juni 2022 en een toename van de gezondheidsindex (GZI) van 2,1%. De laatste overschrijding van de spilindex vond plaats in augustus 2021.

Bij een overschrijding van de spilindex worden de sociale uitkeringen één maand en de grote meerderheid van de loonkredieten twee maanden na de overschrijding met 2% verhoogd. De werkingskredieten en het deel van de loonkredieten dat niet de spilindex volgt, worden jaarlijks aangepast aan de verwachte evolutie van de GZI.

Bij begrotingsopmaak 2022 worden volgende kredieten voorzien in het kader van indexatie:

- Ten gevolge van de overschrijding van de spilindex in augustus 2021 worden de loonkredieten die de spilindex volgen met 2% verhoogd. Het gaat om een toename van de kredieten met 417,6 miljoen euro VAK en VEK.
- De werkingskredieten die een uitzondering genieten op de algemene niet-indexatie van niet-loonkredieten in de huidige legislatuur en de loonkredieten die de spilindex niet volgen stijgen met 64,3 miljoen euro VAK en 60,2 miljoen euro VEK op basis van de verwachte toename van de GZI.

- De indexprovisie wordt verhoogd met 167,1 miljoen euro VAK en VEK tot 229,6 miljoen euro om voldoende kredieten ter beschikking te hebben voor de verwachte overschrijding in juni 2022.

Zoals supra reeds vermeld, werden op 5 oktober 2021 nieuwe inflatievooruitzichten gepubliceerd door het Planbureau, waarbij de volgende overschrijding van de spilindex verschuift naar januari 2022 en de verwachte evolutie van de GZI in 2022 toeneemt tot 2,7%. De impact van de gewijzigde vooruitzichten is niet verwerkt in de cijfers. Het gaat om een verwachte bijkomende impact van 183,6 miljoen euro VAK en 182,4 miljoen euro VEK langs uitgavenzijde.

De impact van de 2% toename van de loonkredieten ten gevolge van de overschrijding van de spilindex in augustus 2021 en de toename van de loonkredieten die de jaarlijkse evolutie van de GZI volgen is niet stelselmatig opgenomen in de bespreking per beleidsdomein, daar deze impact op verspreid zit over veel verschillende begrotingsartikels.

4.2.2 *Sensitiviteit van de uitgaven voor inflatie*

De inflatie beïnvloedt de uitgaven enerzijds via het moment van overschrijding van de spilindex door de evolutie van de afgevlakte gezondheidsindex, en anderzijds via de evolutie van de gezondheidsindex (GZI).

Bij een overschrijding van de spilindex worden de sociale uitkeringen één maand en de grote meerderheid van de loonkredieten twee maanden na de overschrijding met 2% verhoogd via herverdeling vanuit de indexprovisie. De GZI wordt gebruikt om de indexering van de werkingskredieten en een beperkt deel van de loonkredieten (dewelke niet het systeem van de spilindex volgen) te bepalen. Deze laatste worden bij een begrotingsronde toegekend in functie van de op dat moment geraamde evolutie van de GZI.

We kunnen daarom enerzijds nagaan wat het effect is van een afwijking van de overschrijding van de spilindex met één maand en anderzijds een verhoging of verlaging van de GZI met 10 basispunten.

Op basis van de inflatievooruitzichten van het planbureau van 7 september 2021 wordt er uitgegaan van een overschrijding van de spilindex in juni 2022. Indien de spilindex één maand vroeg of laat zou worden overschreden, zullen de uitgaven op de indexprovisie stijgen met 33.575 duizend euro, resp. dalen met 33.073 duizend euro.

Tabel 4-2: Effect verschil overschrijding spilindex met 1 maand (in duizend euro)

	Indexprovisie	**Delta t.o.v. juni**
Overschrijding spilindex mei	263.195	33.575
Overschrijding spilindex juni	**229.620**	**-**
Overschrijding spilindex juli	196.547	-33.073

Het effect van 1 maand eerder of later is niet altijd gelijk, enerzijds omdat de lonen bij een overschrijding van de spilindex na oktober pas in het volgende jaar stijgen en anderzijds omdat sommige maanden zwaarder doorwegen als de desbetreffende maand de referentiemaand[7] is voor berekening van vakantiegeld of eindejaarspremie.

[7] Diensten van de Vlaamse overheid: het vakantiegeld bedraagt 92 procent van het bruto maandsalaris van de maand april en de eindejaarstoelage bedraagt een percentage van het bruto maandsalaris van de maand november.

Bij de begrotingsopmaak 2022 wordt uitgegaan van een GZI van 2,1%. In tabel 4-3 wordt het effect weergegeven van een hogere of lagere raming van de GZI met 10 basispunten in 2022. De lage gevoeligheid van de werkingskredieten aan een wijziging van de GZI is het gevolg van de beslissing van de Vlaamse Regering om, op enkele uitzonderingen na, de werkingskredieten niet te indexeren.

Tabel 4-3: Effect wijziging GZI met 10 basispunten (in duizend euro)

Loonkredieten	2.823
Werkingskredieten	41

4.3 De beleids- en vereffeningskredieten

In de uitgavenbegroting is er, net zoals in begrotingen van de DAB's en de rechtspersonen, sprake van vastleggingskredieten (VAK) en vereffeningskredieten (VEK). De vastleggingskredieten of beleidskredieten zijn de kredieten die aangeven voor welk bedrag de Vlaamse overheid nieuwe verbintenissen kan aangaan. De vereffeningskredieten zijn het geheel van kredieten waarmee eerder aangegane verbintenissen kunnen worden vereffend.

Sinds de begrotingsopmaak 2020 wordt er in de presentatie alleen nog gewerkt met vastleggings- en vereffeningskredieten. Dit heeft tot gevolg dat de variabele kredieten (VRK) niet langer als aparte kolommen worden weergegeven in de administratieve uitgaventabel. Die kredieten worden gebruikt voor begrotingsfondsen[8] en worden eveneens gerapporteerd onder de kolommen "VAK" en "VEK".

Die aanpassingen hebben tot gevolg dat de leesbaarheid van de begroting wordt verhoogd en de voorstellingswijze van de administratieve tabel sterk vereenvoudigd wordt. De voorstellingswijze van de uitgavenbegroting is nu ook vergelijkbaar met die van de DAB's en rechtspersonen.

In dit hoofdstuk zoomen we in op de vastleggings- en vereffeningskredieten. De eerste term geeft zoals hierboven vermeld aan voor welk bedrag er verbintenissen kunnen worden aangegaan, de tweede term geeft weer voor welk bedrag de begroting hiervoor vereffeningskredieten voorziet. De beleidskredieten zijn relevant om na te gaan welke beleidsaccenten de Vlaamse Regering legt naar aanleiding van een begrotingsronde, maar het zijn de vereffeningskredieten die een onmiddellijke impact hebben op het vorderingensaldo. Beide benaderingen zijn dus relevant om een goed zicht te krijgen op de budgettaire situatie van de Vlaamse overheid.

De analyse gebeurt op basis van de geconsolideerde ESR-beleidskredieten en de geconsolideerde ESR-vereffeningskredieten. Daarvoor moeten we de overgang maken van de totale vastleggings- en vereffeningskredieten en een aantal kredieten uitzuiveren om tot geconsolideerde cijfers te komen.

Volgende kredieten bij de ministeries en de Vlaamse te consolideren instellingen worden niet weerhouden:

- Kredietverleningen-en deelnemingen (ESR-8) en aflossingen van overheidsschuld (ESR-9) worden niet meegenomen. Het zijn kredieten die het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap niet beïnvloeden.

[8] Deze artikels zijn in de administratieve tabel te herkennen doordat het laatste cijfer in de codering van het artikel een 4 is.

- Toelagen aan Vlaamse te consolideren instellingen worden niet meegenomen om een dubbeltelling te vermijden. Met deze toelagen financieren de instellingen immers hun uitgaven die meegenomen worden als ESR-uitgaven.
- De kredieten van de provisie in het kader van de begrotingsmonitoring worden uitgefilterd.

Het volgende onderdeel geeft overzichtelijk weer hoe de overstap wordt gemaakt van gepubliceerde begrotingsinformatie (met VAK en VEK) naar de geconsolideerde ESR-beleids- en vereffeningskredieten.

4.3.1 *Beleidskredieten*

De beleidskredieten zijn alle kredieten waarmee de Vlaamse overheid nieuwe verbintenissen kan aangaan. De beleidskredieten van de Vlaamse Gemeenschap (excl. DAB's) stemmen overeen met de vastleggingskredieten (inclusief de vastleggingsmachtigingen die in de administratieve tabel ook opgenomen zijn onder de kolom "VAK").

In tabel 4-4 wordt ook gerapporteerd over de voorziene aanwending van de overgedragen vastleggingskredieten uit het verleden. Die kredieten zijn niet opgenomen in de administratieve tabel van dit begrotingsjaar, maar wel in een vorige administratieve tabel.

Het gaat over niet aangewende vastleggingskredieten van een voorgaand begrotingsjaar die via een specifieke bepaling in het uitgavendecreet overgedragen worden naar een volgend begrotingsjaar. De ruiterwerking is een uitzondering op het eenjarigheidsbeginsel van de begroting. Die kredieten zijn niet opgenomen in de administratieve tabel (wel in een vorige administratieve tabel), maar kunnen dus wel aanleiding geven tot vastleggingen in 2022.

Voor het totaalniveau aan overgedragen kredieten verwijzen we naar de uitvoeringsrekening. Zover een minister op dit ogenblik een inschatting kan maken en de intentie heeft om deze overgedragen kredieten effectief vast te leggen, worden die in tabel 4-4 gerapporteerd. Voor de berekening van de geconsolideerde beleidskredieten worden ze niet meegenomen.

Concreet gaat het om een bedrag van 2.123,6 miljoen euro in 2022, waarvan het merendeel betrekking heeft op de relanceprovisie Vlaamse Veerkracht.

Tabel 4-4: Ruiterwerking (in duizend euro)

Beleidsdomein	**BO 2022**
Hogere Entiteiten	0
Financiën en Begroting	2.020.750
Economie, Wetenschappen en Innovatie	0
Onderwijs en Vorming	0
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	0
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	3.692
Werk en Sociale Economie	3.400
Landbouw en Visserij	0
Mobiliteit en Openbare Werken	89.720
Omgeving	0
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	6.000
Totaal	**2.123.562**

De beleidskredieten van de ministeries (exclusief DAB's) moeten nog gecorrigeerd worden voor een aantal zaken om tot de ESR-beleidskredieten te komen, zoals te zien in onderstaande tabel en hierboven vermeld.

Tabel 4-5: Saldi-berekening - Beleidskredieten ministeries (in duizend euro)

		BA 2021	**BO 2022**
Vastleggingskredieten	+	57.829.536	52.955.459
Correcties voor:			
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8)	-	2.483.774	2.855.799
Aflossingen overheidsschuld (ESR-code 9)	-	450.723	441.282
Toelagen aan instellingen (VAK-kolom) & correcties (inclusief correcties provisie monitoring en relance)	-	22.951.604	22.533.446
Totaal	=	**31.943.435**	**27.124.932**

Net zoals bij de beleidskredieten van de ministeries worden ook bij de beleidskredieten van de DAB's en de te consolideren instellingen een aantal correcties doorgevoerd om tot de ESR-beleidskredieten te komen.

Tabel 4-6: Saldi-berekening - Beleidskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)

		BA 2021	**BO 2022**
Vastleggingskredieten	+	34.013.689	31.301.583
Correcties voor:			
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8)	-	3.143.061	3.037.767
Aflossingen overheidsschuld (ESR-code 9)	-	2.118.137	2.230.201
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	1.636.185	1.565.777
Interne verrichtingen	-	35.946	32.641
Totaal	**=**	**27.080.360**	**24.435.197**

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de totale beleidskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen zoals ingeschreven bij begrotingsaanpassing 2021 en begrotingsopmaak 2022.

Bij begrotingsopmaak 2022 dalen de totale beleidskredieten met 7.463,7 miljoen euro, of met 12,6% vergeleken met begrotingsaanpassing 2021.

Tabel 4-7: Saldi-berekening – Totaal beleidskredieten (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c)=(b)-(a)**
Ministeries	31.943.435	27.124.932	-4.818.503
Instellingen	27.080.360	24.435.197	-2.645.163
Totaal	**59.023.795**	**51.560.129**	**-7.463.666**

4.3.2 *Vereffeningskredieten*

De vereffeningskredieten zijn het geheel van kredieten waarmee eerder aangegane verbintenissen kunnen worden vereffend. Zowel voor de Vlaamse Gemeenschap als voor de instellingen, kunnen de vereffeningskredieten rechtstreeks afgeleid worden uit de begrotingsinformatie die in de parlementaire stukken is opgenomen.

Tabel 4-8: Saldi-berekening – Vereffeningskredieten ministeries (in duizend euro)

		BA 2021	**BO 2022**
Vereffeningskredieten	+	53.001.237	52.513.440
Correcties voor:			
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8)	-	3.322.402	3.169.131
Aflossingen overheidsschuld (ESR-code 9)	-	450.723	441.282
Toelagen aan instellingen & correcties (inclusief correcties provisie monitoring)	-	19.458.235	20.284.964
Totaal	=	**29.769.877**	**28.618.063**

Tabel 4-9: Saldi-berekening – Vereffeningskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)

		BA 2021	**BO 2022**
Vereffeningskredieten	+	35.397.943	35.866.704
Correcties voor:			
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8)	-	3.017.013	2.807.320
Aflossingen overheidsschuld (ESR-code 9)	-	2.149.324	2.268.158
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	1.587.077	1.581.652
Interne verrichtingen	-	4.276.697	4.076.547
Totaal	=	**24.367.832**	**25.133.027**

In tabel 4-10 wordt een overzicht gegeven van de totale vereffeningskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen zoals ingeschreven bij begrotingsaanpassing 2021 en begrotingsopmaak 2022.

De totale vereffeningskredieten dalen bij begrotingsopmaak 2022 met 386,6 miljoen euro, ofwel 0,7 % ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021.

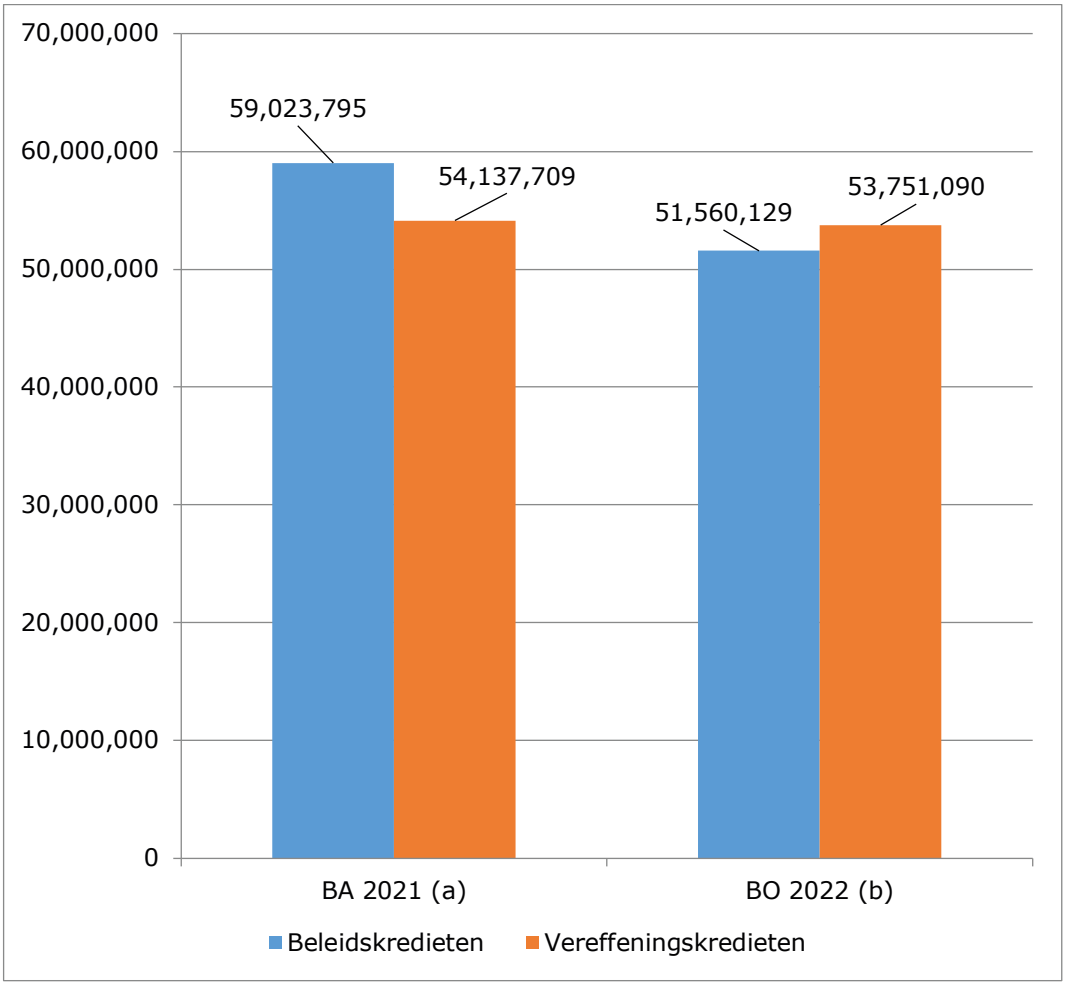
Tabel 4-10: Saldi-berekening – Totaal vereffeningskredieten (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c)=(b)-(a)**
Ministeries	29.769.877	28.618.063	-1.151.814
Instellingen	24.367.832	25.133.027	765.195
Totaal	**54.137.709**	**53.751.090**	**-386.619**

4.3.3 *De globale evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten*

Figuur 4-1 toont aan dat bij de begrotingsaanpassing 2021 en de begrotingsopmaak 2022 de beleidskredieten respectievelijk 4.886,1 miljoen hoger euro en 2.191,0 miljoen euro lager liggen dan de vereffeningskredieten. Het verschil is bij begrotingsopmaak 2022 met 7.077,0 miljoen euro afgenomen ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021.

Figuur 4-1: De globale evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten (in duizend euro)

4.4 De beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein

In tabellen 4-11 en 4-12 wordt de cijfermatige evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein weergegeven.

Tabel 4-11: Beleidskredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

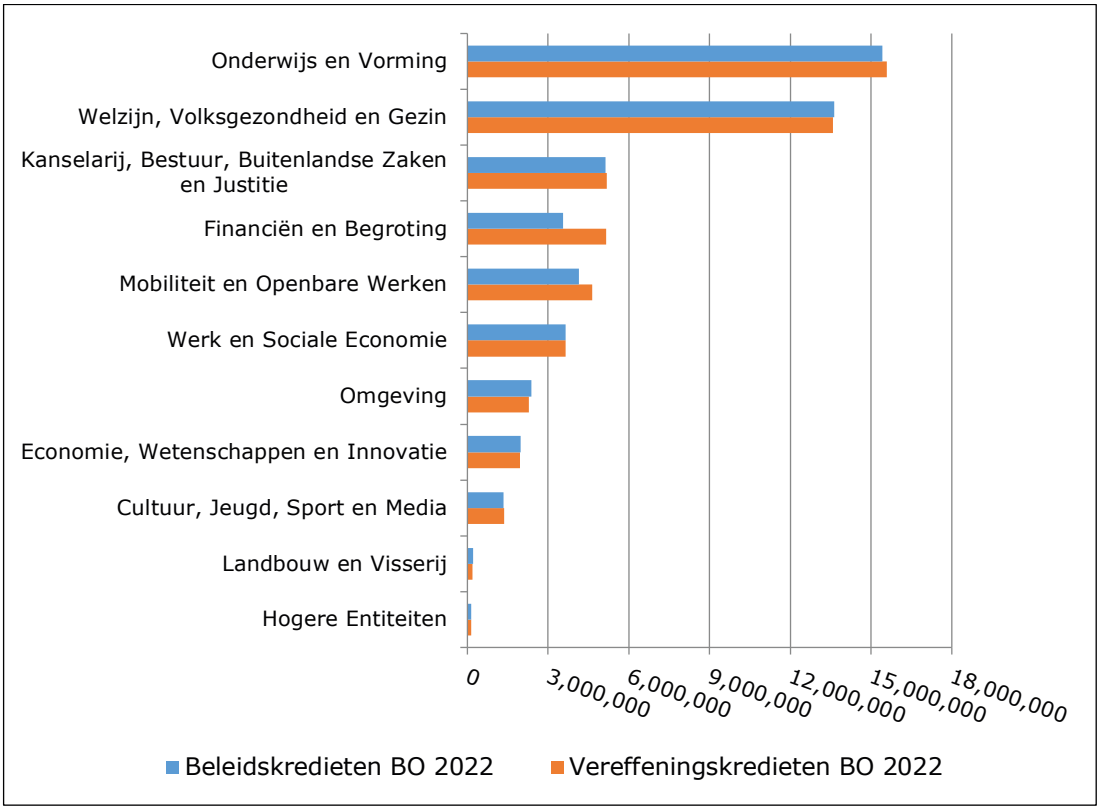
Beleidsdomein	**REA 2020**	**BA 2021**	**BO 2022**
Hogere Entiteiten	145.134	137.150	138.307
Financiën en Begroting	2.150.498	9.253.580	3.550.564
Economie, Wetenschappen en Innovatie	3.641.849	1.978.540	1.975.301
Onderwijs en Vorming	14.507.015	15.067.198	15.427.973
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	13.288.341	13.339.107	13.622.609
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.295.520	1.319.291	1.345.723
Werk en Sociale Economie	3.510.451	3.567.827	3.646.913
Landbouw en Visserij	237.435	209.782	213.731
Mobiliteit en Openbare Werken	4.245.142	7.077.249	4.136.439
Omgeving	2.306.299	2.257.716	2.370.489
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie[9]	4.696.493	4.816.355	5.132.080
Totaal	**50.024.176**	**59.023.795**	**51.560.129**

Tabel 4-12: Vereffeningskredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

Beleidsdomein	**REA 2020**	**BA 2021**	**BO 2022**
Hogere Entiteiten	145.052	137.150	138.307
Financiën en Begroting	2.150.938	7.154.707	5.165.660
Economie, Wetenschappen en Innovatie	3.576.513	1.964.662	1.953.909
Onderwijs en Vorming	14.456.336	15.155.381	15.576.978
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	13.130.195	13.294.560	13.592.717
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.295.074	1.331.452	1.361.584
Werk en Sociale Economie	3.461.922	3.558.172	3.657.367
Landbouw en Visserij	210.402	204.502	199.865
Mobiliteit en Openbare Werken	3.968.637	4.265.349	4.630.436
Omgeving	2.253.661	2.278.096	2.292.024
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie[8]	4.661.654	4.793.678	5.182.243
Totaal	**49.310.383**	**54.137.709**	**53.751.090**

[9] Het realisatiecijfer 2020 van het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie is de som van de beleidsdomeinen Internationaal Vlaanderen en Kanselarij en Bestuur. Deze twee beleidsdomeinen zijn gefusioneerd in 2021.

Figuur 4-2: Beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein BO 2022 (in duizend euro)

4.5 Bespreking per beleidsdomein

4.5.1 *Algemeen*

In de bespreking van de uitgavenevolutie per beleidsdomein wordt de nadruk gelegd op relevante wijzigingen van de kredieten. Die wijzigingen geven onder meer aan welke beleidsintenties er genomen zijn.

Tenzij anders aangegeven, wordt met de term "kredieten" verwezen naar zowel vastleggings- als vereffeningskredieten. In de mate dat er een grote afwijking is tussen de evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten, wordt dit ook weergegeven. Dat verschil kan bijvoorbeeld te maken hebben met een aanpassing van de betaalkalender of een vastlegging die niet jaarlijks gebeurt. De impact van de gewijzigde inflatieprognoses is niet stelselmatig opgenomen in de bespreking van de beleidsdomeinen.

De bespreking heeft enkel betrekking op wijzigingen van begrotingsartikels in de administratieve uitgaventabel en op wijzigingen bij de geconsolideerde rechtspersonen. ESR-correcties worden apart besproken in hoofdstuk 5. De bedragen in miljoen euro worden bovendien afgerond op 1 cijfer na de komma.

4.5.2 *Financiën en Begroting*

De indexprovisie wordt verhoogd met 167,1 miljoen euro naar 229,6 miljoen euro VAK en VEK.

Overeenkomstig de op 7 september 2021 door het Planbureau gepubliceerde maandvooruitzichten voor de inflatie zou de volgende overschrijding van de

spilindex op basis van de afgevlakte gezondheidsindex plaatsvinden in juni 2022. Als gevolg daarvan worden de sociale uitkeringen in juli 2022 en de wedden van het overheidspersoneel in augustus 2021 met 2% aangepast aan de gestegen levensduurte wat een bijstelling van 167,1 miljoen euro betekent ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021.

Net als de voorbije jaren wordt in 2022 een provisie van 6,3 miljoen euro voor het ondervangen van de kost van de endogene groei bij de ministeries en de agentschappen met rechtspersoonlijkheid ingeschreven.

Voor 2022 verwacht Federale Pensioendienst (PDOS) dat de bijdragevoet aan de pool der parastatalen met 1%-punt aangroeit ten opzichte van het niveau 2021 (50%) naar 51%. Op basis van de laatst gekende statutaire loonmassa bij de parastatalen wordt de kredietbehoefte hiervoor geraamd op 2,9 miljoen euro wat 2,8 miljoen euro meer is dan bij de begrotingsaanpassing 2021.

De coronaprovisie van 1,85 miljard euro die in 2021 werd ingeschreven wordt geschrapt en vervangen voor een specifieke provisie bij het beleidsdomein WVG.

In uitvoering van het door de Vlaamse Regering op 16 juli 2021 bijgestuurde klimaatplan Vlaamse overheid wordt de doelstelling voor energiebesparing opgetrokken van 2,09% per jaar naar 2,50% per jaar. Voor de entiteiten onder het toepassingsgebied worden de energiebudgetten van 2,50% verminderd en gecompenseerd naar de centrale provisie voor het actieplan Energie-efficiëntie ter financiering van energiebesparingsmaatregelen en het behalen van de doelstellingen voor de gebouwen en technische infrastructuur wat een stijging van voormelde provisie met 1,0 miljoen euro betekent.

De naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2021 ingeschreven VEK-buffer van 100 miljoen euro wordt geschrapt.

In uitvoering van het Plan Vlaamse Veerkracht wordt een aanwending van de VAK ruiter ten belope van 2,0 miljard euro geraamd en een vereffening van 1,6 miljard euro wat 400 miljoen euro minder is dan de VEK-kredietraming voor 2021.

In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) - regeling die in opmaak is, worden middelen voorzien om de PAS verder te faciliteren. Hiertoe wordt 100 miljoen euro nieuw beleid ingeschreven en 33 miljoen euro vereffeningskrediet. Die middelen zullen worden ingezet voor zowel maatregelen binnen de bevoegdheid van minister Crevits als minister Demir.

Voor de jobbonus voor werknemers en zelfstandigen was in het regeerakkoord een budget uitgetrokken van 329 miljoen euro in 2021 en 336 miljoen in 2022 of een stijging met 7 miljoen euro in 2022. Bij de BO2022 werd beslist dat de jobbonus enkel toegekend zal worden aan werknemers waardoor de budgettaire kost in 2022 beperkt blijft tot 182 miljoen euro. Wel wordt in de begroting van Werk en Sociale Economie een bijkomend budget voorzien van 15 miljoen euro voor een premie voor startende ondernemers.

Op basis van een door Viapass aangeleverde raming van de beschikbaarheidsvergoeding wordt het totale budget 2022 geraamd op 99,9 miljoen euro, ofwel 10 miljoen euro meer dan bij de begrotingsaanpassing 2021. De sterke stijging van de uitgaven kan worden verklaard door de vergoeding voor de vervangingsinvesteringen van de OBU’s die toeneemt.

Voor de compensaties aan gemeenten en provincies voor de gederfde inkomsten ingevolge de vermindering van de O.V. voor energiezuinige woningen en gebouwen is een budget van 32 miljoen euro nodig of 6,2 miljoen euro meer dan in 2021.

Bij de begrotingsopmaak 2022 stijgen de rentekredieten met 46,8 miljoen euro tot 193,8 miljoen euro. Voor nieuwe financieringen op lange termijn in 2022 en de resterende maanden van 2021 wordt 53,5 miljoen euro rente ingeschreven. Deze rentekost dient voor de herfinanciering van bestaande EMTN-leningen die op eindvervaldag komen in 2022 en voor de financiering van:

- de tekorten,
- het Plan voor Herstel en Veerkracht,
- VMSW en VWF binnen de sociale huisvestingssector,
- Lantis voor het oosterweelproject,
- School Invest,
- de ESR-8 uitgaven,
- de kaseffecten van niet-ESR aanrekenbare uitgaven.

Voor de aflossing van de bestaande LT-leningen wordt 140,2 miljoen euro aan rente ingeschreven. Hiervan is het grootste deel bestemd voor de EMTN-leningen (=126,4 miljoen euro). Vermits de KT-rentevoeten nog steeds negatief zijn en de verwachting is dat dat nog een tijdje zal duren, wordt er op KT geen rente ingeschreven voor de zichtrekening en de opnames via het BCP-programma.

De andere financiële kosten stijgen met 2,0 miljoen euro tot 8,3 miljoen euro. De stijging is grotendeels te verklaren door hogere uitgiftefees (+812 keuro tot 5,7 miljoen euro) en het voorzien van een krediet om eventuele uitgaven te kunnen opvangen voor de waarborgen die aan BAM verstrekt werden in het kader van het project ter realisatie van de nieuwe Scheldeoeververbindingen (=1,2 miljoen euro). De overige financiële kosten op dit artikel worden op 1,4 miljoen euro geraamd (constant).

Bij het **Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD)** worden de kredieten voor de gewone schadedossiers verhoogd met 0,4 miljoen euro (tot 1,0 miljoen euro). Bij het Rampenfonds wordt een éénmalig krediet nieuw beleid van 79 miljoen euro ingeschreven voor de watersnood van juli 2021 wat door de terugdraai van de bij de begrotingsaanpassing ingeschreven retroactieve investeringspremie van 9,4 miljoen euro voor zonnepanelen een netto bijstelling van 69,6 miljoen euro betekent.

In 2021 wordt de pendeldotatie op 27,0 miljoen euro geraamd. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 betekent dit een daling met 1,9 miljoen euro. De bedoelde daling wordt verklaard door het wegvallen van een voor de Vlaamse begroting 2021 eenmalige herziening over de periode 2014-2020.

In het kader van de zesde staatshervorming werd Vlaanderen bevoegd voor de fiscale uitgaven voor het verwerven of behouden van de eigen woning, waaronder de woonbonus en het bouwsparen. Vlaanderen werd ook bevoegd voor de belastingverminderingen en belastingkredieten voor de energiebesparende investeringen, investeringen in beveiliging, restauratie- en onderhoudswerkzaamheden aan monumenten, sociale verhuur en diensten- en PWA-cheques. Sindsdien heeft de Vlaamse Regering belangrijke wijzigingen aangebracht aan de betrokken regelgeving, waaronder de afschaffing van de Vlaamse geïntegreerde woonbonus voor leningen afgesloten vanaf 1 januari 2020.

Bij de begrotingsopmaak 2022 worden de woongerelateerde fiscale uitgaven op 1,256 miljard euro geraamd (aan 99,07% voorschottenpercentage). Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 houdt die raming een daling in van 140,9 miljoen euro. De raming bij begrotingsopmaak 2022 is gebaseerd op de bedragen opgenomen in de administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2021. De vermindering in 2022 is in belangrijke mate het gevolg van het uitdoven

van de Vlaamse geïntegreerde woonbonus. Ook het bouwsparen en het langetermijnsparen dragen bij aan de bedoelde vermindering.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de dienstencheques en wijkwerken worden in 2022 op 150,9 miljoen euro geraamd (eveneens aan 99,07% voorschottenpercentage). Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 komt dit neer op een toename met 42,0 miljoen euro. Ook die raming vertrekt van de bedragen opgenomen in de administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2021. Vanaf aanslagjaar 2021 werd het fiscale aftrekpercentage voor PWA-en dienstencheques naar beneden herzien (van 30% naar 20%). De toename van de raming voor het aanslagjaar 2022 wordt verklaard door een verwacht hoger gebruik van PWA-en dienstencheques tijdens het inkomstenjaar 2021 (aanslagjaar 2022).

De responsabiliseringsbijdrage wordt bij de begrotingsopmaak 2022 op 258,5 miljoen euro geraamd. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 betekent dat een toename van 70,0 miljoen euro.
De raming 2022 is gebaseerd op de statutaire weddenmassa die 2021 zal betaald worden en die op 7.369,9 miljoen euro geraamd wordt. Dat is 275,1 miljoen euro weddenmassa meer dan in 2020, zoals vastgesteld bij de begrotingsaanpassing 2021. Bovendien stijgt het bijdragepercentage op de statutaire weddenmassa van 2,658% in 2021 naar 3,544% in 2022. De raming van de responsabiliseringsbijdrage 2022 bevat tevens een negatieve afrekening over het begrotingsjaar 2021 van 2,6 miljoen euro.

4.5.3 *Economie, Wetenschap en Innovatie*

Economie

De ESR-beleidskredieten van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (Hermesfonds) nemen bij de begrotingsopmaak 2022 met 110,5 miljoen euro af ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021.
De daling van de beleidskredieten wordt vooral verklaard door de verminderde kredietbehoefte voor Indirect Carbon Leakage (69,7 miljoen euro).
Verder werden de beleidskredieten voor de Vlaamse cofinanciering van EFRO-projecten in 2021 met 18,2 miljoen euro verhoogd. De Vlaamse cofinanciering volgt een zevenjarige cyclus. De aanvang van de huidige cyclus situeert zich in 2021 en verklaart de verhoging in 2021. Vanaf 2022 keren de beleidskredieten terug naar een recurrent niveau waardoor voor de EFRO-projecten een daling van de beleidskredieten met 16,2 miljoen mogelijk is.
De eenmalig toegekende verhoging in 2021 van de kredieten voor de ondernemerschapstrajecten valt in 2022 opnieuw weg (29,7 miljoen euro).
Bovendien dalen ook de kredieten voor strategische transformatiesteun met 8,2 miljoen euro.
Tot slot worden volgende verhogingen van beleidskredieten voorzien:
- 1,2 miljoen voor de winwinlening;
- 3,3 miljoen voor ecologiesteun;
- 7,0 miljoen voor CCS/CCU projecten.

Wetenschap & Innovatie

De beleids- en vereffeningskredieten voor de subsidiëring van LSM (Limburg Sterk Merk) worden gehalveerd tot 5 miljoen euro. De ontvangsten ter financiering van die subsidie zijn afkomstig van de dividenden uitgekeerd door LRM (Limburgse Reconversiemaatschappij). In 2022 zal LRM slechts een dividend van 5 miljoen euro uitkeren.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord wordt bij de begrotingsopmaak 2022 40 miljoen euro aan beleids- en vereffeningskrediet bijkomend voorzien voor de verdere uitbouw van onderzoek en ontwikkeling:
- 7,5 miljoen euro via het FWO – zie infra;
- 1,5 miljoen euro via het VLIZ – zie infra;
- 10 miljoen euro via het VIB – zie infra;
- 15 miljoen euro voor het strategisch onderzoekscentrum IMEC;
- 6,5 miljoen euro voor Flanders Make;
- De provisie voor onderzoek & ontwikkeling wordt verminderd met 0,5 miljoen euro.

Bovendien wordt 15 miljoen euro aan beleidskredieten en 1,5 miljoen euro (telkens 10% van de beleidskredieten) aan vereffeningskredieten bijkomend voorzien voor extra investeringen in infrastructuur voor onderzoek en ontwikkeling:
- 5 miljoen euro op de provisie voor onderzoek en ontwikkeling;
- 2 miljoen euro bij het VLIZ – zie infra;
- 2 miljoen euro bij het strategisch onderzoekscentrum IMEC;
- 2 miljoen euro bij het VIB – zie infra;
- 4 miljoen euro bij VITO – zie infra.

Bij het **Agentschap Plantentuin Meise** is er enerzijds een stijging van de beleidsuitgaven met 5,2 miljoen euro, maar daarentegen een verbetering van het ESR-vorderingensaldo met 4,2 miljoen euro ten gevolge van minder ESR-uitgaven. Beide bewegingen situeren zich voornamelijk in het renovatieproject van de Plantentuin Meise.

De ESR-beleidsuitgaven van het **Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)** stijgen met 17,4 miljoen euro. Die stijging is voornamelijk te verklaren door projectoproepen die maar om de aantal jaren lopen en door de in het regeerakkoord voorziene opstap voor het excelleren van onderzoek en ontwikkeling (7,5 miljoen euro).
De bijdrage tot het ESR-vorderingensaldo verslechtert met 10 miljoen euro. Die verslechtering is het gevolg van dezelfde grote fluctuaties als in het vastleggingskrediet. Daarom werd er in 2016, toen het FWO overstapte naar het VAK/VEK systeem van de Vlaamse overheid, met alle betrokken partijen afgesproken dat de VEK-evolutie op lange termijn volgens een maximaal groeipad gemonitord zal worden. Zo mag de lange termijn VEK in deze begrotingsronde gemiddeld 384,7 miljoen bedragen. Wanneer we de begrotingsjaren 2025-2029 beschouwen, kunnen we vaststellen dat het FWO hier nog steeds aan voldoet.

De ESR-beleidsuitgaven van het **Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB)** stijgen met 10,9 miljoen euro. Die stijging is voornamelijk te verklaren door de in het regeerakkoord voorziene opstappen voor:
- Uitbouw onderzoek en ontwikkeling: 10 miljoen euro;
- Extra investeringen in de infrastructuur voor onderzoek en ontwikkeling: 2 miljoen euro.

Het ESR-vorderingensaldo verslechtert met 3,9 miljoen euro. Dat bedrag is uit te splitsen in 2 componenten, nl.:
- Een toename van de ESR-uitgaven met 8,5 miljoen euro, die vooral kan teruggevonden worden in de verdere uitbouw van onderzoek en ontwikkeling zoals opgenomen in het regeerakkoord;
- Een toename van de ESR-ontvangsten met 4,6 miljoen euro *(zie onder hoofdstuk 'De middelenbegroting' voor meer details).*

De ESR-beleidsuitgaven van de **Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)** stijgen met 13,9 miljoen euro, vooral te verklaren door de investering in een nieuwbouw van 6,3 miljoen euro en door een toename van de algemene werkingskosten met 4,7 miljoen euro.
Het ESR-vorderingensaldo verslechtert met 7,2 miljoen euro. Langs uitgavenkant zien we dezelfde impact als bij de beleidskredieten, maar dat wordt deels opgevangen door een stijging van de ESR-ontvangsten *(zie onder hoofdstuk 'De middelenbegroting' voor meer details)*.

De ESR-beleidsuitgaven van het **Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)** stijgen met 4,7 miljoen euro. Die stijging is voornamelijk te verklaren door:
- Opstap van 1,5 miljoen euro voorzien in het regeerakkoord voor de uitbouw van onderzoek en ontwikkeling;
- Opstap van 2 miljoen euro voorzien in het regeerakkoord voor extra investeringen in infrastructuur voor onderzoek en ontwikkeling;
- Toename van de kosten voor lonen en sociale lasten van 1,9 miljoen euro;
- Afname van de algemene werkingskosten met 1 miljoen euro.

Het ESR-vorderingensaldo verslechtert met 2,6 miljoen euro omwille van een gelijke stijging van de ESR-uitgaven:
- Opstap van 1,5 miljoen euro voor de uitbouw van onderzoek en ontwikkeling;
- Toename van de kosten voor lonen en sociale lasten van 1,9 miljoen euro;
- Afname van de algemene werkingskosten met 1 miljoen euro.

Overheidsinstrumentarium

In het ESR 2010 wordt voor standaardgaranties een kapitaaloverdracht geregistreerd tussen de overheid en de financiële instelling die de middelen heeft geleverd, zodra een dergelijke waarborg wordt verstrekt (en dus niet bij uitwinning) Het te registreren bedrag moet worden berekend aan de hand van de gegevens over de wanbetalingen uit het verleden. het krediet voor verliesfinanciering stijgt met 1,8 miljoen euro naar 25,8 miljoen euro.

4.5.4 *Onderwijs en Vorming*

Net als de voorbije jaren vinden binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming de grootste bewegingen plaats in het basis- en secundair onderwijs. Abstractie makend van indexatie nemen de geraamde loonuitgaven voor deze onderwijsniveaus samen toe met 156,7 miljoen euro. Afzonderlijk gaat het om 15,2 miljoen euro aan salariskosten basisonderwijs en 141,4 miljoen euro salariskosten secundair onderwijs.

Enerzijds nemen de geraamde loonuitgaven in het basisonderwijs toe met 4,7 miljoen euro en in het secundair onderwijs met 147,5 miljoen euro op basis van de gebruikelijke kostendrijvers (leerlingenevolutie, evolutie van de anciënniteit van het personeel, …). Anderzijds zijn er nog volgende specifieke bewegingen:
- De loonkredieten voor het basisonderwijs dalen met 13,6 miljoen euro die in 2021 voorzien waren voor het lerarenplatform. De verlenging van het lerarenplatform wordt gefinancierd vanuit de provisie onderwijsbeleid.
- De geraamde loonuitgaven in het basis- en secundair onderwijs nemen anderzijds toe met 18,4 miljoen euro ten gevolge van de stijging van het aantal leerlingen die een schooltoeslag via het groeipakket ontvangen en daardoor aantikken voor extra SES-omkadering.
- Een actualisatie van de maatregelen die werden genomen in 2020 en 2021 voor het milderen van de groeipaden in het leerplichtonderwijs zorgt voor een toename van kredieten met 2,6 miljoen euro.

- Er wordt 23,1 miljoen euro gecompenseerd uit een provisie naar de lonen basisonderwijs ter versterking van het basisonderwijs, zoals voorzien in het regeerakkoord.
- Er wordt 0,6 miljoen euro gecompenseerd naar de loonkredieten in het kader van de programmatie van type 5 scholen en 2,3 miljoen euro voor de zij-instroom.
- Ten laatste wordt er nog 2,4 miljoen euro weg gecompenseerd uit de loonkredieten. Het betreft een overschot op de uitvoering van de cao's van 2018. Deze middelen kunnen worden ingezet voor nieuwe impulsen.

De werkingsmiddelen voor het basis- en secundair onderwijs nemen toe met 4,2 miljoen euro op basis van de leerlingenevolutie en 5,5 miljoen euro ten gevolge van het specifieke indexregime van deze kredieten.

Ook in de andere onderwijsniveaus wijzigen de loon- en werkingsmiddelen. De voorziene loonkredieten (inclusief aanwending fondsmiddelen) voor het deeltijds kunstonderwijs dalen enerzijds met 1,2 miljoen euro op basis van de onderliggende parameters, maar nemen anderzijds toe met 2,1 miljoen euro omwille van de educatieve overbruggingsregeling die in het kader van de gedaalde inschrijvingen ten gevolge van de coronacrisis voorzien is.

Bij het volwassenenonderwijs dalen de geraamde loonuitgaven met 1,1 miljoen euro op basis van de onderliggende parameters, maar anderzijds nemen ze toe met 4,8 miljoen euro ten gevolge van de voorziene overbruggingsregeling.
Ten gevolge van bij regeringsformatie besliste maatregelen dalen de werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleiding en inspectie levensbeschouwelijke vakken met 1,6 miljoen euro.

Naast de bewegingen op de loon- en werkingskredieten bij bovenstaande onderwijsniveaus en -instanties nemen bij het Departement Onderwijs en Vorming de vastleggings- en vereffeningskredieten voor schoolinfrastructuur toe met respectievelijk 22,5 en 1,8 miljoen euro. Het gaat om 5 miljoen euro vastleggingskredieten die gecompenseerd worden van Sport Vlaanderen en 17,5 miljoen euro vastleggings- en 1,8 miljoen euro vereffeningskredieten die worden toegekend in het kader van het regeerakkoord.

In het kader van de uitvoering van het regeerakkoord werden bovendien volgende bijkomende kredieten op de provisie bij het **Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)** voorzien:
- 23,1 miljoen euro extra ter versterking van het basisonderwijs;
- 15 miljoen euro voor het lerarenpact;
- 1,5 miljoen euro voor internaten.

Ten gevolge van de maatregelen die werden genomen bij de begrotingsopmaak 2022 om het traject richting 2024 uit te stippelen werd het provisioneel krediet bij AGODI daarentegen met 33,3 miljoen euro verminderd voor de maatregelen binnen onderwijs waaraan nog een concrete invulling gegeven moet worden.

Bij het **Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS)** nemen de geraamde uitgaven voor studiefinanciering toe met 3,0 miljoen euro.

De toelagen voor het hoger onderwijs stijgen, abstractie makend van indexatie, met 61,8 miljoen euro. Het gaat om volgende bewegingen:
- 14 miljoen euro extra zoals voorzien in het integratiegroeipad;
- 19,3 miljoen euro voor de verwachte groei van de graduaatsopleidingen;
- 30,5 miljoen euro ten gevolge van het kliksysteem;

- 4 miljoen euro bijkomende kredieten zoals voorzien bij het regeerakkoord:
- Een daling van de verwachte uitgaven op het begrotingsfonds voor het hoger onderwijs met 6,0 miljoen euro (voornamelijk ten gevolge van een daling van de aanrekening van uitgaven gefinancierd met middelen afkomstig uit het klimaatfonds).

Bovenstaande bewegingen op de toelage voor de te consolideren **universiteiten en hogescholen** dragen, samen met de evolutie van de eigen ontvangsten en van de saldo-evolutie, bij tot de toename van de ESR-aanrekenbare uitgaven van de hoger onderwijsinstellingen met 124,6 miljoen euro. Het gaat voornamelijk om een stijging van de uitgaven aan lonen en sociale lasten met 93,6 miljoen euro en de investeringen met 29,3 miljoen euro.

De ESR-aanrekenbare beleidsuitgaven bij het **Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION)** nemen toe met 6,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Het gaat onder andere om 5,6 miljoen euro die werden toegekend voor scholenbouw in het kader van de uitvoering van het regeerakkoord. De ESR-aanrekenbare vereffeningen evolueren in functie van de beleidsuitgaven van 2022 en de jaren voordien. Die nemen bij BO 2022 toe met 23,7 miljoen euro.

Bij het **Gemeenschapsonderwijs (GO!)** stijgen de ESR-aanrekenbare beleidsuitgaven met 26,7 miljoen euro, met als belangrijkste verklarende factor een toename van de vastleggingen op eigen ontvangsten (23,1 miljoen euro). Daarnaast neemt ook de toelage voor infrastructuurwerken toe met 3,0 miljoen euro vastleggingskredieten. In functie van de vereffeningskalender van de beleidsuitgaven van 2022 en voordien stijgen de ESR-aanrekenbare vereffeningen met 2,8 miljoen euro.

Bij de **DBFM Scholen van Morgen**, waar de nieuwbouwwerken van het programma ten einde lopen, dalen de ESR-aanrekenbare beleids- en vereffeningsuitgaven met 71,5 miljoen euro.

4.5.5 *Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*

In het kader van de oprichting van het nieuw agentschap Justitie & Handhaving binnen KBBJ wordt er 47,7 miljoen euro aan loonkredieten en 4,6 miljoen euro aan werkingsmiddelen overgeheveld vanuit het departement WVG, kredieten van minister Beke naar het agentschap Justitie & Handhaving, kredieten van minister Demir.

Zorg en Gezondheid

Aan het beleid over ziekenhuizen en de geestelijke gezondheidszorg wordt 2,5 miljoen budget toegevoegd (nieuw beleid) voor het uitbreidingsbeleid rond Geestelijke gezondheidszorg.

De beleids- en vereffeningskredieten binnen het preventief gezondheidsbeleid stijgen met 1,9 miljoen euro omwille van de vernieuwing van de overheidsopdracht voor vaccins tegen HPV.

De kredieten voor Impulseo stijgen met 1,2 miljoen euro. Dat is een aanpassing omwille van de verwachte aangroei van huisartsen in 2022.

De beleids- en vereffeningskredieten binnen het thuis- en ouderenzorgbeleid nemen respectievelijk met 5,3 miljoen euro en 5,1 miljoen euro toe. De redenen hiervoor zijn:

- Toename van de beleids- en vereffeningskredieten voor eindeloopbaan met 5 miljoen euro.
- Het budget voor de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf stijgt met 0,2 miljoen euro door de aangroei op basis van de omzettingskalender.
- Er wordt 0,1 miljoen euro toegevoegd om de bijkomende subsidiekost van 4 lokale dienstencentra te dragen, die werden geconverteerd op basis van de omzettingskalender "woonzorgcentra".
- Het vereffeningskrediet daalt met 0,2 miljoen euro, doordat er geen nieuwe private of openbare projecten voor bijkomende serviceflats zijn binnen de BEVAK formule en de laatste subsidies hiervoor in 2021 worden uitbetaald.

Binnen de thuis- en gezinszorg wordt er 4,7 miljoen euro budget toegevoegd voor de conversie van een aantal voorafgaande vergunningen op basis van de omzettingskalender "Woonzorgcentra".

De beleids- en vereffeningskredieten voor de gezinszorg nemen, op basis van de groei van het urencontingent gezinszorg, toe met 6,9 miljoen euro. Dit budget houdt rekening met de maatregel uit het Vlaams Regeerakkoord om het groeipercentage te milderen van 2,5% naar 1% per jaar.

Vlaamse sociale bescherming

Ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021 daalt het budget voor het algemeen beleid binnen VSB met 1,8 miljoen euro beleidskredieten en 1,7 miljoen euro vereffeningskredieten omwille van lagere investeringsuitgaven.

Het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden stijgt met 10,9 miljoen euro. Hierbij gaat men uit van een gemiddeld stijgingspercentage van 3,31% in de mantelzorg. Het budget voor de mobiliteitshulpmiddelen neemt met 3 miljoen euro toe. Er wordt rekening gehouden met de maatregel uit het Vlaams Regeerakkoord om de groei te milderen met 1,8 miljoen euro per jaar.

Bij begrotingsopmaak 2022 stijgt het budget voorzien voor ouderenzorg met 14,6 miljoen euro. Dat is het resultaat van een aantal factoren:

- 20 miljoen euro aan nieuw beleid wordt ingeschreven.
- Het budget verhoogt met 30,1 miljoen euro omwille van de aangroei woongelegenheden in de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf.
- Het budget voor de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf stijgt met 9 miljoen euro ten gevolge van de zorgzwaarte.
- Het budget voor de centra voor dagverzorging stijgt met 1,9 miljoen euro voornamelijk ten gevolge van de aanpassing van het vereiste budget voor de bestaande centra en de jaarlijkse aangroei van de plaatsen met bijkomende erkenning en door de bijkomende plaatsen naar aanleiding van de omzettingskalender.
- 2,1 miljoen wordt toegevoegd voor de aangroei van het aantal woongelegenheden oriënterend centrum voor kortverblijf.
- Het budget wordt met 48,7 miljoen euro verlaagd op basis van een aangepaste geraamde bezettingsgraad (92,7%) in de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.
- Een besparing van 0,3 miljoen euro wordt ingeschreven op basis van een actualisering van de groeipaden binnen Welzijn.

In het kader van de inkanteling van de revalidatieziekenhuizen binnen de Vlaamse Sociale Bescherming wordt 94,8 miljoen euro overgeheveld vanuit het departement WVG.

Tot slot wordt er voor de automatische toekenningsgroepen in de PVF 6,5 miljoen euro gecompenseerd vanuit het BOB/zorgbudget personen met een beperking en 17,2 miljoen euro vanuit het zorgbudget ouderen.

Bij **Opgroeien Regie** wordt, in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024, bij de begrotingsopmaak 2022 voor +10 miljoen euro bijkomend geïnvesteerd in kinderopvang en +10 miljoen euro in de integrale jeugdhulp m.i.v. jeugddelinquentie.

Binnen de pleegzorg leidt de evolutie van de kostendrijvers tot een toename met +6,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De stijging van de anciënniteit van het personeel tewerkgesteld in de private voorzieningen leidt tot een toename van het budget met 1,8 miljoen euro. De weddedrift binnen de kinderopvang en de CKG's doen de kredieten dan weer stijgen met +2 miljoen euro.

Het budget voor uitvoering van het Groeipakket neemt bij de begrotingsopmaak 2022 toe met +66,1 miljoen euro tot een totale beleidsenveloppe van 4,2 miljard euro. Dit is het netto-effect van verschillende bewegingen:
- +22,8 miljoen euro evolutie vaste rechten exclusief index.
- Toepassing indexmechanismen, inclusief het aangepast indexregime voor de basisbedragen en de niet-indexatie van rang 3 en de leeftijdsbijslagen, geeft een bijkomende uitgave van +51,1 miljoen euro.
- Door het cumulverbod tussen de zorgtoeslag enerzijds en IT/IVT anderzijds kan -7,8 miljoen euro verschoven worden naar het VAPH waar het zal worden ingezet voor de instroom van de automatische toekenningsgroepen.

Door de bij de regeringsvorming afgesproken efficiëntieoefening bij de private uitbetalingsactoren kunnen de werkingssubsidies, die uitbetaald worden via het **VUTG**, bij de begrotingsopmaak 2022 verder verlaagd worden met -2,2 miljoen euro.

Binnen het **Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)** stijgen de kredieten met 60 miljoen euro ten gevolge van de verdere uitrol en versterking van de persoonsvolgende financiering en een verdere afbouw van de wachtlijsten. De vooruitschuif van het uitbreidingsbeleid 2022 – 2024 naar 2021 wordt aanvullend gefinancierd vanuit de onderbenutting op de relanceprovisie. Daartegenover wordt de subsidiëring van de organisatie gebonden kosten van de erkende voorzieningen verder verlaagd waardoor de beleidskredieten met 13,9 miljoen euro dalen. Voor de automatische toekenningsgroepen in de PVF wordt ten slotte 31,5 miljoen euro gecompenseerd vanuit BOB (6,5 miljoen euro), het Groeipakket (7,8 miljoen euro, zie supra) en het zorgbudget ouderen (17,2 miljoen euro).

In het kader van de ziekenhuisfinanciering evolueren de voorziene ESR-beleidskredieten van het **Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden** (hierna: VIPA) bij de begrotingsopmaak 2022 met -8,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dit is het netto-effect van verschillende bewegingen:
- Er worden voor 2 miljoen euro aan strategische forfaits opgestart middels compensatie van beleidskredieten uit de klassieke financiering.

- Het budget voor het instandhoudingsforfait stijgt, rekening houdende met een punctuele niet-indexatie, met +2,7 miljoen euro. Dit is het gevolg van een verdere uitstroom uit het Budget Financiële Middelen (BFM) in 2021. Dit impliceert immers een hogere instroom in het instandhoudingsforfait.
- De ESR-aanrekenbare uitgaven binnen het BFM dalen met 8,6 miljoen euro. Dit is het gevolg van een eenmalige verrekening van negatieve inhaalbedragen voor een teveel aan toegekende subsidies naar aanleiding van inspecties door inspecteurs van de FOD Volksgezondheid. Daarnaast is er ook een effect van dalende intrestlasten.
- Binnen de alternatieve financiering daalt in 2021 de ESR-aanrekenbare rentecomponent van de tussenkomsten met 4,5 miljoen euro.

Een actualisatie van de vereffeningskalender van de klassieke financiering geeft aanleiding tot 11,4 miljoen euro extra vereffeningskredieten bij het VIPA.

4.5.6 *Cultuur, Jeugd, Sport en Media*

Cultuur

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord wordt er bij de begrotingsopmaak 2,5 miljoen euro bijgesteld voor een inhaalbeweging in cultureel erfgoed. Er wordt ook 1,5 miljoen euro extra voorzien in het kader van de heropening van het KMSKA in 2022.

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht worden er ook recurrente middelen vrijgemaakt voor digitalisering. Bij het departement Cultuur, Jeugd en Media wordt er recurrent 1,4 miljoen euro voorzien voor de uitvoering van het project "Digitaal Verenigingsloket".
Bij het fonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd is er een terugdraai van eenmalige klimaatmiddelen van 5,86 miljoen euro voorzien die in 2021 werden toegekend. Deze middelen werden volledig vastgelegd in 2021 en zullen vereffend worden tot 2024.

Jeugd

Binnen het beleidsveld Jeugd nemen de beleidskredieten met 1,4 miljoen euro toe (exclusief index). Hiervan is 1,2 miljoen euro voorzien voor het bovenlokaal jeugdwerk, in concreto voor de financiering van het nieuwe decreet houdende subsidiëring van jeugdverblijven, hostels, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Bovendien worden vrijgekomen DAC-middelen, ten belope van 0,2 miljoen euro, herbestemd naar het budget voor het landelijk jeugdwerk, in concreto naar de beleidsplannen van de erkende jeugdverenigingen.

Media

Bij de begrotingsopmaak 2022 nemen de ESR-beleidskredieten van de VRT met 18,1 miljoen euro toe ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De investeringen in het kader van het nieuwbouwproject nemen met 13,1 miljoen euro toe, waaronder een toename van 18,0 miljoen voor het nieuwe gebouw en een daling van 4,9 miljoen in mediafaciliteiten. De uitgaven voor de reguliere werking van VRT worden met 5,0 miljoen euro naar boven bijgesteld. Die wijzigingen zijn enerzijds het gevolg van aanpassingen aan de dotatie (indexatie,

besparingstraject, Transformatieplan) en anderzijds het gevolg van het lager inschatten van de verkoopopbrengsten van gronden.

Ook nemen de ESR-beleidskredieten van het VAF toe met 1 miljoen euro. Het gaat om bijkomende middelen voor het VAF/Mediafonds en Gamefonds, te bestemmen in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst, die in 2022 van start moet gaan.

Sport

Vanuit de coronaprovisie werd er in 2021 reeds 25 miljoen euro vastleggingskredieten voorzien voor Sportnoodleningen aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis. In totaal zal er in 2021 50 miljoen euro worden herverdeeld uit de coronaprovisie voor deze sportnoodleningen. In 2022 wordt er verwacht dat er hiervoor al 2,5 miljoen euro aan kapitaal wordt terugbetaald. Voor Sport Vlaanderen vindt er ook een bijstelling plaats van -4,8 miljoen vereffeningskredieten op basis van de vereffeningskalender.

4.5.7 *Werk en Sociale Economie*

Er wordt bij begrotingsopmaak 2022 recurrent 13,0 miljoen euro beleids- en vereffeningskrediet nieuw beleid toegekend voor dienstencheques. Die middelen zullen worden aangewend om de inruilwaarde van de dienstencheque te indexeren.

Sinds 2020 wordt er voor dienstencheques aangerekend op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. Die aanrekenmethode werd voorgesteld door het Rekenhof en houdt in dat de facturen van de periode november 2021 t.e.m. oktober 2022 aangerekend worden in 2022. De facturen voor november en december 2022 worden bijgevolg aangerekend als een voorschotfactuur (PA-artikel).

De uitgaven voor de dienstencheques stijgen in 2022 met 11,9 miljoen euro op basis van de prognose van het aantal aangekochte dienstencheques. De kredieten op het PA-artikel dalen met 2,0 miljoen euro.

Er wordt in de begrotingsopmaak 2022 ook recurrent 15,0 miljoen euro beleids- en vereffeningskrediet nieuw beleid ingeschreven voor de premies voor startende zelfstandigen in kader van de jobbonus.

Bij begrotingsopmaak 2022 nemen de ESR-beleidskredieten van de **Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB)** toe met 8,0 miljoen euro bij ongewijzigd beleid. Dat is het resultaat van:

- een toename van de toelage met 2,2 miljoen euro;
- een hogere VAK saldo-opbouw van 0,3 miljoen euro en;
- een toename van de eigen ontvangsten met 5,5 miljoen euro.

De toename in eigen ontvangsten vloeit hoofdzakelijk voort uit een stijging van 11,9 miljoen euro van de ontvangsten uit ESF-regie dossiers. Andere oorzaken van de toename zijn:

- De opbrengsten uit wijk-werken dalen met 2,1 miljoen euro.
- VDAB ontvangt 4,0 miljoen extra uit de samenwerking met federale operator RIZIV.
- De ontvangsten uit de ingediende actordossiers van het ESF-agentschap dalen met 7,5 miljoen euro.
- De inkomsten uit de verkoop van eigen gebouwen dalen met 2,1 miljoen euro.

De ESR-vereffeningskredieten nemen toe met 7,8 miljoen euro.

Bij begrotingsopmaak 2022 wordt de VAK-ruiter op het gesplitst krediet van ESF geschrapt omdat het operationeel programma 2014-2020 ten einde loopt. De uitgaven op het begrotingsfonds van ESF worden bijgesteld met 3,4 miljoen beleidskrediet en 1,3 miljoen vereffeningskrediet om de schokken in het operationele programma te kunnen opvangen.

Bij begrotingsopmaak 2022 daalt het beleidskrediet voor de sectorfondsen met 15,2 miljoen euro. Dat komt doordat er van het beleidskrediet dat bij begrotingsopmaak 2021 werd ingeschreven voor de sectorconvenants 2021-2022 tijdelijk 11,6 miljoen euro terug wordt overgedragen naar de algemene middelen, tot de volgende generatie sectorconvenants vastgelegd wordt. Daarnaast wordt er 3,6 miljoen teruggezet naar de provisie.

In 2022 nemen de uitgaven voor de aanmoedigingspremie landingsbanen af met 1,8 miljoen euro gezien de hogere uitstroom dan instroom.

De uitgaven voor Vlaams zorgkrediet met betrekking tot het Vlaams Gewest nemen in 2022 af met 1,8 miljoen euro. Die beweging is te wijten aan:

- een compensatie naar het Vlaams zorgkrediet m.b.t. de Vlaamse gemeenschap van 1,1 miljoen euro;
- een bijstelling naar de algemene middelen van 0,7 miljoen euro omwille van de uitdoof van de loopbaanonderbreking.

De beleids- en vereffeningskredieten voor de aanmoedigingspremies Social Profit en Privé dalen in 2022 met 0,7 miljoen euro. Die daling is het gevolg van een lagere stijging dan verwacht van de aanvragen voor die premies.

De beleids- en vereffeningskredieten voor sociale inschakelingseconomie dalen met 3,9 miljoen op basis van de raming van de federale operatoren RVA, RSZ en DIBISS.

4.5.8 *Landbouw en Visserij*

De beleids- en vereffeningskredieten voor de uitvoering **GBCS en het Vlaams Betaalorgaan** dalen in 2022 met 2,5 miljoen euro tot 9,9 miljoen euro. Het betreft een terugdraai van extra middelen die in 2021 werden toegekend naar aanleiding van de start van een nieuwe programmatieperiode van het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid).

De vereffeningskredieten van 5,0 miljoen euro die in 2021 werden toegekend in het kader van de ondersteuning van de sierteelt- en aardappelsector worden tot nul herleid in 2022.

In het kader van de coronacrisis werd er in 2020 via herverdeling uit het Vlaams noodfonds 35,0 miljoen euro voorzien voor de ondersteuning van de sierteelt- en aardappelsector. In 2021 werd nog 5,0 miljoen euro vereffeningskrediet voorzien voor de afhandeling van de laatste dossiers.

In 2022 wordt 8,0 miljoen euro in beleids- en vereffeningskrediet voorzien in het kader van de subsidiëring van Rendac. Het gaat om een nieuwe subsidie voor het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

De beleids- en vereffeningskredieten voor financiering van het **Vlaams infocentrum land- en tuinbouw (VILT)** dalen in 2022 met 55,0 duizend euro. Dit kadert in de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord, waarbij de financiering

van het VILT tegen het einde van de legislatuur dient te gebeuren met 50% overheidsmiddelen en 50% private middelen.

Het ESR-vorderingensaldo van het **Vlaams Landbouwinvesteringsfonds** verbetert met 1,4 miljoen euro door een gelijke daling van de ESR-vereffeningskredieten. Die verbetering kan hoofdzakelijk worden samengesteld uit volgende bewegingen:

- een toename van de kapitaalpremies voor investeringssteun van 5,3 miljoen euro;
- een daling van de rentesubsidies aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties van 3,5 miljoen euro;
- een daling van de kosten voor omkadering van projectoproepen van 0,4 miljoen euro.

Het ESR-vorderingensaldo van het **Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (EV ILVO)** verslechtert met 1,4 miljoen euro door een daling van de ESR-ontvangsten met 0,4 miljoen euro enerzijds en een stijging van de ESR-uitgaven met 1,0 miljoen euro anderzijds. De stijging van de uitgaven kan vooral toegeschreven worden aan een toename van de kosten voor lonen en sociale lasten.

4.5.9 *Mobiliteit en Openbare Werken*

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord worden voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) bij de begrotingsopmaak 2022 opnieuw bijkomende beleids- en vereffeningskredieten ingeschreven:

- 6 miljoen euro voor de verdere realisatie van vervoer op maat (Departement MOW);
- 2 miljoen euro aan bijkomend exploitatiebudget voor De Lijn (Departement MOW);
- 45 miljoen euro aan bijkomende investeringsbudgetten (DAB Vlaams Infrastructuurfonds).

Parallel wordt bij de begrotingsopmaak 2022 ook een punctuele besparing van 12 miljoen euro doorgevoerd op de subsidies voor ecologisch en veilig transport.

De beleidskredieten van het **Verkeersveiligheidsfonds** dalen bij de begrotingsopmaak 2022 met 2,1 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dat is te wijten aan de evolutie van de aanwending van actuele en historische toegewezen ontvangsten uit onder andere verkeersboetes, afdrachten van keuringsinstellingen en exploitatieoverschotten van keuringsinstellingen. Het ESR-saldo in het Verkeersveiligheidsfonds werd de voorbije jaren immers volledig aangewend.

In het kader van de realisatie van de **Nieuwe Sluis Terneuzen** en het verdrag tussen Vlaanderen en Nederland, en meer bepaald omwille van het wegvallen van de hogere bijdrage van Nederland in 2021, stijgen de Vlaamse ESR-aanrekenbare uitgaven bij de begrotingsopmaak 2022 met 140,9 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021.

De ESR-beleidskredieten van het **Vlaams Infrastructuurfonds** stijgen bij de begrotingsopmaak 2022 met 16,7 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Naast de bijkomende investeringsbudgetten van 45 miljoen euro (zie supra) zijn de meest significante toevoeging van bijkomende ESR-beleidskredieten:

- de compensatie van +59,5 miljoen euro ESR-8 kredieten ter financiering van de Nieuwe Zeesluis Terneuzen naar het algemeen investeringsartikel van de DAB VIF;
- toename van recuperatie eigen ontvangsten zoals verkopen van gronden en gebouwen, aanwending historisch saldo EV Flanders Hydraulics, boetes van de wegeninspectie en diverse project- en Europese subsidies (+6,1 miljoen euro);
- een bijstelling van +21,6 miljoen euro voor de overname van, door de Werkvennootschap, gerealiseerde investeringen door het Agentschap Wegen en Verkeer.

Met betrekking tot de investeringsbudgetten van het VIF worden de eenmalige compensaties 2021 teruggedraaid (+92 miljoen euro) en bij de begrotingsopmaak 2022 gedeeltelijk opnieuw toegewezen voor:
- investeringen van VVM De Lijn (55 miljoen euro);
- fietsinvesteringen AWV en het fietsfonds (15 miljoen euro);
- laadinfrastructuur Spartacus 2 (2 miljoen euro);
- masterplan toegankelijkheid haltes (3,2 miljoen euro);
- uitbouw netwerk hoppinpunten (5 miljoen euro);
- stationsomgeving Mechelen (10 miljoen euro);
- studiekosten voor de opstart van pps-projecten (15 miljoen euro);
- onteigeningen i.h.k.v. FFEU-projecten bij AWV (10 miljoen euro);
- investeringen De Vlaamse Waterweg (8,5 miljoen euro);
- investeringen AWV (59,5 miljoen euro);
- investeringen De Werkvennootschap (27,8 miljoen euro).

De ESR-beleidskredieten van de **LOM Vlaanderen** dalen met 0,3 miljoen euro ten opzichte van de geconsolideerde beleidskredieten van de LOM Oostende-Brugge en de LOM Antwerpen bij begrotingsaanpassing 2021. De investeringsnoden om de aanwezige infrastructuur op lange termijn in overeenstemming te brengen met de Europese veiligheidsnormen geeft aanleiding tot bijkomende beleidsuitgaven. Deze dienen vanaf 2022 volledig (+10,1 miljoen euro) te worden gefinancierd met een marktconforme financiering, in overeenstemming met de Europese staatssteunregels. De investeringssubsidies die het Vlaams Gewest in 2021 nog voorzag valt om dezelfde reden volledig weg (-10,4 miljoen euro).

Vanaf de 2de begrotingsaanpassing 2020 worden de ESR-beleidsuitgaven van de **Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel** voor het Oosterweelproject conform artikel 34 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën gebudgetteerd. De beleidskredieten nemen in 2022 daarom significant af met 3.082,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Dat is het gevolg van:
- een afname van de beleidsuitgaven voor de hoofdwerken Oosterweel (die buiten de begrotingsnormering worden gehouden) met -2.363,7 miljoen euro;
- een toename van de beleidsuitgaven voor o.a. de voorbereidende werken en de projectverzekering (die binnen de begrotingsnormering worden gehouden) met 13,6 miljoen euro;
- een toename van de loon- en werkingsuitgaven met 0,9 miljoen euro;
- het wegvallen van 722,5 miljoen euro aan beleidskredieten voor de leefbaarheidsprojecten (o.a. overkapping);
- een daling van de beleidsuitgaven voor niet-Oosterweel gerelateerde taken met 11,2 miljoen euro;
- ten slotte stijgen andere uitgaven (bv. rente en belastingen) met 0,3 miljoen euro.

De ESR-beleidskredieten van **De Werkvennootschap** dalen bij de begrotingsopmaak 2022 met 53 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De belangrijkste evoluties hier zijn:
- een daling van de aanwending van de kredieten op de begrotingsruiter ten belope van 83,7 miljoen euro;
- een compensatie vanuit DAB VIF ten belope van +33,5 miljoen euro (zie supra);
- dalende ontvangsten uit Europese subsidies ten belope van 4,1 miljoen euro die via het matching principe vertaald worden naar minder beleidskredieten.

De ESR-beleidskredieten van **De Vlaamse Waterweg** dalen bij begrotingsopmaak 2022 met 60 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De meest significante wijzigingen zijn:
- In 2021 wordt het eenmalig toegekend beleidskrediet van -57,1 miljoen euro beleidskrediet teruggedraaid. Het betrof een compensatie van eerdere vastleggingen voor de projecten Seine-Schelde en Albertkanaal die de Vlaamse Waterweg vroeger vanuit haar reguliere investeringskredieten heeft voorzien om aanspraak te maken op maximale Europese cofinanciering.
- Het wegvallen van de aanwending van de ruiter voor FFEU-middelen (-4 miljoen euro).
- Toename van de werkgeversbijdrage voor de pensioenen (+4,5 miljoen euro).
- Lagere EU-cofinanciering van het project Seine-Schelde (-11,7 miljoen euro).
- Toename van de EU-cofinanciering voor andere projecten (+5,2 miljoen euro).
- Een toename van de eigen ontvangsten met +1,8 miljoen euro.
- Een verdere daling van de beleidskredieten die men vanuit het Hermesfonds ontvangt (-11,5 miljoen euro).
- Een compensatie vanuit DAB VIF ten belope van +11,5 miljoen euro.

De ESR-beleidskredieten van **VVM De Lijn** stijgen bij de begrotingsopmaak 2022 met +74,2 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Naast algemene index (+9,9 miljoen euro, zie bespreking beleidsdomein Financiën en begroting) zijn de belangrijkste bewegingen:
- het actualiseren van de parameters in de indexeringsmechanismen voor brandstoffen, exploitanten en leerlingenvervoer (+4,1 miljoen euro);
- toename van de werkgeversbijdrage voor de pensioenen (+2,7 miljoen euro);
- een compensatie vanuit DAB VIF ten belope van +57,7 miljoen euro.

4.5.10 *Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie*

Justitie

In het kader van de oprichting van het nieuw agentschap Justitie & Handhaving binnen het beleidsdomein KBBJ worden er kredieten vanuit het departement WVG en KBUZA overgedragen naar het nieuwe agentschap.

De raming van de ontvangsten en uitgaven op het fonds justitiehuizen en elektronisch toezicht worden naar beneden bijgesteld van 6,9 miljoen euro naar 0 euro, aangezien er in 2022 geen ontvangsten worden verwacht.

Buitenlandse zaken

Bij de begrotingsopmaak van 2022 zijn er bij het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken twee bijstellingen in het kader van het Vlaams Regeerakkoord:
- Er wordt 0,5 miljoen euro bijgesteld op de nieuwe provisie voor de organisatie van het Europees Voorzitterschap in het eerste semester van 2024. Deze middelen zullen worden aangewend voor tijdelijk personeel. Dit is een vooruitschuif van Atoma-middelen naar 2022.
- Er wordt 1,0 miljoen euro bijgesteld om de beste studenten een verlenging van hun academische carrière bij de beste universiteiten en onderwijsinstellingen in de wereld aan te bieden. Hierdoor wordt er vanaf 2022 minimaal 2,0 miljoen euro als nieuwe beleidsimpuls voor het programma voorzien.

Agentschap Binnenlands Bestuur

Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft bij begrotingsopmaak 2022 een opstap van 2 miljoen euro ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021 voor beleidsinitiatieven die de sociale cohesie versterken en het samenleven bevorderen.

Bij begrotingsopmaak 2020 werd een nieuwe toelage aan lokale besturen ingeschreven, gebaseerd op de helft van de responsabiliseringsbijdragen die de Vlaamse gemeenten, OCMW's etc. betalen aan het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de provinciale en lokale besturen. Bij begrotingsopmaak 2022 nemen deze kredieten met 34,1 miljoen euro toe in vergelijking met begrotingsaanpassing 2021. Daarnaast stijgen de kredieten met 26,3 miljoen euro in het kader van de ondersteuning van lokale besturen in functie van de open ruimte. Er is ook nieuw beleid bij begrotingsopmaak 2022 toegevoegd ter waarde van 37,4 miljoen euro voor de compensatie van de verminderde Fluvius-dividenden. Bij begrotingsopmaak wordt 0,9 miljoen euro beleidskrediet voorzien voor het budget van de verkiezingen van 2024.

De beleids- en vereffeningskredieten van het Gemeentefonds stijgen met 100,3 miljoen euro voor de hoofddotatie en 5,9 miljoen euro voor de aanvullende toelage voor centrumsteden. Dat is in overeenstemming met het decretaal voorziene groeipad van 3,5%. Ook de kredieten voor de subsidie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie stijgen met 0,6 miljoen euro volgens eenzelfde groeipad van 3,5%.

Agentschap Integratie en Inburgering

De structurele basisfinanciering van het Agentschap Integratie en Inburgering wordt verhoogd met 9,253 miljoen euro en die van de stedelijke agentschappen met 2,56 miljoen euro. De éénmalige asielmiddelen voor 2021 worden ten belope van respectievelijk 9,301 miljoen euro (netto -0,048 miljoen euro) en 1,772 miljoen euro (netto 0,788 miljoen euro) teruggedraaid. Vanaf 2022 wordt er immers overgeschakeld van een vaste enveloppe en een jaarlijkse, variabele financiering naar een volledig gesloten enveloppe. De nieuwe werkwijze wordt ingevoerd om te evolueren naar een stabielere financiering, gelet op het weerkerende karakter van de extra trajecten.

Agentschap Overheidspersoneel

Het Agentschap Overheidspersoneel voorziet in het kader van begrotingsopmaak 2022 5,5 miljoen euro voor de implementatie van het traject "de Vlaamse overheid als dynamische en aantrekkelijke werkgever" dat gevoerd wordt binnen 5 sporen (rechtspositie, loopbaan- en beloningsbeleid, ziekteregeling en re-integratie,

uitstroom, pensioen). Daarbij wordt geïnvesteerd in digitaliseringsinitiatieven uit de digitale roadmap. Concreet gaat het om investeringen in Robotic Proces Automation, de migratie en hosting van het datacenter en het versterken van HR analytics.

De DAB Overheidspersoneel teert bij begrotingsopmaak 2022 in ten behoeve van 2,406 miljoen euro, wat een absolute daling inhoudt van 1,409 miljoen euro t.o.v. begrotingsaanpassing 2021. Dit komt hoofdzakelijk door de betaling van facturen bij het uitrollen van de implementatiefase van de loonmotor.

MP Jambon

Het **Agentschap Digitaal Vlaanderen** kent enerzijds een toename van de exploitatiekredieten met 5,0 miljoen euro vastleggings- en vereffeningskrediet om de oude en nieuwe Vlaanderen Radicaal Digitaal-projecten te ondersteunen, waaronder Mijn Burgerprofiel, specifieke MAGDA-diensten en het automatisch advies ressorteren. Anderzijds nemen de investeringskredieten met 5,0 miljoen euro vastleggingskrediet en 5,75 miljoen euro vereffeningskrediet toe om de versnelde digitalisering van overheidsprocessen behorend tot project Vlaanderen Radicaal Digitaal II te realiseren. Verder neemt het budget van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen toe met 8,45 miljoen euro in het kader van de opvraging van het recurrente deel van de relancemiddelen voor digitale transformatie. Aangezien zeventig percent van het encours gemeenschappelijke ICT-diensten wordt vereffend is er een stijging van de vereffeningskredieten ter waarde van 4,621 miljoen euro.

De vastleggingskredieten van **Het Facilitair Bedrijf** voor bouwprojecten nemen bij begrotingsopmaak 2022 toe met 0,677 miljoen euro. In zijn totaliteit nemen de vereffeningskredieten voor bouwprojecten met 0,333 miljoen euro af vergeleken met begrotingsaanpassing 2021. Deze totale afname bestaat uit een toename van het basiskrediet met 1,855 miljoen euro, een daling van 1,883 miljoen euro voor Waterbouwkundig labo en een afname ter waarde van 0,305 miljoen euro voor Kantoor 2023. Voor Kantoor 2023 wordt er in 2022 een vastlegging van 0,882 miljoen euro geraamd.

In het kader van de inkanteling vastgoed bij het Facilitair Bedrijf zijn volgende uitgaven gepland:
- Voor de verwerving van vastgoed wordt bij begrotingsopmaak 2022 een wijziging van 11,571 miljoen euro voorzien. Dit bestaat uit de venale waarde van de eigendomsgebouw van Agentschap Integratie en Inburgering ter waarde van 4,7 miljoen euro en de Vlaamse Landmaatschappij ter waarde van 6,871 miljoen euro.
- De combinatie van de onroerende voorheffing, huur en verzekeringen voor de inkantelende huurgebouwen leiden tot een meeruitgave van 4,994 miljoen euro bij begrotingsopmaak 2022. Dit is inclusief de bijstelling benodigd voor het vastgoedbeheer op basis van zero based raming. Voor de uitbating van gebouwen wordt bij begrotingsopmaak een stijging van 5,969 miljoen euro voorzien. Dat omvat de uitbating van de gebouwen afkomstig van Agentschap Integratie en Inburgering, de Vlaamse Landmaatschappij en OVAM.

Het Fonds Onroerende Goederen kent bij begrotingsopmaak 2022 een daling van de ontvangsten met 6,626 miljoen euro ten gevolge van gewijzigde ontvangsten uit de uitbating van gebouwen, onderhoud gebouwen en logistiek. Het totale saldo van het Fonds Onroerende Goederen zal eind 2022 49,982 miljoen euro bedragen waarvan 29,235 miljoen euro met niet-klimaatmiddelen en 16,303 miljoen euro met klimaatmiddelen.

Het totale toegekende vastleggingskrediet voor het actieplan mobiliteit met betrekking tot laadinfrastructuur neemt bij begrotingsopmaak 2022 toe met 0,7 miljoen euro in vastleggingskrediet in vergelijking met begrotingsaanpassing 2021. Voor het actieplan mobiliteit alternatieve vervoersmiddelen en ondersteuning gaat dat over 0,35 miljoen euro en voor de kleinschalige aanpassingen in het kader van het actieplan gebouwen wordt er een bijstelling doorgevoerd van 0,65 miljoen euro in vastleggingskrediet.

De toelage van **DAB Catering en Schoonmaak** wordt bij begrotingsopmaak 2022 verhoogd met 1,031 miljoen euro voor schoonmaak en catering op de werkplek voor gebouw afkomstig van AII, VLM en OVAM in het kader van de inkanteling vastgoed. Het vastleggingskrediet neemt toe met 0,609 miljoen euro, aangezien de eigen ontvangsten dalen met 0,422 miljoen euro.

Er wordt een intering van 11,7 miljoen euro gerealiseerd bij **DAB Documentbeheer** bij begrotingsopmaak 2022. Dit betekent dat er 9,568 miljoen euro meer wordt ingeteerd ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021. De totale intering bij begrotingsopmaak 2022 komt overeen met de transfer van het saldo naar de algemene middelen.

Toerisme

De ESR- beleidskredieten van Toerisme Vlaanderen dalen in 2022 met 17,8 miljoen euro. Dit is voornamelijk te verklaren door de terugdraai van de eenmalige VAK overdracht van 18,1 miljoen euro van 2020 naar 2021 die werd toegekend om de continuïteit van de kritieke diensten te garanderen. Er vindt ook een intering plaats van 17,4 miljoen euro in 2022. Die intering is te verklaren door een intering op de eigen kasontvangsten van 1,0 miljoen euro en een intering op basis van de vereffeningskalender van 16,4 miljoen euro.

4.5.11 *Omgeving*

De betoelaging vanuit het **Minafonds** aan de drinkwatermaatschappijen in het kader van hun saneringsverplichtingen daalt bij begrotingsopmaak 2022 met 22,5 miljoen euro, waarvan 11 miljoen ten gevolge van besparingen.

Het schrappen van diverse overbodige subsidies resulteert in een daling van de uitgaven van het Minafonds met 10,3 miljoen euro.

In het kader van de strijd tegen de klimaatopwarming en met het oog op een verdere vergroening van Vlaanderen wordt op de begroting van het Minafonds 4,0 miljoen extra uitgetrokken voor bosuitbreiding. Verder wordt ook 1,3 miljoen voorzien voor de uitbreiding van het aantal gronden onder effectief natuurbeheer. Ten slotte wordt ook 1,7 miljoen euro voorzien voor de nationale parken en landschapsparken.

De ESR-ontvangsten van het **Klimaatfonds**, dat wordt gespijsd met middelen uit de Belgische veiling van emissierechten, stijgen met 60,5 miljoen euro naar 247,6 miljoen euro als gevolg van enerzijds een daling van het aantal emissierechten en anderzijds een stijging van de prijs van de emissierechten. De gemiddelde geraamde prijs voor de emissierechten in ESR-jaar 2022 wordt geraamd op 50 euro per ton ten opzichte van 25,25 euro per ton bij de begrotingsopmaak 2021.

Van deze middelen wordt 7,3 miljoen euro aangewend voor de financiering van energieleningen. Verder worden de uitgaven voor Indirect Carbon Leakage, dat wordt uitbetaald door het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO) en het jaar erop wordt vergoed vanuit het Klimaatfonds, verminderd tot 70,6 miljoen euro als

gevolg van een lagere subsidiegraad. Over de concrete aanwending van de overige 169,7 miljoen euro klimaatuitgaven zal in 2022 beslist worden.

Bovenop voormelde 7,3 miljoen euro klimaatmiddelen worden de ESR-aanrekenbare ontvangsten van het **Energiefonds** geraamd op 145 miljoen euro of een stijging met 22 miljoen euro in vergelijking met de begroting 2021. Dit voornamelijk als gevolg van hogere ontvangsten uit de energieheffing.

Het Energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing. Na verrekening van de andere verplichtingen op de energieheffing (projecten groene warmte, kleine en middelgrote windturbines, batterijtechnologie, micro-WKK, VREG-dotatie en een aantal eenmalige dossiers) kan een saldo worden ingezet voor vergoedingen aan de netbeheerders in het kader van hun openbaredienstverplichtingen (afbouw historisch certificatenoverschot en tempering energiefactuur). De evolutie van de ESR-ontvangsten vertaalt zich eveneens in een stijging van de beleidskredieten. In combinatie met interne verschuivingen binnen het Energiefonds en de aanwending van opgebouwde reserves wordt 178,5 miljoen euro (+ 86,5 miljoen euro) ingezet voor de afbouw van het certificatenoverschot.

Naast het Energiefonds worden ook andere kredieten ingezet voor het energiebeleid. Voor de toekenning van de retroactieve investeringspremie wordt in 2022 een budget ingezet van 12,8 miljoen euro. Voor de eventuele aankoop van hernieuwbare energiecertificaten in het buitenland wordt 22,04 miljoen uitgetrokken.

Wonen

In uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord worden de volumes FS3 en BSL vanaf 2019 jaarlijks geïndexeerd met de ABEX-evolutie. Bij begrotingsopmaak 2022 wordt de ABEX-evolutie van november 2020 – mei 2021 (2,33%) genomen. Bij de begrotingsaanpassing 2022 wordt de ABEX-evolutie definitief vastgelegd op basis van de ABEX-evolutie van november 2020 – november 2021. De volumes voor sociale huurwoningen (FS3) en bijzondere sociale leningen (BSL) worden bij de begrotingsopmaak 2022 daarom geïndexeerd met resp. 20,6 miljoen euro en 23 miljoen euro. Daarbovenop wordt bij de begrotingsopmaak 2022 de eenmalig verhoogde FS3-leningsmachtiging van 250 miljoen euro terug in mindering gebracht waardoor de jaarlijkse leningsmachtiging voor sociale huurwoningen 1,139 miljard euro bedraagt.

Ten gevolge van de uitbreiding van de Vlaamse consolidatieperimeter en de gunstigere rentetarieven waaraan de Vlaams Overheid kan lenen, worden de VMSW en het VWF sinds 2015 rechtstreeks gefinancierd vanuit de Vlaamse kas. Van deze reële rentewinsten wordt bij de begrotingsopmaak 2022 4 miljoen euro ingeschreven op de provisie binnen het Agentschap Wonen-Vlaanderen.

In 2022 wordt bij de VMSW 11 miljoen euro aan beleids- en vereffeningskredieten voor infrastructuursubsidies voor de ontsluiting van zowel sociale huurwoningen als koopwoningen in gemengde projecten (SSI) in mindering gebracht als besparing.

Nog bij de VMSW nemen de FS3-tussenkomsten toe met 16,4 miljoen euro als gevolg van het toegenomen leningsvolume bij de sociale huisvestingsmaatschappijen. De rente-uitgaven op de eigen leningen dalen daarnaast met 9,4 miljoen euro gegeven de renteloze financiering die de VMSW via het Vlaams Gewest kan bekomen.

Naar aanleiding van de verdere realisatie van projecten gefinancierd vanuit het Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting worden de kredieten neerwaarts bijgesteld met 0,4 miljoen euro.

Dierenwelzijn

Voor het beleidsveld dierenwelzijn is er in 2018 een vastleggingsruiter van 10,0 miljoen euro ingeschreven voor de compensatie van de stopzetting of reconversie van alle 17 pelsdierhouderijen en een foiegrasproducent in Vlaanderen. Hiervoor wordt er in 2022 2,0 miljoen euro extra vereffeningskrediet voorzien.

Onroerend Erfgoed

Er wordt in 2022 10 miljoen euro extra vastleggingskredieten en 1 miljoen euro vereffeningskredieten voorzien voor de afbouw van de wachtlijst voor restauratiepremies en erfgoedpremies volgens de bijzondere procedure. In totaal zal er tegen het einde van deze legislatuur voor 80 miljoen euro extra vastleggingskredieten vrijgemaakt zijn.

Bij het fonds Onroerend Erfgoed is er een terugdraai van eenmalige klimaatmiddelen van 2,5 miljoen euro die in 2021 werden voorzien bij de begrotingsaanpassing. In de praktijk zal de transfert niet plaatshebben vanuit het Vlaams Klimaatfonds naar het Fonds Onroerend Erfgoed maar naar de VMSW. Binnen Onroerend Erfgoed bleek het niet mogelijk de middelen te besteden volgens de richtlijnen van het Vlaams Klimaatfonds.

5 HET VORDERINGENSALDO

5.1 Vorderingensaldo

Tabel 5-1 toont de berekening van het vorderingensaldo voor de Vlaamse overheid. De ESR-ontvangsten en ESR-uitgaven van de ministeries en de te consolideren instellingen worden gegroepeerd teneinde één globaal vorderingensaldo te berekenen.

Tabel 5-1: Samenvattende tabel vorderingensaldo (in duizend euro)

	REA 2020	**BA 2021**	**BO 2022**
Geconsolideerde ESR-ontvangsten (1)	43.301.481	47.610.152	49.958.093
Geconsolideerde ESR-uitgaven (2)	49.287.816	54.137.709	53.751.090
Geconsolideerd ESR-saldo (3=1-2)	-5.986.335	-6.527.557	-3.792.997
Onderbenutting (4)		1.236.963	1.223.197
Geconsolideerd ESR-saldo na onderbenutting (5=3+4)	-5.986.335	-5.290.594	-2.569.800
ESR-correcties (6)	-25.142	-4.494	-1.080
Vorderingensaldo (7=5+6)	**-6.011.477**	**-5.295.088**	**-2.570.880**
Buiten begrotingsdoelstelling (8)	118.533	1.097.249	1.007.874
Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling (9=7+8)	**-5.892.944**	**-4.197.839**	**-1.563.006**

Het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid, na verrekening van de verwachte onderbenutting en toevoeging van de ESR-correcties, bedraagt -5,3 miljard euro bij de begrotingsaanpassing 2021 en -2,6 miljard euro bij de begrotingsopmaak 2022.

In de aftoetsing van dit vorderingensaldo aan de evenwichtsdoelstelling wordt gecorrigeerd voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding en het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Het saldo na correcties afgetoetst aan de begrotingsdoelstelling wijzigt van -4,2 miljard euro bij de begrotingsaanpassing 2021 naar -1,6 miljard euro bij de begrotingsopmaak 2022.

5.2 ESR-ontvangsten

Tabel 5-2: Van ontvangstenkredieten naar geconsolideerde ESR-ontvangsten (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c)= (b) – (a)**
Ontvangsten algemene begroting (1)	44.286.004	46.539.156	2.253.152
Leningen (2)	20.000	20.000	0
Deelnemingen en kredietverleningen (3)	635.209	844.679	209.470
Toelagen van instellingen (4)	102.833	24.130	-78.703
ESR-ontvangsten algemene begroting (5= 1-2-3-4)	**43.527.962**	**45.650.347**	**2.122.385**
Ontvangsten Instellingen (6)	35.397.943	35.866.704	468.761
Leningen (7)	4.077.895	3.513.678	-564.217
Deelnemingen en kredietverleningen (8)	1.692.642	1.726.907	34.265
Toelagen van Vlaamse ministeries en instellingen (9)	20.833.000	21.738.916	905.916

Interne verrichtingen (10)	4.712.216	4.579.457	-132.759
ESR-ontvangsten instellingen (11=6-7-8-9-10)	**4.082.190**	**4.307.746**	**225.556**
Geconsolideerde ESR-ontvangsten (12=5+11)	**47.610.152**	**49.958.093**	**2.347.941**

Tabel 5-2 toont de ESR-ontvangsten van de Vlaamse overheid als de som van de ESR-ontvangsten van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) en deze van de te consolideren instellingen. Deze bedragen bij de begrotingsopmaak 2022 50,0 miljard euro.

De ontvangsten van de ministeries (excl. DAB's) zijn de totale ontvangsten uit de algemene middelenbegroting. Om tot de ESR-ontvangsten van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) te komen, worden hierop een aantal correcties aangebracht. Vooreerst worden ontvangsten in het kader van kredietverleningen en deelnemingen (ESR-code 8) geneutraliseerd. Hetzelfde gebeurt met opname van leningen (ESR-code 9).

Het berekenen van een vorderingensaldo op geconsolideerde basis impliceert dat de financiële stromen komende van de entiteiten die tot de overheidsperimeter behoren geneutraliseerd moeten worden. Vandaar dat de ontvangsten worden verminderd met de toelagen afkomstig van de te consolideren instellingen.

Om tot de ESR-ontvangsten van de instellingen te komen, worden het overgedragen saldo van een vorig begrotingsjaar en de opnames uit het reservefonds, tezamen met de hierboven beschreven correcties voor deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8) en overheidsschuld (ESR-code 9) en het neutraliseren van de financiële stromen van de ministeries en de te consolideren instellingen, niet meegerekend (interne verrichtingen).

5.3 ESR-uitgaven

Tabel 5-3: Van uitgavenkredieten naar geconsolideerde primaire ESR-uitgaven (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c)= (b) – (a)**
Uitgaven algemene begroting (1)	53.001.237	52.513.440	-487.797
Deelnemingen en kredietverleningen (2)	3.322.402	3.169.131	-153.271
Toelagen aan instellingen (3)	19.358.235	20.184.964	826.729
Aflossingen schuld (4)	450.723	441.282	-9.441
Provisie in het kader van de begrotingsmonitoring (5)	100.000	100.000	0
Rente-uitgaven (6)	150.515	197.276	46.761
ESR-uitgaven algemene begroting (7=1-2-3-4-5-6)	**29.619.362**	**28.420.787**	**-1.198.575**
Uitgaven instellingen (8)	35.397.943	35.866.704	468.761
Aflossingen (9)	2.149.324	2.268.158	118.834
Deelnemingen en kredietverleningen (10)	3.017.013	2.807.320	-209.693
Toelagen aan Vlaamse ministeries en instellingen (11)	1.587.077	1.581.652	-5.425
Interne verrichtingen (12)	4.276.697	4.076.547	-200.150
Rente-uitgaven (13)	307.198	289.836	-17.362
ESR-uitgaven instellingen (14=8-9-10-11-12-13)	**24.060.634**	**24.843.191**	**782.557**
Geconsolideerde ESR-uitgaven (15=7+14)	**53.679.996**	**53.263.978**	**-416.018**

Tabel 5-3 toont de geconsolideerde primaire ESR-uitgaven van de Vlaamse overheid als de som van de ESR-uitgaven van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) en deze van de te consolideren instellingen. De geconsolideerde primaire ESR-uitgaven bedragen in totaal 53,7 miljard euro bij de begrotingsaanpassing en 53,3 miljard euro bij begrotingsopmaak.

Voor de uitgaven van de ministeries (excl. DAB's) worden de totale vereffeningskredieten genomen uit de administratieve uitgaventabel. Die bedragen bij de begrotingsaanpassing 29,6 miljard euro en bij de begrotingsopmaak 28,4 miljard euro.

Om de overgang naar de ESR-uitgaven te maken worden dezelfde correcties toegepast als aan ontvangstenzijde: deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8), de financiële stromen aan de te consolideren Vlaamse instellingen, schuldaflossing (ESR-code 9) worden geneutraliseerd.

Tevens wordt de provisie in het kader van de begrotingsmonitoring ten belope van 100 miljoen euro niet meegerekend bij de berekening van het vorderingensaldo. Die provisie biedt een technische oplossing voor budgettaire uitdagingen die naar aanleiding van de begrotingsmonitoring aan het licht komen. Gelet op het feit dat deze provisie enkel kan ingezet worden als de begrotingsmonitoring het toelaat, heeft ze geen impact op het ESR-vorderingensaldo en kan deze geneutraliseerd worden. De provisie in het kader van de begrotingsmonitoring blijft ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsaanpassing. Ten slotte worden de rente-uitgaven in mindering gebracht.

Om de primaire ESR-uitgaven van de instellingen te berekenen, worden – met uitzondering van de correcties voor de provisies – gelijkaardige correcties toegepast als bij de ministeries en worden tevens het over te dragen saldo naar een volgend begrotingsjaar en de toevoegingen aan het reservefonds niet meegerekend (interne verrichtingen).

5.4 Onderbenutting

Voor de onderbenutting wordt uitgegaan van het gemiddelde van de geobserveerde onderbenuttingspercentages van de laatste twee jaren waarvan het onderbenuttingspercentage gekend is (i.c. begrotingsjaren 2019 en 2020). Bij begrotingsaanpassing 2021 werd gerekend met een percentage van 2,10%.

Het onderbenuttingspercentage van 2,10% wordt toegepast op de geraamde ESR-geconsolideerde vereffeningskredieten bij ongewijzigd beleid (na technische bilaterales), exclusief de relancemiddelen Vlaamse Veerkracht en de geconsolideerde uitgaven van de Universiteiten en Hogescholen (afzonderlijke onderbenuttingshypothese), om de verwachte onderbenutting bij de begrotingsopmaak 2022 te bekomen: 47,076 miljard euro x 2,10% = 988,6 miljoen euro. Net zoals de voorbije begrotingsjaren wordt een forfait van 79 miljoen euro onderbenutting in rekening genomen op het voorziene nieuw beleid. Dit brengt de algemeen geraamde onderbenutting op 1.067,6 miljoen euro.

Per saldo stijgt de algemene onderbenutting met 29,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. De onderbenutting voor de Universiteiten en Hogescholen bedraagt 155,6 miljoen euro.

Tabel 5-4: Onderbenutting (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c) = (b) – (a)**
ESR-vereffeningskredieten	53.662.129	52.732.127	-930.002
Relanceprovisie	2.000.000	1.600.000	-400.000
Coronaprovisie	1.850.000	0	-1.850.000
U&HS	4.056.053	4.056.053	0
Vereffeningskredieten excl. U&HS	45.773.943	47.076.074	1.302.131
Onderbenuttingspercentage	2,10%	2,10%	0
Onderbenutting	959.183	988.598	29.415
Forfait opstap nieuw beleid	79.000	79.000	0
Algemene onderbenutting	1.038.183	1.067.598	29.415
U&HS onderbenutting	198.780	155.599	-43.181
Totaal	**1.236.963**	**1.223.197**	**-13.766**

5.5 ESR-correcties en correcties voor de aftoetsing van de evenwichtsdoelstelling

Tabel 5-5: Overzicht ESR-correcties BO 2022 (in duizend euro)

	Artikel van aanrekening	**ESR-correctie BA 2021 (a)**	**ESR-correctie BO 2022 (b)**	**(c) = (b) – (a)**
Correctie FWO	FWO code 41.50	2.728	1.555	-1.173
Btw op opgeleverde scholen DBFM Scholen van Morgen	Werkingsmiddelen onderwijs	-7.222	-2.635	4.587

Bij het FWO wordt in kader van de saldering van projecten met betrekking tot de toekenningsjaren tot en met 2015 een ESR-correctie doorgevoerd. Voor die oude toekenningsjaren volgt de uitbetaling door het FWO aan universiteiten en hogescholen een ander patroon dan de uitgaven door deze laatsten, gezien de saldering pas plaatsvindt na afsluiting van het project. Zo voorziet het FWO voor 2022 1,9 miljoen euro voor saldering van oude toekenningsjaren terwijl de universiteiten en hogescholen verwachten om 0,3 miljoen euro uit te geven voor hun FWO-projecten. Derhalve dient er een positieve ESR-correctie van 1,6 miljoen euro voorzien te worden wat 1,2 miljoen euro minder (negatieve impact op vorderingensaldo) is ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021.

Voor de DBFM Scholen van Morgen blijft, gelet op het feit dat de scholen(groepen) niet geconsolideerd worden, een ESR-correctie voor de door de scholen verschuldigde btw bij oplevering noodzakelijk. De verschuldigde btw voor 2022 wordt nu geraamd op 2,6 miljoen euro, wat 4,6 miljoen euro minder (positieve impact vorderingensaldo) is dan bij de begrotingsaanpassing 2021.

De instellingen van het Vlaams Parlement[10] moeten geen begroting voorleggen aan de Vlaamse Regering tijdens de begrotingsronde. Ze worden wel geconsolideerd, waardoor de budgettaire impact in principe integraal moet worden meegenomen voor de berekening van het vorderingensaldo. Gelet op de verschillende timing en de beperkte budgettaire impact van deze instellingen in verhouding tot het

[10] Vlaams Parlement, Vlaamse Ombudsdienst, Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Vredesinstituut

volledige budget corrigeren we deze uitgaven niet langer via een ESR-correctie in begroting.

5.6 Tabel Vorderingensaldo

Het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid bedraagt -5,3 miljard euro bij de begrotingsaanpassing 2021 en -2,6 miljard euro bij de begrotingsopmaak 2022. In het kader van de aftoetsing aan de evenwichtsdoelstelling bedraagt het begrotingsresultaat bij begrotingsaanpassing -4,2 miljard euro en bij begrotingsopmaak -1,6 miljard euro.

Tabel 5-6: Vorderingensaldo (in duizend euro)

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c) = (b) – (a)**
Ontvangsten algemene begroting (+)	44.286.004	46.539.156	2.253.152
Leningen (-)	20.000	20.000	0
Deelnemingen en kredietverleningen (-)	635.209	844.679	209.470
Toelagen van instellingen (-)	102.833	24.130	-78.703
ESR-ontvangsten algemene begroting (1)	**43.527.962**	**45.650.347**	**2.122.385**
Ontvangsten Instellingen (+)	35.397.943	35.866.704	35.397.943
Leningen (-)	4.077.895	3.513.678	4.077.895
Deelnemingen en kredietverleningen (-)	1.692.642	1.726.907	1.692.642
Toelagen van Vlaamse ministeries en instellingen (-)	20.833.000	21.738.916	20.833.000
Interne verrichtingen (-)	4.712.216	4.579.457	4.712.216
ESR-ontvangsten instellingen (2)	**4.082.190**	**4.307.746**	**225.556**
Geconsolideerde ESR-ontvangsten (3=1+2)	**47.610.152**	**49.958.093**	**2.347.941**
Uitgaven algemene begroting (+)	53.001.237	52.513.440	-487.797
Deelnemingen en kredietverleningen (-)	3.322.402	3.169.131	-153.271
Toelagen aan instellingen (-)	19.358.235	20.184.964	826.729
Aflossingen schuld (-)	450.723	441.282	-9.441
Provisie in het kader van de begrotingsmonitoring (-)	100.000	100.000	0
Rente-uitgaven (-)	150.515	197.276	46.761
Primaire ESR-uitgaven algemene begroting (4)	**29.619.362**	**28.420.787**	**-1.198.575**
Uitgaven Instellingen (+)	35.397.943	35.866.704	468.761
Aflossingen (-)	2.149.324	2.268.158	118.834
Deelnemingen en kredietverleningen (-)	3.017.013	2.807.320	-209.693
Toelagen aan Vlaamse ministeries en instellingen (-)	1.587.077	1.581.652	-5.425
Interne verrichtingen (-)	4.276.697	4.076.547	-200.150
Rente-uitgaven (-)	307.198	289.836	-17.362
Primaire ESR-uitgaven Instellingen (5)	**24.060.634**	**24.843.191**	**782.557**
Geconsolideerde primaire ESR-uitgaven (6=5+4)	**53.679.996**	**53.263.978**	**-416.018**

	BA 2021 (a)	**BO 2022 (b)**	**(c) = (b) – (a)**
Geconsolideerd primair ESR-saldo (7=3-6)	**-6.069.844**	**-3.305.885**	**2.763.959**
Onderbenutting Universiteiten en Hogescholen	198.780	155.599	-43.181
Algemene onderbenutting	1.038.183	1.067.598	29.415
Onderbenutting (8)	**1.236.963**	**1.223.197**	**-13.766**
Geconsolideerd primair ESR-saldo na onderbenutting (9=7+8)	**-4.832.881**	**-2.082.688**	**2.750.193**
Rente-uitgaven (10)	457.713	487.112	29.399
Geconsolideerd ESR-saldo na onderbenutting (11=9-10)	**-5.290.594**	**-2.569.800**	**2.720.794**
Correctie FWO	2.728	1.555	-1.173
Btw op opgeleverde scholen DBFM Scholen van Morgen	-7.222	-2.635	4.587
ESR-correcties	**-4.494**	**-1.080**	**3.414**
Vorderingensaldo (14=11+12+13)	**-5.295.088**	**-2.570.880**	**2.724.208**
Bouwkost Oosterweel (incl. rente)	146.086	246.944	100.858
Ontvangsten relanceplan VV	-1.048.837	-839.070	209.767
Uitgaven relanceplan VV	2.000.000	1.600.000	-400.000
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling (15)	**1.097.249**	**1.007.874**	**-89.375**
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (16=14+15)	**-4.197.839**	**-1.563.006**	**2.634.833**

6 EUROPEES KADER EN NORMERING

6.1 Situering

Eind maart 2020 besliste de Raad van de Europese Unie om de "General Escape Clause" (GEC) of de algemene ontsnappingsclausule te activeren. Dat was nooit eerder gebeurd maar werd noodzakelijk geacht omdat de coronacrisis beantwoordde aan de specifieke omstandigheden vereist voor de activering van deze budgettaire flexibiliteitsclausule, met name "a severe economic downturn for the euro area or the Union as a whole", of een ernstige neerwaartse economische evolutie in de eurozone of heel de Europese Unie.

De inzet van maximale flexibiliteit moet de Lidstaten toelaten:
- een budgettair beleid te voeren dat de implementatie mogelijk maakt van alle maatregelen die vereist zijn voor wat de eerste prioriteit moet zijn, met name een adequate aanpak van de crisis;
- en tegelijkertijd toch binnen het regelgevend kader van het Stabiliteits- en Groeipact te blijven.

Op basis van de economische voorjaarsprognoses 2021 van de Commissie zal de algemene ontsnappingsclausule ook in 2022 worden toegepast en naar verwachting vanaf 2023 buiten werking worden gesteld, waarna het reguliere begrotingskader opnieuw in werking zal treden. Het begrotingsbeleid moet in 2021 en 2022 ondersteunend blijven. De lidstaten moeten een voortijdige intrekking van de steun vermijden en de middelen uit de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (FHV) ten volle benutten. De uitvoering van investeringen en hervormingen in het kader van de FHV zal helpen het economisch herstel te ondersteunen, een hogere potentiële groei en werkgelegenheid te stimuleren, onevenwichtigheden te verminderen en de overheidsfinanciën te verbeteren. In 2022 moet het nationale begrotingsbeleid steeds meer worden gedifferentieerd, terwijl alle lidstaten investeringen in stand moeten houden om het herstel te ondersteunen. Zodra de omstandigheden het toelaten, dienen de lidstaten een beleid te voeren dat de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn waarborgt.

De Europese Commissie herstart op 19 oktober 2021 de publieke consultatie ter herziening van het Stabiliteits– en Groeipact. Zoals gestipuleerd in het sixpack/twopack, moet er vijfjaarlijks een review gebeuren van het kader en eventuele hervormingen. Door de opbouw van schuld tijdens de (nasleep van) de coronacrisis, staat dit nog prominenter op de agenda. Idealiter is de herziening van het kader voltooid vooraleer het Stabiliteits– en Groeipact terug in werking treedt. In ieder geval belooft het een moeilijke discussie te worden, met aan de ene kant lidstaten die terug willen naar een strikt begrotingskader en anderzijds lidstaten die pleiten voor veel meer flexibiliteit aangaande de regels en eventuele vrijstellingen voor (groene) publieke investeringen.

6.2 Stabiliteitsprogramma

Op 30 april 2021 diende België het stabiliteitsprogramma 2021-2024 in bij de Europese Commissie. De opmaak van het stabiliteitsprogramma wordt geregeld in het Samenwerkingsakkoord van 13 december 2013 tussen de Federale Overheid, de Gemeenschappen, de Gewesten en de Gemeenschapscommissies betreffende de uitvoering van artikel 3, §1 van het Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de Economische en Monetaire Unie.

Dat samenwerkingsakkoord bepaalt dat in het raam van de actualisering van het stabiliteitsprogramma de jaarlijkse begrotingsdoelstellingen van de gezamenlijke

overheid over de diverse geledingen ervan verdeeld dienen te worden. Die verdeling gebeurt op basis van een advies van de afdeling financieringsbehoeften van de overheid van de Hoge Raad van Financiën. Over de globale begrotingsdoelstelling dient vooraf overlegd te worden in het Overlegcomité. De vaststelling van de individuele budgettaire doelstellingen van de akkoord sluitende partijen en van de lokale overheden moet goedgekeurd worden door een beslissing van het Overlegcomité.

Ook dit jaar vond de opmaak van het stabiliteitsprogramma in eerder uitzonderlijke omstandigheden plaats, gezien de COVID-19-crisis en het opstellen van het plan voor herstel en veerkracht, waarvan de deadline ook op 30 april 2021 viel.

Het traject van het stabiliteitsprogramma 2021-2024 werd als volgt bepaald:

- Voor Entiteit I zal in 2021-2024 elk jaar een vaste budgettaire inspanning van 0,2 % van het bbp worden geleverd. Daarnaast zal er een extra variabele inspanning worden geleverd in functie van de economische groei en het economisch herstel. Aangezien de Belgische economie in 2021 nog onvoldoende hersteld zal zijn van de coronacrisis, zal er dus pas vanaf 2022 rekening worden gehouden met de variabele inspanning. De definitieve variabele component zal elk jaar bij de begrotingsopmaak vastgelegd worden op basis van de meest recente cijfers van het Federaal Planbureau. In de initiële begroting was deze inspanning vastgelegd op jaarlijks 0,2 % van het bbp.
- Voor Entiteit II wordt de vooropgestelde verdeelsleutel (75,4% voor Entiteit I; -24,6% voor Entiteit II) toegepast op de jaarlijkse variabele federale inspanning van 0,2 %, wat resulteert in een jaarlijkse inspanning van 0,07 % voor Entiteit II. Die inspanning wordt toegepast op de cijfers bij ongewijzigd beleid, geraamd door het Federaal Planbureau.

6.3 Landenspecifieke aanbevelingen

In 2021 werd het Europees Semester tijdelijk aangepast om het te coördineren met de herstel- en veerkrachtfaciliteit (de Faciliteit). De belangrijkste verschillen zijn de volgende:

- De lidstaten werden aangemoedigd nationale hervormingsprogramma's en herstel- en veerkrachtplannen in te dienen in één geïntegreerd document. Die plannen zullen een overzicht geven van de hervormingen en investeringen die de lidstaten zullen doorvoeren overeenkomstig de doelstellingen van de faciliteit voor herstel en veerkracht.
- De landenverslagen werden in het kader van het Europees Semester in 2021 vervangen door de beoordeling door de Europese Commissie van de inhoud van de herstel- en veerkrachtplannen.
- Er zijn in 2021 geen structurele landenspecifieke aanbevelingen voor de lidstaten die herstel- en veerkrachtplannen zullen hebben ingediend, er zijn enkel landenspecifieke aanbevelingen over de begrotingssituatie. Voor België zijn dat de volgende:
    - In 2022 de herstel- en veerkrachtfaciliteit gebruiken om extra investeringen ter ondersteuning van het herstel te financieren en tegelijk een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, met behoud van nationaal gefinancierde investeringen.
    - Wanneer de economische omstandigheden het toelaten, een begrotingsbeleid te voeren dat erop gericht is voorzichtige begrotingssituaties op middellange termijn tot stand te brengen en de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn te waarborgen. Men beveelt aan tegelijkertijd de investeringen te verhogen om het groeipotentieel te stimuleren.

- Bijzondere aandacht besteden aan de samenstelling van de overheidsfinanciën, zowel aan de ontvangsten- als aan de uitgavenzijde van de begroting, en aan de kwaliteit van de begrotingsmaatregelen, om een duurzaam en inclusief herstel te bewerkstelligen. Ook beveelt men aan voorrang te geven aan duurzame en groeibevorderende investeringen, met name ter ondersteuning van de groene en digitale transitie. De derde aanbeveling houdt in dat België prioriteit moet geven aan structurele begrotingshervormingen die bijdragen tot de financiering van de prioriteiten van het overheidsbeleid en tot de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn, onder meer door de dekking, de toereikendheid en de houdbaarheid van de stelsels van gezondheidszorg en sociale bescherming voor iedereen te versterken.

Op 18 juni 2021 heeft de Raad Economische en Financiële Zaken de landenspecifieke aanbevelingen formeel aangenomen. De lidstaten worden geacht met deze aanbevelingen rekening te houden bij de opmaak van hun begrotingen voor 2022.

6.4 Faciliteit voor herstel en veerkracht

Om de Europese economie te relanceren na de coronacrisis, werd een Europees Herstelfonds van 750,0 miljard euro aan leningen en subsidies in stelling gebracht, genaamd 'Next Generation EU'. Het belangrijkste deel van dat herstelfonds, is de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (FHV). De FHV is een prestatiegericht instrument, wat wil zeggen dat de uitbetaling van die Europese middelen afhangt van de uitvoering van de verschillende projecten. Om financiering te krijgen, moet elke lidstaat een specifiek Plan voor Herstel en Veerkracht opmaken. België zou 5,93 miljard euro krijgen voor het Belgisch Plan voor Herstel en Veerkracht, dat werd opgemaakt door de verschillende overheden in dit land.

De Vlaamse projecten uit het Belgisch Plan voor Herstel en Veerkracht zijn afkomstig uit het globale Vlaamse relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Concreet zijn er 55 projecten geselecteerd op basis van de criteria die voor de Europese Commissie belangrijk zijn, zoals de digitale en groene uitdagingen en transities waar de EU voor staat.

Op basis van een verdeelsleutel zou Vlaanderen 2,2 miljard euro ontvangen tot en met 2026. Op dit moment ontving Vlaanderen al een deel van die 2,2 miljard euro via een prefinanciering van 13% op het totale bedrag. Die middelen komen niet rechtstreeks op het Vlaams niveau terecht, maar worden aan de federale overheid gestort, die de middelen verder verdeelt naar de regio's. Voor de volledige financiering van het Plan Vlaamse Veerkracht werd in de Vlaamse begroting een bedrag van 4,3 miljard euro aan middelen voorzien voor de financiering van 158 relanceprojecten. Die middelen werden gebudgetteerd op het provisieartikel van het Departement Financiën en Begroting maar de uitgaven voor de respectievelijke projecten worden niet op voormelde provisie aangerekend. A rato van de noden voor de specifieke projecten, worden de middelen herverdeeld naar de begrotingsartikelen van de betreffende beleidsdomeinen van waaruit de uitgaven door de bevoegde minister kunnen worden aangerekend en opgevolgd.

6.5 Ontwerpbegrotingsplan

Ingevolge artikel 6 van de Verordening (EU) 473/2013 moeten de lidstaten van de eurozone uiterlijk op 15 oktober van ieder jaar een ontwerpbegrotingsplan bij de Europese Commissie indienen.

Het Ontwerpbegrotingsplan voor het komend jaar bevat o.a. informatie over het nagestreefd begrotingssaldo, projecties voor de ontvangsten bij constant beleid, doelstellingen voor de ontvangsten en uitgaven, een beschrijving en kwantificering van de discretionaire maatregelen voor het overbruggen van de kloof tussen de doelstellingen en de projecties bij constant beleid en indicaties over de wijze waarop de maatregelen gevolg geven aan landenspecifieke aanbevelingen en de EU-2020 doelstellingen. Indien de begrotingsdoelstellingen verschillen van deze opgenomen in het meest recente Stabiliteitsprogramma, dienen de verschillen naar behoren gemotiveerd te worden.

In de bijdrage van Vlaanderen aan het Belgisch Ontwerpbegrotingsplan wordt benadrukt dat de Vlaamse Regering er resoluut voor kiest om de overheidsfinanciën weer gezond te maken en de structurele groei in ons land te versterken. Met 900,0 miljoen euro aan besparingsmaatregelen tegen 2024, is het de intentie van de Vlaamse Regering om het begrotingstekort tegen 2024 te halveren. Daarnaast wordt de economische relance ook niet gefnuikt en wordt er blijvend geïnvesteerd, onder meer door in te zetten op het plan Vlaamse Veerkracht. De crisis wordt ook aangegrepen om hervormingen door te voeren. Gerichte en brede heroverwegingen zullen de kwaliteit van de overheidsfinanciën verbeteren op het vlak van (beheers)efficiëntie en (beleids)effectiviteit. Het gecombineerde effect van de genomen maatregelen en de terugval van de ontvangsten leiden in 2021 tot een tekort op de Vlaamse begroting van 4.197,9 miljoen euro, zonder de relancemiddelen en Oosterweel (in totaal 1.097,2 miljoen euro).

Conform artikel 83/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement, bezorgde de Vlaamse Regering de bijdrage van Vlaanderen aan het Belgisch Ontwerpbegrotingsplan voor 2022 aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, opdat de Commissie Financiën en Begroting er conform bovengenoemd reglement een bespreking aan zou kunnen wijden. Na bespreking in de Commissie Financiën en Begroting werd de bijdrage van Vlaanderen aan het Belgisch Ontwerpbegrotingsplan voor 2022 ingediend bij de Federale Regering.

7 HET FINANCIEEL BEHEER

7.1 De geconsolideerde schuld: inleiding

In overeenstemming met het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) wordt de geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse overheid samengesteld. Het INR heeft haar laatste lijst[11] van de te consolideren instellingen meegedeeld naar aanleiding van de EDP-notificatie van oktober 2021. Van de instellingen die op die lijst voorkomen, worden de "financiële schulden" weergegeven.

Samen met de directe en indirecte schuld van de Vlaamse ministeries (incl. zichtrekening) vormen de financiële schulden van al die rechtspersonen alsook de geherklasseerde alternatief gefinancierde investeringsschema's de geconsolideerde brutoschuld. Eventuele beleggingen worden niet van de uitstaande bruto-schuld afgetrokken.

Op geconsolideerd niveau worden alleen de leningen die zijn aangegaan tussen entiteiten binnen de Vlaamse deelstaatoverheid evenwel niet meegerekend in onze cijfers terwijl het INR alle leningen binnen de consolidatiekring S1312 corrigeert (zie verder).

De geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse deelstaatoverheid bedraagt eind 2020 30,3 miljard euro. T.o.v. eind 2019 is dat een zeer sterke toename met 6,2 miljard euro[12].

Tabel 7-1: Geconsolideerde brutoschuld in 2019 en 2020 (in duizend euro)

	2019	**2020**
Directe schuld	6.802,26	13.935,02
Sociale huisvesting	8.729,07	8.416,54
PPS	748,92	757,45
Alternatieve financiering - VIPA	1.478,69	1.376,79
Andere schuld S1312 instellingen	1.345,54	1.268,68
Vl Gem- Geconsolideerde brutoschuld S1312	**19.104,48**	**25.754,47**
Ziekenhuisinfrastructuur	4.099,46	3.657,97
Afrekening autonomiefactor	915,96	867,58
Vl Gem- Geconsolideerde brutoschuld incl. ziekenhuisfinanciering en afrekening autonomiefactor	**24.119,91**	**30.280,02**
Toename		**6.160,12**

Tabel 7-2 geeft de bijdrage tot de Maastrichtschuld weer. Het concept "bijdrage tot de Maastrichtschuld" wordt gehanteerd omdat de diverse overheden soms schuldtitels van elkaar of van overheidsinstellingen die tot dezelfde overheid of overheidssector behoren aanhouden. Dat stemt overeen met de geconsolideerde brutoschuld van een entiteit verminderd met de financiële activa die ze aanhoudt

[11] De lijst is terug te vinden onder: https://inr-icn.fgov.be/nl/publicatie/nationale-en-regionale-rekeningen

[12] Zie Algemene Toelichting bij de begrotingsaanpassing 2021 voor de verklaring van deze grote stijging.

op de overige entiteiten van eenzelfde deelsector (intrasectorale consolidatie) en op de overige deelsectoren van de overheid (intersectorale consolidatie).

Tabel 7-2: Bijdrage tot Maastrichtschuld volgens INR-notificatie van oktober 2020 (in miljoen euro)

	2020
Vl. Gem. – Geconsolideerde brutoschuld	**26.835,49**
Door Vl. Gem. aangehouden schulden uitgegeven door eigen S1312 entiteiten	1.096,16
Vl. Gem. – Geconsolideerde brutoschuld S1312	**25.739,33**
Door Vl. Gem. aangehouden schulden uitgegeven door andere S1312 sectoren	14,28
Door Vl. Gem. aangehouden schulden uitgegeven door andere S13 sectoren	479,14
Vl. Gem. – Bijdrage tot de Maastrichtschuld	**25.245,92**

Het verschil tussen de 25.754 miljoen euro vermeld in tabel 7-1 als geconsolideerde brutoschuld en het cijfer van 25.739 miljoen euro zoals vermeld in de tabel hierboven door het INR (+15,14 miljoen euro) is te wijten aan:

- het INR neemt de lange termijn handelsschulden ook mee bij de berekening van de geconsolideerde schuld, wat in tabel 1 niet gedaan wordt (-0,27 miljoen euro);
- in tabel 7-1 werden meer recente en correctere gegevens gebruikt dan in de INR-notificatie van april (+15,41 miljoen euro)[13].

In de rapportering door de VG met betrekking tot de eigen schuldpositie wordt de bruto geconsolideerde schuld alleen gecorrigeerd voor eigen schulden aangehouden door de VG of entiteiten die tot de consolidatiekring van de VG behoren. Want voor die schuldtitels is de Vlaamse overheid (vanuit een geconsolideerd standpunt) zowel schuldeiser als schuldenaar.

Voor 2020 bedroeg de intrasectorale correctie 1.110,4 miljoen euro. Hiervan was 1.096,2 miljoen euro schuld van een entiteit van de Vlaamse Gemeenschap aangehouden door een entiteit van de Vlaamse Gemeenschap. Het grootste gedeelte hiervan, namelijk 943,7 miljoen euro is de financiering verstrekt door de Vlaamse Gemeenschap aan School Invest. Het overige bedrag van deze intrasectorale correctie: 14,3 miljoen euro zijn schuldtitels van andere entiteiten dan Vlaamse S1312 entiteiten aangehouden door entiteiten die tot de Vlaamse deelstaatoverheid behoren. Dat betreft obligaties aangehouden door Sofico.

Intersectoraal bekeken was de Vlaamse deelstaatoverheid eind 2020 in het bezit van 479,1 miljoen euro S13 (niet S1312) schuldtitels, waarvan 129,8 miljoen uitgegeven door lokale overheden en 349,3 miljoen uitgegeven door de federale overheid.

Samenvattend kan het verschil tussen de 30.280,02 miljoen euro zoals vermeld in tabel 7-1 en de detailtabel van de geconsolideerde schuld en de 25.245,92 miljoen euro volgens het INR uit tabel 7-2 worden verklaard door (+5.034,11 miljoen euro):

[13] Meer informatie hierover kan terug gevonden worden in het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer 2020. Het INR heeft de cijfers van AGION en Lak Invest aangepast in de notificatie van oktober 2021, overeenstemmend met de cijfers van het KSW-rapport.

- het INR de post "Ziekenhuisinfrastructuur" niet meeneemt in de berekening (3.657,97 miljoen euro);
- het INR de post "Overlopende rekening van het passief m.b.t. afrekening autonomiefactor ikv BFW" niet meeneemt in de berekening (867,58 miljoen euro);
- in de detailtabel geen rekening gehouden wordt met de aangehouden schulden uitgegeven door andere S13 (niet S1312) sectoren (479,14 miljoen euro);
- in de detailtabel, wat de S1312 entiteiten betreft, zuiver naar de Vlaamse S1312 entiteiten gekeken wordt. Dit wil zeggen dat enkel beleggingen in zuiver Vlaamse S1312 entiteiten verrekend worden, terwijl het INR ook rekening houdt met bijvoorbeeld beleggingen in andere (in casu Waalse) S1312 entiteiten (14,28 miljoen euro);
- het INR de lange termijn handelsschulden ook meeneemt bij de berekening van de geconsolideerde schuld, wat in de detailtabel niet gedaan wordt (-0,27 miljoen euro);
- in de detailtabel meer recente en correctere gegevens gebruikt werden (+15,41 miljoen euro)

7.2 Evolutie van de geconsolideerde bruto-schuld in 2020 en 2021

De evolutie van de bruto-geconsolideerde schuld is afhankelijk van het vorderingensaldo en van de evolutie van de ontvangsten en uitgaven inzake kredietverleningen en participaties (ESR-8). Het effect van het vorderingensaldo op de schuld kan best worden ingeschat via het verwachte saldo in ESR-termen van de geconsolideerde begroting voor de leden die tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren + toelagen aan leden die niet tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren.

7.2.1 *Het begrotingssaldo in ESR-termen*

Tabel 7-3: ESR-resultaat (in duizend euro)

	BA 2021	**BO 2022**
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling	-4.179.972	-1.563.006
Bouwkost Oosterweel	-146.086	-246.944
Vorderingensaldo niet CFO-leden excl. universiteiten en hogescholen (U&HS) met correctie voor onderbenutting	299.008	225.559
Toelage niet CFO-leden excl. U&HS	-221.515	-225.140
ESR-resultaat CFO leden + betoelaging niet-CFO leden	**-4.248.565**	**-1.809.532**

Het te financieren saldo in 2022 bedraagt -1,8 miljard euro. Dat omvat het tekort exclusief relance (ook wel het saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling genoemd) van 1,563 miljoen euro. Daarbij wordt de bouwkost Oosterweel van 247 miljoen euro geteld daar Lantis die bouwkost niet meer uit haar kasreserves kan financieren. Het te financieren saldo wordt gecorrigeerd voor de leden die niet tot

het centraal kasbeheer van de instellingen behoren[14] [15] wat resulteert in 1.810 miljoen euro extra schuld in 2022.

De funding van het meerjarige relanceplan Vlaamse Veerkracht leidt tot 955 miljoen euro extra schuld. Dit saldo houdt rekening met de te verwachten kasontvangsten en kasuitgaven in 2022.

7.2.2 *Kredietverleningen en participaties in 2022*

Ook het saldo van de kredietverleningen en participaties bepaalt mee de evolutie van de geconsolideerde schuld. Aan de hand van de hiervoor in de begroting ingeschreven budgetten worden de kasuitgaven en –ontvangsten van de kredietverleningen en kapitaalparticipaties van de Vlaamse overheid ingeschat.

Hierbij wordt enkel rekening gehouden met de ESR-8 ontvangsten en uitgaven van het ministerie en van de leden die tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren daar een overschot aan ESR-8 (dus meer ESR-8 ontvangsten dan uitgaven) bij de niet leden door deze instelling zelf kan worden aangewend. Bij de leden van het centraal kasbeheer komen de overtollige liquide middelen wel in de cashpool van het centraal kasbeheer van de instellingen terecht waardoor ze de kas en dus de schuld van het ministerie beïnvloeden.

Om dubbeltellingen te vermijden, wordt enkel rekening gehouden met de ESR-8 van het ministerie (zowel ontvangsten als uitgaven) van en naar niet-geconsolideerde instellingen en van en naar geconsolideerde instellingen die niet tot het centraal kasbeheer behoren.

De ESR-8 van het ministerie aan geconsolideerde instellingen die tot het centraal kasbeheer behoren worden geschrapt daar we ze al mee hebben bij de ESR-8 van de instellingen in het centraal kasbeheer (zoals PMV, FFTF en VIPA) of via het vorderingensaldo van de instellingen die tot het centraal kasbeheer behoren (zoals de Werkvennootschap en VLM).

Ook de aflossingen van de schulden van de directe financieringen van VMSW, VWF en School Invest zijn hier niet in vervat daar die reeds meegenomen zijn bij de schuldaflossing van de betreffende rechtspersonen.
In 2022 zijn de voorziene ESR-8 ontvangsten van het ministerie op die manier beperkt tot 451 miljoen euro. De voornaamste ESR-8 ontvangsten betreffen:

- dienstencheques (223 miljoen euro);

---

[14] In 2020 werd het centraal kasbeheer van de instellingen als gevolg van de VCO-wetgeving gevoelig uitgebreid met o.a. de andere rechtspersonen S1312 waarvan de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks of onrechtstreeks de meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering bezit en waarvan de ESR-ontvangsten of ESR-uitgaven meer dan 5 miljoen euro bedragen (zie artikel 80 van het VCO-decreet dat terug te vinden is op volgende link: http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1471168). De lijst van de instellingen die tot het centraal kasbeheer behoren is te vinden op: https://fin.vlaanderen.be/regelgeving-en-duiding (zie toepassingsgebied 2021 april, excelbestand laatste tabblad art. 80 KSW).

[15] Bij leden die tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren wordt een negatief vorderingensaldo centraal gefinancierd met impact op de schuldpositie en resulteert een positief vorderingensaldo via de cash pool in een schuldafname (of minder schuldopbouw). Bij leden die niet tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren impacteert het (positief of negatief) vorderingensaldo de schuldpositie echter niet rechtstreeks omdat de hiermee gepaard gaande financiële verrichtingen niet via de cash pool transiteren. Er is enkel een impact van deze leden op de directe schuld door de toelage en de directe financiering (ESR-9).

- samenwerking met Nederland in kader van Sluis Terneuzen (141 miljoen euro);
- handelshuurlening (48 miljoen euro) en;
- een aantal energiezuinige leningen (19 miljoen euro).

De ESR-8 vereffeningskredieten van het ministerie naar instellingen die niet tot het centraal kasbeheer behoren en niet-geconsolideerde instellingen, bedragen 736 miljoen euro. De belangrijkste vereffeningskredieten hierbij zijn voor:

- kapitaalverhoging in Finocas (350 miljoen euro);
- dienstencheques (227 miljoen euro);
- energieleningen (104 miljoen euro) en;
- relancemaatregelen voor Finlab (27,3 miljoen euro).

Ook de doorstorting aan VMSW, VWF, School Invest en Lantis van de directe financiering door het Vlaams Gewest wordt niet meegenomen daar die als schuldopname verwerkt worden op de lijnen van de ESR-9 van de betreffende instellingen.

Bij de leden die tot het centraal kasbeheer behoren zijn 197 miljoen euro aan ESR-8 ontvangsten en 498 miljoen euro aan ESR-8 uitgaven ingeschreven. De ESR-8 bewegingen bij VMSW en School Invest worden geschrapt daar we ook hier, naar analogie met het VWF, rekening houden met de ESR-9 ontvangsten en uitgaven. Ook de ESR-8 ontvangsten van het VIPA m.b.t. de kredietaflossingen van de alternatieve financiering en de ziekenhuisinfrastructuur (binnen de overheidssector) worden geschrapt daar die al verwerkt werden via de ESR-9 uitgaven van het VIPA.

De ESR-8 uitgaven leiden tot een stijging van de geconsolideerde schuld terwijl de ESR-8 ontvangsten tot een daling leiden.

7.2.3 *ESR-9 van de niet-CFO-leden*

Het uitgangspunt dat de schuldevolutie gelijk is aan de som van het begrotingsresultaat en het ESR-8-resultaat, wordt nog bijkomend beïnvloed door eventuele financiële activa die ingezet of opgebouwd kunnen worden ter financiering van beide saldi.

Om zowel begrotingsresultaat, ESR-8-resultaat als het inzetten van eventuele activa te ondervangen, wordt er voor de leden die niet tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren rekening gehouden met de ESR-9 bewegingen (naast de betoelaging aan deze entiteiten).

Mits machtiging in het uitgavendecreet kunnen de leden die tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren nieuwe schulden aangaan (ESR-9 ontvangst bij deze instelling). Dat leidt tot een stijging van de schuld van de betreffende instelling en een daling van de directe schuld bij het ministerie (want er komt extra geld binnen in de cashpool). Beide bewegingen heffen mekaar op waardoor de geconsolideerde schuld gelijk blijft.

Bij de ESR-9 uitgaven (zijnde aflossingen van schuld) gebeurt de omgekeerde beweging: dat zorgt voor een stijging van de directe schuld bij het ministerie (dat die aflossing dient te financieren) en tot een daling van de schuld van de betreffende instelling.

Voor de leden die niet tot het centraal kasbeheer van de instellingen behoren, leiden opnames (ESR-9 ontvangsten) tot een toename van de geconsolideerde schuld terwijl aflossingen (ESR-9 uitgaven) tot een daling van de geconsolideerde schuld leiden.

Er wordt een opsplitsing gemaakt tussen de ESR-9 ontvangsten (= schuldopnames) en uitgaven (= aflossingen van schulden) van VMSW, VWF, School Invest, Lantis en Diestsepoort enerzijds en de leden die niet tot het centraal kasbeheer behoren anderzijds.

De schuldopnames bij VMSW en VWF worden geraamd op gezamenlijk 2,6 miljard euro in 2022 terwijl de schuldaflossingen door VMSW en VWF tezamen geraamd worden op 1,5 miljard euro. Voor School Invest worden de ESR-9 ontvangsten geraamd op 63 miljoen euro terwijl de ESR-9 uitgaven geraamd worden op 30 miljoen euro. Voor Lantis worden de ESR-9 ontvangsten geraamd op 125 miljoen euro en voor Diestsepoort worden de ESR-9 uitgaven geraamd op 2,0 miljoen euro.

Bij de leden die niet tot het centraal kasbeheer behoren, wordt het saldo van de ESR-9 verrichtingen geraamd op 27 miljoen euro. Volgende correcties werden doorgevoerd bij de leden die niet tot het centraal kasbeheer behoren:

- opnames van schulden binnen de overheidssector worden gecorrigeerd (-69 miljoen euro schuldopname van de DBFM Scholen van Morgen bij School Invest);
- aflossingen van schulden binnen de overheidssector worden gecorrigeerd (+52 miljoen euro waarvan 43 miljoen euro schuldaflossing van de DBFM Scholen van Morgen aan School Invest).

Voor het decreet beheer van financiële activa dat van start gegaan is in oktober 2018[16] en waarbij instellingen behorende tot de consolidatiekring en die voldoen aan bepaalde voorwaarden verplicht worden om hun overtollige liquiditeiten te beleggen in het Vlaamse ministerie wordt voor 2022 ervan uitgegaan dat er geen impact op de schuld zal zijn.

7.2.4 *Samenvatting*

In 2022 wordt een toename van de geconsolideerde schuld ten belope van 4,6 miljard euro. Dit is het gevolg:

- het begrotingstekort in ESR-termen van 1,8 miljard euro;
- de funding van het relanceplan;
- het saldo aan ESR-8 verrichtingen bij ministeries en instellingen die tot het centraal kasbeheer behoren;
- de ESR-9 verrichtingen bij VMSW, VWF, Lantis, School Invest en Diestsepoort;
- de ESR-9-transacties van leden die niet tot het centraal kasbeheer behoren en;
- de impact van het decreet beleggen in Vlaams papier.

Tabel 7-4: Geraamde evolutie van de geconsolideerde schuld in 2021 en 2022 (in duizend euro)

	BA 2021	**BO 2022**
ESR-resultaat CFO leden + betoelaging niet-CFO leden	**4.248.565**	**1.809.532**
Funding relanceplan	1.450.770	954.990
ESR-8 ontvangsten ministeries	-310.617	-450.674
ESR-8 uitgaven ministeries	450.083	736.299
ESR-8 ontvangsten leden centraal kasbeheer	-194.498	-196.716

[16] Sinds 01/01/2020 is dit decreet in het decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) opgenomen.

ESR-8 uitgaven leden centraal kasbeheer	490.789	497.683
ESR-9 ontvangsten VMSW en VWF	2.587.000	2.629.500
ESR-9 uitgaven VMSW en VWF	-1.447.252	-1.502.927
ESR-9 ontvangsten en uitgaven SI	83.753	33.698
ESR-9 ontvangsten Lantis	0	125.000
ESR-9 uitgaven Diestsepoort	-2.600	-2.000
Saldo esr-9 overige niet leden centraal kasbeheer	16.751	-26.799
Impact decreet beheer financiële activa	206.000	0
Netto toename geconsolideerde schuld	**7.578.744**	**4.607.586**

7.3 Herfinancieringsbehoeften en nieuwe financieringsbehoeften in 2022 van de Vlaamse ministeries

In 2022 wordt er 142,3 miljoen euro ingeschreven voor aflossingen van bestaande leningen. Er komt 1 EMTN-lening op eindvervaldag voor een bedrag van 133,5 miljoen euro. Voor de aflossingen van de overgenomen leningen van de Gemeentelijke Holding en Vismijn Oostende wordt respectievelijk 2,4 miljoen euro en 262 duizend euro voorzien. Tot slot wordt voor de aflossingen van de overgenomen gemeenteleningen 6,0 miljoen euro ingeschreven.

Voor de inschatting van de financieringsbehoeften vertrekken we van het vorderingensaldo voor ESR-correcties ofwel -2,6 miljard euro in 2022. De ESR-correcties worden geneutraliseerd, dit betreffen immers correcties op de begrotingskredieten om tot het ESR-aanrekenbare bedrag te komen. Het ESR-aanrekenbare bedrag is echter niet gelijk aan de verwachte kasuitgave. De begrotingskredieten vóór ESR-correcties vormen hier een betere benadering voor. Bij begrotingsopmaak 2022 zijn die ESR-correcties beperkt Dit vorderingensaldo wordt cfr. de eerste tabel gecorrigeerd voor de leden die niet tot het centraal kasbeheer behoren waar in de plaats gerekend wordt met de toelage.

Een tweede correctie betreft de ontvangsten en uitgaven van het relanceplan. Daar deze op een aparte lijn vermeld worden in de tabel financieringsbehoeften worden deze hier gecorrigeerd.

Tabel 7-5: Overzicht correcties (in duizend euro)

	BA 2021	**BO 2022**
Vorderingensaldo voor ESR-correcties	-5.272.727	-2.569.800
Correctie ontvangsten Relance	-1.048.837	-839.070
Correctie uitgaven Relance	2.000.000	1.600.000
Vorderingensaldo niet CFO-leden excl. uniefs met correctie voor onderbenutting	299.008	225.559
Toelage niet CFO-leden excl. Uniefs	-221.515	-225.140
Begrotingstekort/overschot met correctie voor verstrengd Europees begrotingstoezicht en andere correcties	**4.244.071**	**1.808.452**

Tabel 7-6: Netto bijdrage van VMSW, VWF en School Invest tot de bruto-geconsolideerde schuld (in duizend euro)

VMSW	**BA 2021**	**BO 2022**
Nieuwe schulden (ministerie)	900.000	900.000
Nieuwe kortlopende schulden (andere dan ministerie)	812.000	812.000

VMSW	**BA 2021**	**BO 2022**
Aflossing schuld ministerie	170.111	196.222
Aflossing schuld Vlabinvest	0	1.122
Aflossing schuld VMSW	204	204
Aflossingen LT schuld (vroegere gewaarborgde schuld)	264.573	266.910
Aflossing KT-schuld	810.000	810.000
Netto schuldtoename	**467.112**	**438.664**

VWF	**BA 2021**	**BO 2022**
Nieuwe schulden ministerie	875.000	917.500
Nieuwe schulden FS3	3.200	3.200
Aflossing schuld ministerie	37.435	59.257
Aflossing schuld VMSW	627	724
Aflossing LT schuld (vroegere gewaarborgde schuld)	165.133	170.538
Netto schuldtoename	**675.005**	**690.181**

School Invest	**BA 2021**	**BO 2022**
Nieuwe schulden	112.802	63.446
Aflossingen van schulden	29.049	29.748
Netto schuldtoename	**83.753**	**33.698**

Lantis	**BA 2021**	**BO 2022**
Nieuwe schulden	0	125.000
Aflossingen van schulden	0	0
Netto schuldtoename	**0**	**125.000**

Vanaf midden 2015 neemt de Vlaamse overheid de rechtstreekse financiering op zich van de regionale huisvestingsmaatschappijen VMSW en VWF. Voor 2022 wordt netto 704 miljoen euro voorzien voor VMSW en 858 miljoen euro voor VWF (zie lijnen ministeries tabel 7-7). Hierin zitten de aflossingen van deze nieuwe schulden vervat. Bij de opnames wordt een zo goed mogelijke match gezocht met de leningsbehoefte van deze instellingen en dit in een meerjarig perspectief.

Voor de overname van de langetermijnfinanciering van de DBFM Scholen van Morgen door de NV School Invest wordt voor 2022 nog in een totale directe financiering voorzien van 63 miljoen euro via obligaties uitgegeven via het X/N-vereffeningsstelsel en via het BCP-programma. Wanneer rekening gehouden wordt met de aflossingen van die nieuwe schulden bekomt men een netto-schuldtoename van 34 miljoen euro in 2022 die aldus rechtstreeks zal worden gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Bovenvermelde opnames laten de directe schuld stijgen terwijl de schulden van de desbetreffende instellingen dalen met de terugbetaling van hun bestaande portefeuille van (gewaarborgde) schulden (zie bijlage mbt de detailtabel van de geconsolideerde schuld).

Ook de aflossing van de lening door Diestsepoort geeft aanleiding tot minder financieringsbehoeften (-2,0 miljoen euro in 2022).

Vanaf 2022 zal de Vlaamse overheid ook starten met de directe financiering van Lantis in het kader van het Oosterweelproject. Hiervoor wordt 125 miljoen euro voorzien.

Samengevat geeft onderstaande tabel de bruto-financieringsbehoeften van de ministeries voor 2022 weer en dat rekening houdende met die directe financieringen. Dit komt neer op een totale financieringsbehoefte in 2022 van 5,5 miljard euro.

In de onderstaande tabellen betekent een positief teken bij de ESR-9 verrichtingen dat de ESR-9 uitgaven (aflossingen) groter zijn dan de ESR-9 ontvangsten (opnames) waardoor de financieringsbehoefte toeneemt. Dat leidt dus tot een stijging van de directe schuld[17]. Een positief teken bij de ESR-8 verrichtingen betekent dat de ESR-8 uitgaven groter zijn dan de ESR-8 ontvangsten waardoor de financieringsbehoefte toeneemt en de directe schuld aldus stijgt.

Tabel 7-7: Financieringsbehoefte ministerie (in duizend euro)

	BA 2021	**BO 2022**
Aflossing schuld ministerie	35.285	142.305
Aflossingen BCP	0	0
Saldo ESR-9 leden die tot het centraal kasbeheer behoren	387.636	346.986
Begrotingstekort/overschot met correctie voor verstrengd Europees begrotingstoezicht	4.244.071	1.808.452
Funding relanceplan	1.450.770	954.990
Saldo ESR-8 ministeries	139.466	285.625
Saldo ESR-9 ministeries	60.854	64.895
Saldo ESR-8 leden die tot het centraal kasbeheer behoren	296.291	300.967
Kasoverschotten + beleggingen	0	0
Herfinanciering VMSW	729.889	703.778
Herfinanciering VWF	837.565	858.243
Financiering Schoolinvest	83.753	33.698
Financiering Diestsepoort	-2.600	-2.000
Financiering Lantis	0	125.000
Impact decreet beheer financiële activa	206.000	0
Totaal	**8.468.980**	**5.622.939**
Aflossingen	35.285	142.305
Netto toename directe schuld	**8.433.695**	**5.480.634**

[17] Opgelet bij VMSW, VWF, School Invest en Lantis is het net omgekeerd: de ESR-9 opnames daar betreffen opnames die direct gefinancierd worden en dus tot een toename van de financieringsbehoeften leiden en een toename van de directe schuld. (zie tabel 7-7)

7.4 Gewaarborgde schulden

De Vlaamse overheid heeft daarnaast ook nog voorwaardelijke verplichtingen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gewaarborgde schuld eind 2020 met een projectie voor 2021 en 2022.

Tabel 7-8: Evolutie van de gewaarborgde schuld (in miljoen euro)

	2020	**2021**	**2022**
Waarborgen aan (lokale) overheden	**206,59**	**224,63**	**235,09**
De Watergroep	136,90	146,63	155,37
EVA Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn	5,53	1,79	1,60
Universiteiten (sociale sector)	2,67	2,33	2,00
Universitair Ziekenhuis Gent	41,39	38,81	36,10
EVA Syntra Vlaanderen	0,10	0,06	0,02
Kerkfabriek Sint-Baafs	20,00	20,00	25,00
Hogere Zeevaartschool		15,00	15,00
Waarborgen gedekt door activa	**10.789,92**	**10.293,73**	**9.771,10**
Sociale Huisvesting	822,35	880,00	940,00
EVA VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen)	3.745,00	3.512,68	3.283,77
Vlaams Woningfonds cvba	2.233,00	2.062,42	1.891,39
IVA AGIOn (Ag. voor Infrastructuur in het Onderwijs)	375,42	385,00	395,00
IVA VIPA (Ag. voor infrastructuur van welzijnsinstellingen)	1.908,57	1.771,57	1.634,57
Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel nv	72,21	56,21	40,21
Project Brabo 1 nv	112,32	112,32	112,32
Scholen van Morgen	1.359,96	1.352,44	1.312,75
Deurganckdoksluis	161,09	161,09	161,09
Economische waarborgen	**1.299,13**	**1.466,02**	**1.570,57**
PMV z-waarborgen	821,67	881,67	941,67
Gigarant nv	437,66	550,00	600,00
VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds)	11,32	9,32	7,32
VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie)	1,69	1,24	0,79
I.M.E.C.	17,99	14,99	11,99
Janssen Pharmaceutica NV	8,80	8,80	8,80
Nieuwe waarborgen		**200,00**	**200,00**
Lantis verzekeringen	0,00	200,00	200,00
Indemniteit	0,00	0,00	0,00
Welvaartsfonds PMV	0,00	0,00	0,00
Totaal	**12.295,64**	**12.184,38**	**11.811,76**

Het merendeel van de gewaarborgde schuld is reeds opgenomen in de geconsolideerde schuld. Eind 2020 is van de 12,30 miljard euro gewaarborgde schuld slechts 1,99 miljard euro niet geconsolideerd. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt wordt voor 2021 een lichte daling van de gewaarborgde schuld verwacht als gevolg van de rechtstreekse financiering van de Vlaamse overheid van de belangrijkste instellingen met waarborgen en het stopzetten van de waarborgverstrekking binnen de welzijnssector, gelet op de forfaitarisering van de investeringssubsidies.

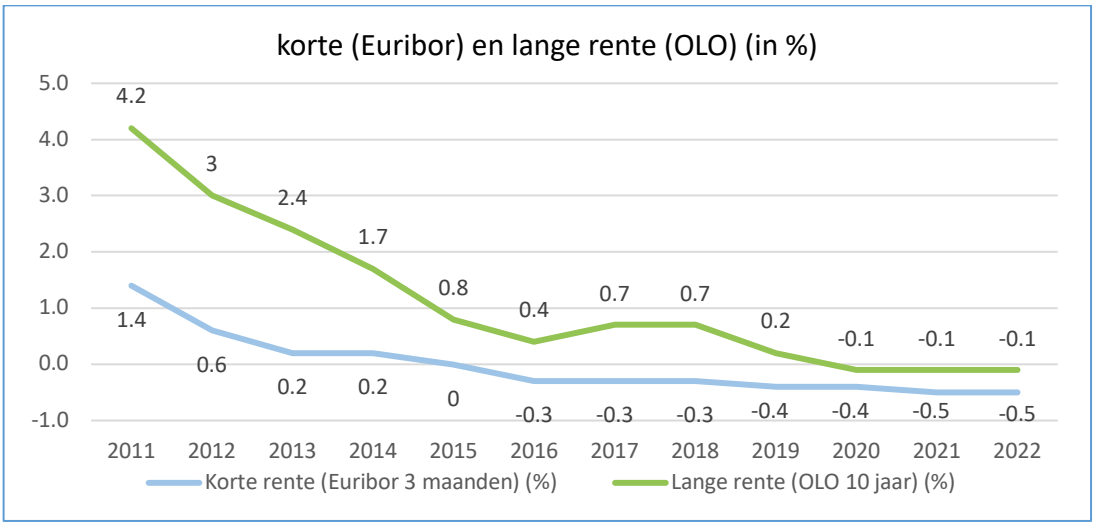
Tegenover deze waarborgen staan ook inkomsten via de waarborgpremies die betaald moeten worden door de betreffende instellingen.

7.5 Renteontwikkelingen en sensitiviteit van de rente

7.5.1 *Renteontwikkelingen*[18]

Een blik op de interbancaire- en lineaire obligatierentevoeten en hun verwachte evolutie geeft een indicatie over de richting waarin de algemene rentevoeten de komende jaren zullen evolueren.
Zoals onderstaande grafiek weergeeft, werd 2016 gekenmerkt door een (lokaal) dieptepunt in zowel de OLO als Euribor rentevoeten. De Euribor (3 maanden) rentevoet werd in 2016 zelfs negatief (tot -0.3%); een niveau dat in 2017 en 2018 aangehouden werd. 2019 werd gekenmerkt door een verdere daling naar -0,4%, een niveau dat zich verderzette in 2020. Voor 2021 en 2022 wordt een KT-rente niveau verwacht van gemiddeld -0,5%.

Figuur 7-1: Korte- en langetermijnrente

Niet enkel de KT rente-evolutie kende een dalend verloop, ook de OLO-rente op 10 jaar kende, na een beperkte stijging in 2017 en 2018, een daling in 2019 van 0,7% tot -0,1% in 2020. Een niveau dat verwacht wordt ook in 2021 en 2022 aan te houden.

7.5.2 *Sensitiviteitsanalyse van de rente*

Hieronder wordt kort de gevoeligheid van de rente-ontvangsten en –uitgaven voor een wijziging in de intrestvoeten weergegeven.

Hierbij wordt het effect berekend van een lineaire stijging van de rentecurve met 100 basispunten. Voor 2022 zou dat een budgettaire extra kost betekenen van 18,512 miljoen euro. Nieuwe financieringen worden gespreid over het hele jaar opgenomen en de rente zal dus niet voor het volledige jaar toegerekend worden. De jaren nadien worden de nieuwe financieringen wel volledig meegenomen en begint de extra kost door deze stijging van de rentecurve zwaarder door te wegen. Vanaf 2023 zal door die lineaire stijging van de rentecurve de meerkost verder stijgen tot 62,302 miljoen euro om dan nog verder door te stijgen in 2024 tot 94,486 miljoen euro.

[18] Dit hoofdstuk werd aangeleverd door het departement EWI

Tabel 7-9: Wijziging rentecurve met 100 basispunten (in duizend euro)

2022	2023	2024
18.511.682,27	62.301.554,00	94.486.305,51

8 BIJLAGEN

8.1 Bijlage 1: Tabel netto-beleidsruimte

De detailtabel netto-beleidsruimte bevat de lijst van de belangrijkste factoren die de evolutie van de Vlaamse ontvangsten en uitgaven bepalen, opgedeeld naar ongewijzigd beleid en nieuwe initiatieven zoals hiervoor toegelicht.

De eerste kolom bevat een verwijzing naar het betrokken beleidsdomein. De tweede kolom bevat, voor zover relevant, een verwijzing naar het programma of de instelling waar de evolutie zich voordoet. Indien het gaat om factoren die zich over beleidsdomeinen heen voordoen, wordt dit aangegeven door een "X". De derde kolom omschrijft waarover het gaat. Voor een meer gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de toelichtingen per programma.

Voor een goed begrip van de tabel is het belangrijk om nog eens te herhalen dat de compensaties, zowel binnen een beleidsdomein als over de beleidsdomeinen heen, niet opgenomen zijn in de tabel. De tabel netto-beleidsruimte heeft niet tot doel om de evolutie per programma of instelling integraal weer te geven, het gaat enkel om de evoluties die een impact hebben op de netto-beleidsruimte van de Vlaamse overheid in zijn geheel.

De bedragen in deze tabel geven het verschil met de beschikbare kredieten ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 weer (evolutie) en niet de absolute bedragen die beschikbaar zijn.

Tabel 8-1: Detailtabel netto-beleidsruimte (in duizend euro)

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
		Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BA 2021 (1)		**-4.197.839**
		Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling BA 2021 (2)		1.097.249
		Vorderingensaldo BA2021 (3=1-2)		**-5.295.088**
		Evolutie ontvangsten bij ongewijzigd beleid (4)		2.325.194
		Ontvangsten MVG (4.1)		2.119.568
		Bruto aanvullende belasting op de PB		380.643
		Gewestmiddelen BFW		373.393
		Gemeenschapsmiddelen BFW		1.246.684
		Gewestelijke belastingen		312.631
		Actualisatie ontvangsten relanceplan		-209.767
		Sluis Terneuzen (zie ook uitgavenzijde)		-48.701
		Overige ontvangsten MVG		64.685
		Ontvangsten instellingen (4.2)		205.626
		Vlaams Energiebedrijf		61.778
		De Vlaamse Waterweg		-24.478

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
		De Werkvennootschap		17.507
		Vlaams Woningfonds		7.106
		Scholen van Morgen		10.759
		Universiteiten en hogescholen		47.549
		Overige		85.405
		Evolutie uitgaven bij ongewijzigd beleid (5)	-7.713.875	-482.161
		Index (5.1)	704.240	656.438
		Indexatie lonen binnen systeem van loonprovisie (op kruissnelheid brengen overschrijding spilindex augustus 2021)	417.563	417.563
		Indexatie lonen en werkingsmiddelen buiten loonprovisie aan 2,1% GZI	64.311	60.158
		Indexprovisie (overschrijding spilindex juni 2022)	167.129	167.129
		ABEX-index VWF & VMSW (FS3 & BSL)	43.649	0
		Overige index (hoofdzakelijk lonen)	11.588	11.588
		Actualisatie beleids- en vereffeningskredieten (5.2) (excl. aanwending ruiter)	-8.418.115	-1.138.599
	X	Terugdraai relanceprovisie (VAK-overdracht) en actualisatie VEK relanceplan	-4.300.000	-400.000
	X	Terugdraai coronaprovisie 2021	-1.850.000	-1.850.000
	X	Terugdraai eenmalige verhoging VEK-buffer 2021	0	-100.000
C	CE	Rente uitgaven	46.707	46.707
C	CD	Fiscale uitgave (woon)	-49.766	-49.766
C	CD	Fiscale uitgave (werk)	44.395	44.395
C	CD	Kilometerheffing	10.011	10.011
C	VFLD	Terugdraai retroactieve investeringspremie PV 2021	-9.400	-9.400
C	CB	Bijdrage pool der parastatalen naar 51%	2.814	2.814
C	CB	Provisie endogene groei 2022	6.300	6.300
C	CC	Respobijdrage (BFW)	258.544	258.544
C	CD	Vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen en gebouwen (E-peil)	6.200	6.200
E	FWO	Fluctuerende vastlegging Onderzoeksinfrastructuur en vereffeningskalender	-55.299	23.361
E	VPM	Actualisatie begrotingscontouren	6.120	6.120
E	VIB	VIB: daling intering	-21.978	-5.400
E	VEB	Terugdraai klimaatmiddelen 2021	-7.500	-7.500
E	FIO	Daling terugstorten aan MVG	0	69.468
E	FIO	Actualisatie vereffeningskalender	0	5.000
E	FIO	(netto) Bijstelling compensatie indirecte emissiekosten (ICL)	-69.678	-69.678

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
E	FIO	Terugdraai eenmalig bedrag EFRO technische bijstand	-18.200	0
E	FIO	Terugdraai eenmalig bedrag voor overschakeling naar schooljaar (syntra)	-29.717	0
E	FIO	Terugdraai eenmalige (netto) ESR-intering 2021	0	-114.027
F	FD, FF, FG	Loonmodellen onderwijs (leerplicht, VWO, DKO, CLB, PBD & ILBV)	153.592	153.592
F	Hoger onderwijs	Klikmechanisme 2022	30.474	30.474
F	Hoger onderwijs	Groeivoet graduaatsopleidingen	19.272	19.272
F	Hoger onderwijs	Opstap 2022 groeipad	14.040	14.040
F	Hoger onderwijs	Terugdraai klimaatmiddelen 2021	-5.960	-5.960
F	AGION	Actualisatie vereffeningskalender AGION	0	24.686
F	FA	Terugdraai IT-investeringen 2021: EPD 2	-14.000	4.000
F	FD	Werkingsmiddelen basis- en secundair onderwijs	9.433	9.433
F	GO!	Actualisatie vereffeningskalender	0	5.745
F	GO!	Actualisatie begrotingscontouren	6.907	-21.008
F	DBFM Scholen van Morgen	Aflopend DBFM-programma: oplevering van het laatste project in 2022	-83.599	-83.599
G	VAPH	Punctuele maatregel: daling organisatiegebonden kosten	-13.867	-13.867
G	GH	Thuis- en ouderenzorgbeleid: eindeloopbaan	5.000	5.000
G	VIPA	Instandhoudingsforfait	5.392	5.392
G	VIPA	Alternatieve financiering	-4.497	-4.497
G	VIPA	A1-A3 Ziekenhuisfinanciering	-8.607	-8.607
G	VIPA	Vereffeningskalender klassieke financiering	0	19.136
G	VIPA	Terugdraai klimaatmiddelen 2021	-8.200	-8.200
G	Opgroeien Regie	Indexering	54.605	54.605
G	Opgroeien Regie	Basisbedragen	21.541	21.541
G	Opgroeien Regie	Sociale toeslagen	10.609	10.609
G	Opgroeien Regie	Pleegzorg	6.794	6.794
G	Opgroeien Regie	Participatietoeslagen	3.459	3.459
G	Opgroeien Regie	Zorgtoeslagen	-5.766	-5.766
G	Opgroeien Regie	Regularisaties	-6.379	-6.379
G	VSB	Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden	10.852	10.852
G	VSB	Mobiliteit en hulpmiddelen	3.033	3.033
G	VSB	Investeringsuitgaven	-5.220	-1.652

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
G	VSB	Ouderenzorg: aangroei, zorgzwaarte, koopkrachtverhoging en andere	43.643	43.643
G	VSB	Ouderenzorg: aanpassing bezettingsgraad o.b.v. nieuwe raming 92,76%	-48.656	-48.656
H	VRT	Actualisatie begrotingscontouren: financiering nieuwbouw	16.716	16.866
H	HB	Terugdraai klimaatmiddelen cultuur- en jeugdinfrastructuur	-6.010	-3.439
J	JD	Dienstencheques	11.845	11.845
J	JD	Terugdraai vastleggingskrediet sectorconvenant 2021-2022	-11.603	0
K	KD	Landbouwramp 2019: alle dossiers zijn afgehandeld	0	-5.000
K	KD	Terugdraai tegemoetkomingen land- en tuinbouw 2021 corona	0	-5.000
M	MI	Sluis Terneuzen (zie ook ontvangsten MVG)	140.917	140.917
M	DVW	De Vlaamse Waterweg: actualisatie begrotingscontouren	19.796	0
M	DVW	De Vlaamse Waterweg: vereffeningskalender	0	10.710
M	DVW	De Vlaamse Waterweg: werkgeversbijdragen pensioenen statutairen	4.468	4.468
M	DVW	De Vlaamse Waterweg: terugname eenmalige recuperatie geprefinancierde EU-subsidies 2021	-57.160	0
M	DWV	De Werkvennootschap: vereffeningskalender	0	42.117
M	ME	Combimobiliteitsfonds	0	23.659
M	De Lijn	Actualisatie vereffeningskalender	0	21.370
M	De Lijn	Terugdraai klimaatmiddelen 2021	0	-13.900
M	De Lijn	Bijstellingen werkingstoelage: indexering en andere	6.732	6.732
M	MH	Terugdraai VAK-intering verkeersveiligheidsfonds	-8.200	0
M	Lantis	Hoofdwerken Oosterweelverbinding (uitgaven buiten begrotingsdoelstelling)	-2.363.709	100.858
M	Lantis	Flankerende maatregelen en leefbaarheid (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling en buiten financieel model)	-722.500	13.042
M	Lantis	Voorbereidende werken (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling)	13.641	28.891
M	Lantis	P&R Luchtbal en Merksem (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling)	-10.000	-37.071
Q	QE	Terugdraai retroactieve investeringspremie PV 2021	-105.326	-105.326
Q	QE	Retroactieve investeringspremie PV 2022	12.800	12.800
Q	QE	Terugdraai retroactieve investeringspremie warmtepomp 2021	-15.900	-15.900
Q	QH	Klimaatmiddelen 2022 (excl. ICL)	177.335	59.022

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
Q	QH	Actualisatie vereffeningskalender klimaatmiddelen 2021 en vroeger	0	16.524
Q	QH	Terugdraai klimaatmiddelen 2021	-13.589	-25.036
Q	QE	Aankoop energiecertificaten	86.500	86.500
Q	QE	Impulsprojecten energiebeleid	-20.024	-3.570
Q	VMSW	Actualisatie begrotingscontouren	-2.751	-11.431
Q	VLM	Actualisatie begrotingscontouren	-7.841	-11.210
S	SM	Groeinorm 3,5% financiering lokale besturen	106.140	106.140
S	SK	Fonds onroerende goederen: bouwprojecten gefinancierd met klimaatmiddelen	-8.290	342
S	SK	Fonds onroerende goederen: bouwprojecten niet gefinancierd met klimaatmiddelen	-10.968	10.604
S	Digitaal VL	Recurrente middelen digitale transformatie	8.450	8.450
S	AII	Terugdraai asielmiddelen 2021	-9.301	-9.301
S	AII	Asielmiddelen 2022	9.253	9.253
S	SK	Inkanteling vastgoed: aankoop vastgoed	12.721	12.721
S	SK	Aankoop gebouw Brussel	13.750	13.750
S	Toerisme VL	Actualisatie begrotingscontouren	0	14.149
		Overige	150.545	225.591
		ESR correcties (6)		3.414
		Onderbenutting (7)		-13.766
		Vorderingensaldo bij ongewijzigd beleid (8=3+4-5+6+7)		-2.498.085
		Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling (9)		1.007.874
		Netto-beleidsruimte (10=8+9)		-1.490.211
		Uitbreiding netto-beleidsruimte (11)	444.989	444.989
		Ontvangsten Regeerakkoord	2.817	2.817
		Fiscaliteit - hervormingen	1.009	1.009
		Punctuele maatregelen	1.808	1.808
		Uitgaven Regeerakkoord	174.570	174.570
		Fiscaliteit - hervormingen	93.498	93.498
		Milderen groeipaden	40.441	40.441
		Efficiëntie en kerntaken	21.989	21.989
		Punctuele maatregelen	18.642	18.642
		Extra maatregelen ontvangsten	19.930	19.930
		Extra maatregelen uitgaven	247.672	247.672
		Extra aanwending (nieuw beleid) (12)	-672.451	-517.784

BD	PR/Instelling		Beleids-kredieten	Vereffenings-kredieten
		Uitgaven Regeerakkoord	-383.027	-295.027
		Fiscaliteit	-7.000	-7.000
		Warm Vlaanderen	-105.066	-105.066
		Excelleren	-83.576	-83.576
		Extra investeringen	-100.000	-12.000
		Lokale besturen	-60.485	-60.485
		Mobiliteit en openbare werken	-8.000	-8.000
		Omgeving	-6.900	-6.900
		Andere	-12.000	-12.000
		Nieuwe beleidsimpulsen	-289.424	-222.757
		Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BO 2022 (13=10+11+12)		**-1.563.006**
		Vorderingensaldo BO 2022 (14=13-9)		**-2.570.880**

8.2 Bijlage 2: Parameteroverzicht

Tabel 8-2 bevat een overzicht van alle gebruikte parameters. De kolommen '2020 definitief' en '2021 aangepast' tonen de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingsaanpassing 2021. De kolommen '2021 vermoedelijk' en '2022 initieel' tonen de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2022. De bevolkingsgerelateerde parameters betreffen realisatiecijfers per 1 januari 2021, zoals meegedeeld door de FOD Financiën op 23 september 2021.

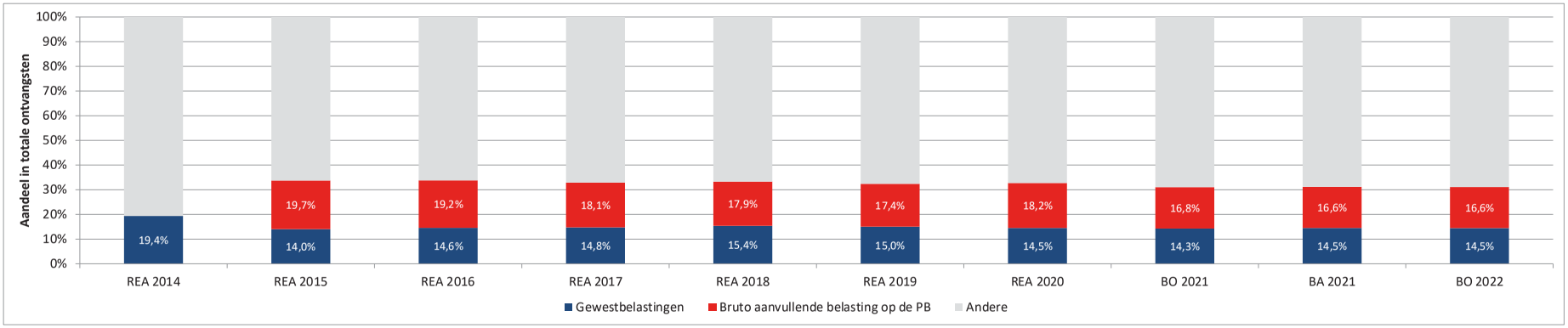
Tabel 8-2: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	BA 2021		B0 2022	
	2020 definitief	2021 aangepast	2021 vermoedelijk	2022 initieel
Parameters				
Inflatie (CPI)	0,74%	1,30%	1,90%	2,10%
Economische groei (bbp)	-6,20%	4,10%	5,70%	3,00%
Personenbelasting (federaal gedeelte)				
Aanslagjaar	2019	2020	2020	2021
Vlaams Gewest	22.463.615	22.369.117	22.272.774	22.588.038
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	9.647.270	9.556.770	9.504.184	9.629.582
Brussels H. Gewest	2.900.167	2.929.963	2.902.130	2.943.199
Duitstaligen	148.694	148.035	147.904	149.958
Fiscale capaciteit (FC)				
Aanslagjaar	2019	2020	2020	2021
Vlaams Gewest	63,89%	63,90%	63,95%	63,97%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,44%	27,30%	27,29%	27,27%
Brussels H. Gewest	8,25%	8,37%	8,33%	8,34%
Duitstaligen	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%
Verdeelsleutel onderwijs (LLN)				
Toestand	definitief	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	57,54%	57,73%	57,78%	57,96%
Franse Gemeenschap	42,46%	42,27%	42,22%	42,04%
Inwoners				
Referentietijdstip	01/01/2020	01/01/2021	01/01/2021	01/01/2022
Teldatum	01/01/2020	raming	01/01/2021	raming
Vlaanderen	6.629.143	6.642.594	6.653.062	6.675.184
Wallonië (excl. Duitst.)	3.567.294	3.565.403	3.570.062	3.576.015
Brussel	1.218.255	1.214.820	1.219.970	1.222.191
Duitstaligen	77.949	77.869	78.144	78.299
Min 18 jarigen (excl. Duitst.) (DENAT)				
Referentietijdstip	30/06/2019	30/06/2020	30/06/2020	30/06/2021
Teldatum	01/02/2021	01/02/2021	01/02/2021	31/08/2021
Nederlandstalig	1.280.720	1.287.285	1.287.813	1.292.782
Franstalig	735.827	732.550	733.073	729.615
Brussel	276.422	276.348	276.512	274.256

Begrotingsjaar	BA 2021		B0 2022	
	2020 definitief	2021 aangepast	2021 vermoedelijk	2022 initieel
Denataliteitscoëfficient	105,9281%	105,6285%	105,6872%	105,2147%
Verdeelsleutel Plantentuin				
Toestand	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014
Vlaamse Gemeenschap	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%
Franse Gemeenschap	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%
Pendelaars naar BHG				
Vlaams Gewest	61,409%	61,409%	61,409%	61,409%
Waals Gewest	38,591%	38,591%	38,591%	38,591%
Belasting Staat				
Aanslagjaar	2020	2021	2021	2022
Mededeling FOD Financiën	03/03/2021	03/03/2021	23/09/2021	23/09/2021
Vlaams Gewest	31.213.064	31.642.963	31.540.959	33.360.831
Waals Gewest	13.413.296	13.690.580	13.491.441	14.221.324
Brussels H. Gewest	3.967.560	4.051.744	3.970.158	4.118.963
Elasticiteit Vlaams Gewest	1,31900	0,36000	0,36000	1,31900
0 t.e.m. 18-jarigen				
Referentietijdstip	01/01/2020	01/01/2021	01/01/2021	01/01/2022
Teldatum	01/01/2020	raming	01/01/2021	raming
Vlaamse Gemeenschap	1.354.577	1.358.505	1.359.064	1.362.565
Franse Gemeenschap	778.214	773.384	773.758	771.025
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	290.355	288.651	288.777	288.258
Duitstalige Gemeenschap	15.919	15.923	15.968	16.085
+80-jarigen				
Referentietijdstip	01/01/2020	01/01/2021	01/01/2021	01/01/2022
Teldatum	01/01/2020	raming	01/01/2021	raming
Vlaamse Gemeenschap	369.444	369.629	370.957	371.635
Franse Gemeenschap	167.277	163.506	164.245	162.698
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	44.154	42.644	42.759	42.387
Duitstalige Gemeenschap	3.869	3.913	3.965	4.071
Fiscale uitgaven AJ 2015				
Mededeling FOD FIN	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017
Vlaams Gewest	1.790.368	1.790.368	1.790.368	1.790.368
Waals Gewest	788.086	788.086	788.086	788.086
Brussels H. Gewest	148.932	148.932	148.932	148.932

8.3 Bijlage 3: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen

Figuur 8-1: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen (REA 2014 en BO 2022)

Bron: departement FB

8.4 Bijlage 4: De HRF-methode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen

Sinds de begrotingsaanpassing 2018 worden de bruto-opcentiemen geraamd met toepassing van de HRF-methode en niet langer volgens de methode van de getransactionaliseerde kas[19]. Omdat er na de inkohiering (versturen van aanslagbiljet) een betaaltermijn van twee maanden volgt, moeten ook de kasinkomsten van januari en februari van begrotingsjaar t+1 worden aangerekend op het begrotingsjaar t[20].

Concreet worden in de benadering van de getransactionaliseerde kas in begrotingsjaar t de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen vervat in de gedurende dat begrotingsjaar t uitgestuurde inkohieringen (die dus op verschillende aanslagjaren kunnen slaan) alsook de door de FOD Financiën ontvangen bedragen in de periode maart van begrotingsjaar t tot en met februari van begrotingsjaar t+1 als op begrotingsjaar t ESR-aanrekenbare gewestelijke opcentiemen beschouwd.

De methode van de getransactionaliseerde kas heeft evenwel als nadeel dat de grootte van de raming in sterke mate bepaald wordt door het verwachte inkohieringsritme van de FOD Financiën, waardoor de stabiliteit en de trendmatige evolutie van de begrote en gerealiseerde ontvangsten kan verstoord worden. Een versnelling of vertraging van het inkohieringsritme naar het jaareinde toe heeft immers een rechtstreekse impact op het uitvoeringscijfer van dat jaar. Om die reden wordt ook in de voorliggende begroting de HRF-methode toegepast. Bovendien gebeurt de evaluatie van het begrotingsresultaat door de HRF (tot nader order) ook volgens deze HRF-methode.

Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar T bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar T die door de FOD Financiën tijdens het jaar T zelf aan het Vlaams Gewest zullen betaald worden. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming van de bruto-opcentiemen voor dat aanslagjaar T en houdt rekening met een (door de FOD Financiën) vooropgestelde innings- of voorschottencoëfficiënt (99,17% voor het aanslagjaar 2018; 99,37% voor het aanslagjaar 2019; 99,45% voor het aanslagjaar 2020, 99,09% voor het aanslagjaar 2021 en 99,07% voor het aanslagjaar 2022);
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar T;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar T+1;
4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

---

[19] Zie 'Wegwijs in de bijzondere financieringswet: financiële middelenvoorziening voor Gemeenschappen en Gewesten na de zesde staatshervorming', https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%ABle-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staatshervorming.

[20] De cijfers van de FOD Financiën van de maanden januari en februari omvatten, naast de door de FOD Financiën effectief ontvangen saldobetalingen in januari en februari, ook de bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen van de inkohieringen die uitgestuurd zijn in de loop van de maanden januari en februari. Die bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen slaan dus niet op inkohieringen van de vorige maanden november en december die in januari worden betaald of vereffend. De aan een Gewest toegewezen bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen begrepen in de kohieren van de maanden januari en februari wijst het INR niet toe aan het vorige maar aan het huidige begrotingsjaar.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen volgens de HRF-methode vertrekt van de door de FOD Financiën op 23 september 2021 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor het aanslagjaar 2022.

De raming van de totale voorfinanciering en ontvangen bedragen gaat uit van de door de FOD Financiën op 23 september 2021 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2021. De bedoelde regionale bedragen hebben betrekking op de kohieren gerelateerd aan de gewone aanslagtermijn (kohieren tot en met juni van het aanslagjaar T+1). De raming van de bruto-opcentiemen bij begrotingsopmaak 2022 houdt bovendien ook rekening met de verwachte kohieren na het aflopen van de gewone aanslagtermijn (de zogenaamde staartkohieren).

De raming voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2021 gaat bovendien uit van een inningspercentage van 99,68% voor het aanslagjaar 2015, 99,85% voor het aanslagjaar 2016, 99,72% voor het aanslagjaar 2017, 99,72% voor het aanslagjaar 2018, 99,65% voor het aanslagjaar 2019, 99,77% voor het aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren. Deze inningspercentages vinden hun oorsprong in de tot en met juli 2021 gerealiseerde kohieren, voorfinancieringen en ontvangen bedragen met betrekking tot de aanslagjaren 2015 tot en met 2020, aangevuld met de nog te verwachten kohieren, voorfinanciering en ontvangen bedragen vanaf augustus 2021.

Tabellen 8-3 tot 8-5 tonen per aanslagjaar de voorschotten van de bruto-opcentiemen en de simulatie van de kasmatige afrekeningen. De in deze tabellen gebruikte inningspercentages zijn gebaseerd op de geciteerde uitvoeringscijfers voor de aanslagjaren 2015 en volgende.

Tabel 8-3: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode[21] (in duizend euro)

	REA 2015	REA 2016	REA 2017	REA 2018	REA 2019	REA 2020	PROG 2021	BO 2022
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ	7.465.579	7.520.131	7.593.346	7.509.363	7.657.210	7.719.120	7.825.699	8.260.624
Afrekeningen AJ 2015		222.805	23.736	3.993	2.051	454		
Afrekeningen AJ 2016			179.994	22.714	4.754	1.696	2.907	
Afrekeningen AJ 2017				169.153	26.222	3.067	2.109	2.932
Afrekeningen AJ 2018					233.510	18.940	3.744	2.114
Afrekeningen AJ 2019						129.629	26.638	3.181
Afrekeningen AJ 2020							30.481	26.816
Afrekeningen AJ 2021								8.871
Totaal volgens HRF definitie	**7.465.579**	**7.742.935**	**7.797.076**	**7.705.223**	**7.923.747**	**7.872.907**	**7.891.578**	**8.304.538**

Tabel 8-4: Raming van de voorschotten (in duizend euro)

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	100,00%	98,72%	98,72%	99,17%	99,37%	99,45%	99,09%	99,07%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij federale BC; aan 100%)	(2)	7.465.579	7.617.636	7.691.801	7.572.212	7.705.756	7.761.810	7.897.567	8.338.169
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij federale BC; aan VS%)	(3)=(2)*(1)	**7.465.579**	**7.520.131**	**7.593.346**	**7.509.363**	**7.657.210**	**7.719.120**	**7.825.699**	**8.260.624**
Voorschotten fiscale uitgaven (bij federale BC; aan 100%)	(4)	1.864.441	1.856.487	1.882.425	1.848.232	1.763.491	1.731.464	1.526.766	1.428.464

[21] De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,72% voor aanslagjaar 2017; 99,72% voor aanslagjaar 2018; 99,65% voor aanslagjaar 2019; 99,77% voor aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren).

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022
Voorschotten fiscale uitgaven (bij federale BC; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	**1.864.441**	**1.832.724**	**1.858.330**	**1.832.892**	**1.752.381**	**1.721.941**	**1.512.872**	**1.415.179**
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	(6)=(3)-(5)	**5.601.138**	**5.687.406**	**5.735.016**	**5.676.471**	**5.904.829**	**5.997.179**	**6.312.827**	**6.845.445**

Bron: FOD Financiën, departement FB waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingscontrole (voor 2022 de federale begrotingsopmaak) van het betrokken jaar werden opgesteld.

Tabel 8-5: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022
Verwachte bruto-opcentiemen per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(1)	7.613.907	7.653.814	7.671.932	7.657.884	7.775.947	7.741.822	7.872.218	8.338.169
Toestand		def	def	def	def	def	def	BO 2022	BO 2022
Toevoegen van staart = kohieren netto-opcentiemen vanaf juli AJ+1	(2)	52.987	45.736	62.412	54.882	42.193	51.642	51.642	51.642
Totaal verwachte bruto-opcentiemen per AJ aan 100%	**(3)=(2)+(1)**	**7.666.894**	**7.699.550**	**7.734.345**	**7.712.766**	**7.818.140**	**7.793.464**	**7.923.860**	**8.389.811**

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022
Verwachte fiscale uitgaven per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(4)	1.792.441	1.789.202	1.776.488	1.755.471	1.724.215	1.705.475	1.547.165	1.457.908
Toestand		def	def	def	def	def	def	BO 2022	BO 2022
Toevoegen van staart ? Nee, zit reeds in de staart aan netto-opcentiemen	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal verwachte fiscale uitgaven per AJ aan 100%	**(6)=(4)+(5)**	**1.792.441**	**1.789.202**	**1.776.488**	**1.755.471**	**1.724.215**	**1.705.475**	**1.547.165**	**1.457.908**

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022
Totaal verwachte netto-opcentiemen per AJ aan 100%	**(7)=(3)-(6)**	**5.874.453**	**5.910.348**	**5.957.857**	**5.957.295**	**6.093.925**	**6.087.989**	**6.376.695**	**6.931.903**

			2015	2016	2017	2018	2019	2020
AJ 2015	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2015 in 2015	(1)	**5.601.138**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2015 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.666.894
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2015 (100%)	(3)						1.792.441
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2015 (100%)	(4)=(2)-(3)						**5.874.453**
	Gerealiseerde ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 **(inclusief FU BNI)**							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	2.720.983	2.687.267	0	0	0	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	51.635	364.059	23.736	3.993	2.051	454
	Totale ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 (voorfin tem dec + ontv bedragen tem feb)	(11)=(7)+(10)		5.823.943	5.847.680	5.851.673	5.853.724	5.854.177
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2015	(12)=(11)-(1)		**222.805**	**23.736**	**3.993**	**2.051**	**454**

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
AJ 2016	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2016 in 2016	(1)	**5.687.406**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2016 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.699.550
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2016 (100%)	(3)						1.789.202
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2016 (100%)	(4)=(2)-(3)						**5.910.348**
	Verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1 **(inclusief FU BNI)**							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	2.652.559	2.871.601	1.893	33	93	3

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	75.292	267.948	20.821	4.720	1.604	2.904
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.867.400	5.890.114	5.894.868	5.896.564	5.899.471
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2016	(12)=(11)-(1)		**179.994**	**22.714**	**4.754**	**1.696**	**2.907**

			2017	2018	2019	2020	2021	2022
AJ 2017	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2017 in 2017	(1)	**5.735.016**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2017 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.734.345
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2017 (100%)	(3)						1.776.488
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2017 (100%)	(4)=(2)-(3)						**5.957.857**
	Verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1 **(inclusief FU BNI)**							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.282.236	2.255.414	3.931	22	101	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)	103.530	262.988	22.292	3.045	2.008	2.929
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.904.169	5.930.391	5.933.458	5.935.568	5.938.500
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2017	(12)=(11)-(1)		**169.153**	**26.222**	**3.067**	**2.109**	**2.932**

			2018	2019	2020	2021	2022	2023
AJ 2018	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2018 in 2018	(1)	**5.676.471**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2018 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.712.766

			2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2018 (100%)	(3)						1.755.471
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2018 (100%)	(4)=(2)-(3)						**5.957.295**
	Verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1 **(inclusief FU BNI)**							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2018)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.216.427	2.327.795	3.264	63	101	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2018)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	118.321	247.438	15.676	3.682	2.013	2.928
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.909.981	5.928.921	5.932.665	5.934.780	5.937.711
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2018	(12)=(11)-(1)		**233.510**	**18.940**	**3.744**	**2.114**	**2.932**

			2019	2020	2021	2022	2023	2024
AJ 2019	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2019 in 2019	(1)	**5.904.829**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2019 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.818.140
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2019 (100%)	(3)						1.724.215
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2019 (100%)	(4)=(2)-(3)						**6.093.925**
	Verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1 **(inclusief FU BNI)**							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2019)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.694.131	1.978.136	2.983	23	103	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2019)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	132.095	230.096	23.655	3.158	2.060	2.995
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.034.458	6.061.096	6.064.277	6.066.440	6.069.439

			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2019	(12)=(11)-(1)		**129.629**	**26.638**	**3.181**	**2.163**	**2.999**

			2020	2021	2022	2023	2024	2025
AJ 2020	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2020 in 2020	(1)	**5.997.179**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2020 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.793.464
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2020 (100%)	(3)						1.705.475
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2020 (100%)	(4)=(2)-(3)						**6.087.989**
	Verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2020)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	4.351.163	1.304.540	4.009	23	103	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2020)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	162.953	209.003	22.807	3.149	2.054	2.987
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.027.660	6.054.476	6.057.648	6.059.805	6.062.795
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2020	(12)=(11)-(1)		**30.481**	**26.816**	**3.172**	**2.157**	**2.990**

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
AJ 2021	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2021 in 2021	(1)	**6.312.827**					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2021 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.923.860
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2021 (100%)	(3)						1.547.165
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2021 (100%)	(4)=(2)-(3)						**6.376.695**
	Verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.512.978	2.413.970	4.207	24	108	4
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	110.808	283.941	23.933	3.305	2.155	3.134
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.321.698	6.349.838	6.353.166	6.355.430	6.358.567
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2021	(12)=(11)-(1)		**8.871**	**28.140**	**3.329**	**2.263**	**3.138**

Concreet. Om tot het geraamde bedrag van de bruto-opcentiemen volgens de HRF-methode te komen, moeten vooreerst de voorschotten van de bruto-opcentiemen geraamd worden. De FOD Financiën raamt de voorschotten voor het aanslagjaar 2022. Hierbij dient benadrukt te worden dat de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingsopmaak 2022 (in casu september 2021) werden opgesteld.

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale begrotingsopmaak 2022 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren (uitvoeringscijfers tot en met aanslagjaar 2020, ramingen vanaf aanslagjaar 2021). Aangezien de federale uitvoeringscijfers en ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met juni van het jaar aanslagjaar t+1), houdt de voorliggende raming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

Om tot het bedrag van de kasmatige afrekeningen te komen, wordt er tevens een onderscheid gemaakt tussen de voorfinancieringen en de ontvangen bedragen. De spreiding van beide componenten over de betrokken maanden verloopt immers niet op dezelfde manier. Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering tot en met december van het jaar t en de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar t+1, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds in vorige begrotingsjaren aangerekende afrekeningen). De verschuiving van twee maanden bij de ontvangen bedragen heeft te maken met de betaaltermijn van twee maanden na het ontvangen van het kohier.

De volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten worden tot slot bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren. De aanrekenbare bruto-opcentiemen van het begrotingsjaar 2022 bedragen 8.304.538 duizend euro en zijn dus samengesteld uit voorschotten (8.260.624 duizend euro) en afrekeningen (2.932 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2017; 2.114 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2018; 3.181 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2019; 26.816 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2020 en 8.871 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2021). Voor de aanslagjaren 2015 en 2016 worden er geen afrekeningen meer verwacht.

Bemerk dat de HRF-methode uiteindelijk ook rekening houdt met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,72% voor aanslagjaar 2017; 99,72% voor aanslagjaar 2018; 99,65% voor aanslagjaar 2019; 99,77% voor aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren).

8.5 Bijlage 5: Geconsolideerde schuld

Tabel 8-5: Detailtabel geconsolideerde schuld (in duizend euro)

	REA 2020	**BA2021**	**BO2022**
Directe schuld MVG (exclusief negatieve stand zichtrekening)	13.935.017	22.368.712	27.849.346
Saldo ESR-9 ministeries		-6.978	-14.263
Correctie Flemish Community obligaties aangehouden door VG S1312 entiteiten*	-103.200	-103.200	-103.200
VG S1312 entiteiten			
Agentschap Integratie en Inburgering	1.520	1.341	9
Agentschap Plantentuin Meise	0	0	0
Sport Vlaanderen	770	583	393
Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel	72.439	56.341	40.243
Be-Dive	2.720	2.437	2.154
De Vlaamse Waterweg nv	2.320	-1.319	6.532
Domus Flandria	0	0	0
Erkende Kredietmaatschappijen	673.890	713.200	752.510
Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek	0	0	0
Flanders Future Techfund	0	5.999	5.999
Greenville	2.210	1.828	1.446
Het Waterschei Project	0	0	0
Hoger Instituut Maria Middelares	0	-45	-90
Opgroeien regie	420	265	110
Lak Invest nv	29.177	28.620	27.850
Limburgs Klimaatfonds	0	0	0
LRM	0	0	25.000
LOM Antwerpen	0	2.987	2.987
LOM Oostende-Brugge	0	7.841	7.841
LOM Vlaanderen	0	0	8.386
Media-Invest	0	0	0
PMV	3.689	3.228	2.767
PMV Corporate loans	0	0	6.000
PMV Re Vinci	0	0	0
Site kanaal	50	50	50
Site-Ontwikkeling Vlaanderen	7.971	7.502	7.033
Sportcomplex Heusden-Zolder	0	0	0
Toerisme Vlaanderen	0	-172	-344
Universiteiten en hogescholen	560.028	543.726	532.841
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	0	0	0

Vlaams Fonds voor de Letteren	0	0	0
Vlaams Instituut voor Biotechnologie	2.750	2.012	1.235
Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	1.376.786	1.270.553	1.159.823
Vitare	880	880	880
Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek	0	-4.555	-9.055
Vlaamse Landmaatschappij	0	0	0
Vlaamse Participatiemaatschappij	0	0	0
De Vlaamse radio- en televisieomroeporganisatie	0	0	0
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	5.502.920	5.240.347	4.975.437
Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn	152.263	144.806	140.168
Vlaams Woningfonds	2.239.730	2.074.597	1.904.059
Wandelaar Invest	41.345	34.821	28.097
Ziekenhuisinfrastructuur	3.657.971	3.394.335	3.148.678
De Werkvennootschap	0	0	0
Vlaamse vereniging voor ict-personeel	0	0	0
Correctie VG S1312 entiteiten die gedeeltelijk schuldbewijzen in portefeuille hebben van andere VG S1312 entiteiten**	-8.056	-8.056	-8.056
Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs			
Nationaal Waarborgfonds	10.450	10.450	10.450
Agion (overgangsperiode)	1.881	1.881	1.881
Agion (systeem vanaf 1993)	373.534	373.534	373.534
PPS-schulden			
DBFM Scholen van Morgen	151.880	169.366	130.480
Project Brabo 1	169.300	165.570	161.667
Livan Infrastructure	88.460	85.692	82.770
Stelplaatsen Tongeren	0	0	0
Stelplaatsen BOvZO	0	0	0
Via-Zaventem	52.514	51.204	49.769
Via R4-Gent	85.230	82.935	80.582
Via Noord zuid Kempen	204.665	198.332	191.767
Stelplaatsen cluster 2	0	0	0
Toerisme - Jeugdverblijf	5.402	5.402	5.402
Stelplaatsen Oostende	0	0	0
Andere			
Groenestroomcertificaten***	113.518	113.518	113.518
Overlopende rekening mbt BFW	867.579	813.703	756.093
Esr-correcties			

Sluis Terneuzen	0	0	0
Correctie FWO	0	-2.728	-4.283
Correctie Viapass	0	0	0
Correctie BTW DBFM	0	7.222	9.857
Correctie Vlaams Parlement	0	0	0
Correcties op basis van het rapport van het Rekenhof	0	0	0
Totaal geconsolideerde schuld	**30.280.023**	**37.858.767**	**42.466.353**
Toename geconsolideerde schuld tov BA 2021			**+4.607.586**

* VSB 5,6 miljoen EUR; Vlaams Parlement 5 miljoen EUR; KU Leuven 92,6 miljoen EUR

** PMV in Lak Invest 1,48 miljoen EUR en VSB in Lak Invest (6,58 miljoen euro)

*** Bedrag werd bijgesteld naar aanleiding van de INR-notificatie van oktober 2021